

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

[Svante, F. K. R. R.]

Statsrätt
Acta

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR

LANDSFÖRENINGEN OCH LOKALFÖRENINGARNA

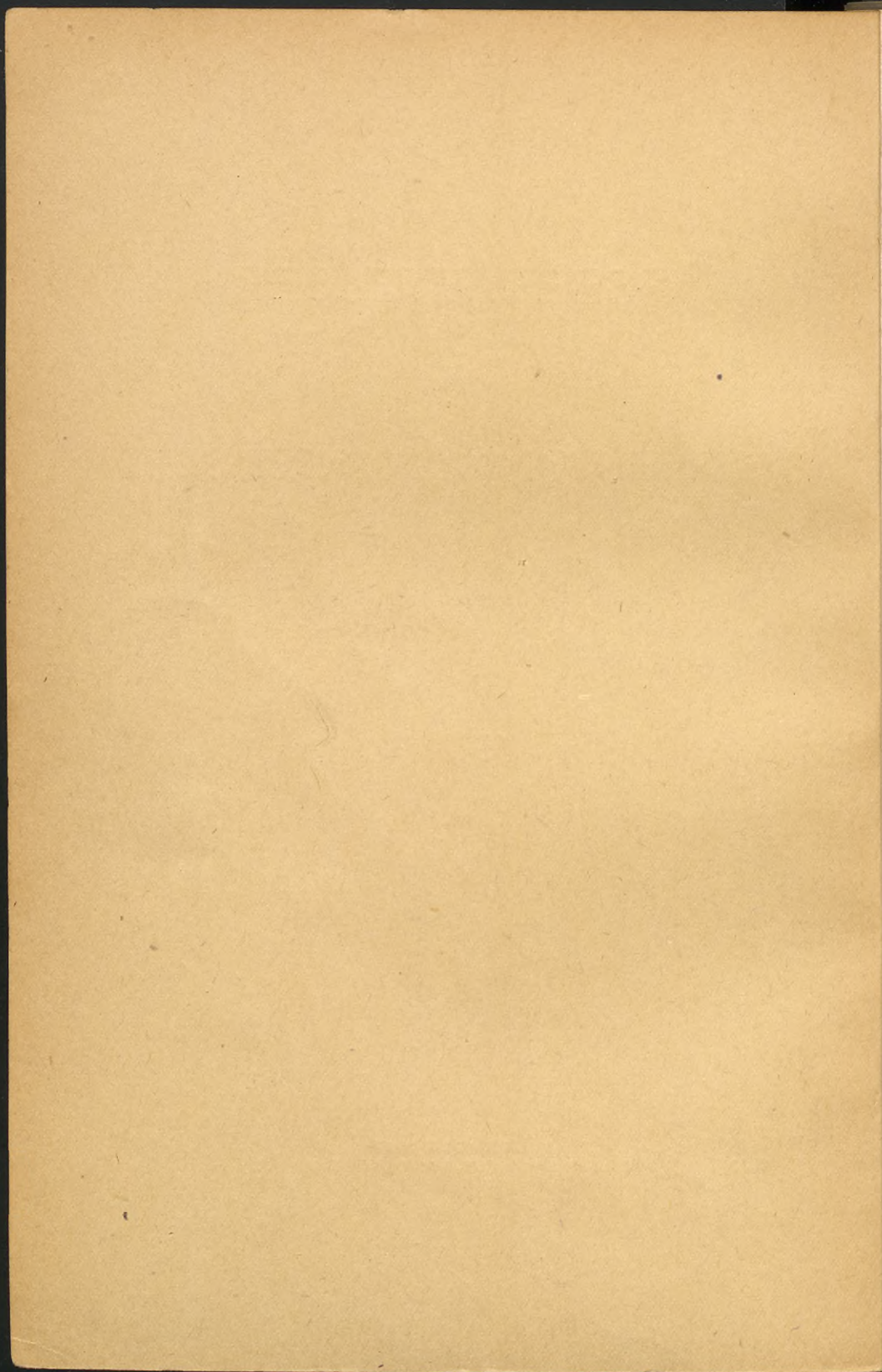
FÖR

KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT

1916.

STOCKHOLM 1917
OSKAREKLUNDS BOKTRYCKERI.

ÅRSBERÄTTELSE
FÖR
LANDSFÖRENINGEN
OCH
LOKALFÖRENINGARNA
FÖR
KVINNANS POLITISKA RÖSTRÄTT
1916.

STOCKHOLM
OSKAR EKLUNDS BOKTRYCKERI 1917.

FRSBRÄTTEN

LÄNDSFÖRENINGEN

LOKALFÖRENINGARNA

ÅR 1916

Centralstyrelsens

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt

årsberättelse 1916.

Kvinnornas rösträttsarbete har även under 1916 bedrivits under världskrigets tryck. Med seg uthållighet ha kvinnorna till och med i de krigförande länderna uppehållit sina organisationer och fört sin sak framåt och det fastän deras kraft och arbetsförmåga på ett förut oanat sätt tagits i anspråk i det allmännas tjänst.

Krigsåren ha i de krigförande länderna medfört en fullständig omvärdering av kvinnoarbetet och öppnat ögonen även på gamla motståndare till kvinnorösträtten för det berättigade i kvinnornas krav. Uttalanden av ledande statsmän både i Europa och Amerika vittna härom (se skrivelse till statsminister Hammarskjöld sid. 17). Men landvinningarna stanna icke vid blotta uttalanden. I Europa är en positiv framgång att anteckna, i det att Andra kammaren i holländska riksdagen tillerkänt kvinnorna valbarhet till alla politiska och kommunala uppdrag samt dessutom beslutat undanrödandet av de konstitutionella hindren för rösträttens framtida genomförande. De verkliga segrarna tillkomma dock Amerika. Icke mindre än fyra av Canadas provinser — Manitoba, Alberta, Saskatchewan och British Columbia — ha under 1916 vunnits för kvinnorösträtten samt dessutom den mexikanska provinsen Yucatan. Livskraften hos en rörelse, som visat sig stark nog att vinna ny mark i dessa tider, ger hopp för dem, som arbeta för saken även i vårt land.

Central-
styrelsens
årsmöte.

Centralstyrelsens 13:de årsmöte, ägde rum i Stockholm den 8—10 januari, och däri deltog 95 representanter för 74 föreningar. Dessa voro:

Ständiga medlemmar: fru Ann Margret Holmgren och fröken Anna Whitlock.

Verkställande utskottet: fröken Signe Bergman, d:r Karolina Widerström, fru Ezaline Boheman, friherrinnan Ebba Palmstierna, fru Ester Brisman och d:r Gulli Petrini.

Fröken Hildegard Hellström, c. s., Alby; fröken Helga Sundborg, Arboga; fru Annie Robsahm, fröken Brita Crona, c. s., Arvika; fröken Noline Blidberg, Askersund; fru Erica Falkman, fröken Hanna Forssell, c. s., Avesta-Krylbo; fru Brita Eriksson, fröken Hilma Blomstrand, c. s., Bollnäs; fröken Karin Boman, fröken Emelie Bengtson c. s., Bomhus; fröken Signe Fridholm, Borlänge-St. Tuna; fru Stina Wägländ, Bräcke; fröken Maria Löfroth, Eksjö; fröken Ingrid Hallman, fröken Hilma Nordlund, c. s., Eskilstuna; fröken Walborg Bergström, Eslöv; fröken Gerda Martin, Falun; fröken Alma Rundberg, c. s., Filipstad; fru Agnes Thorelius, Forshaga; fru Elin Andersson, Färgelanda; fröken Olga Strandberg, Gnesta; fru Agda Adolfsson, c. s., Grängesberg; fru Anna de Maré-Svensson, fru Sigrid Hofrén, c. s., Gävle; fru Frigga Carlberg, Göteborg; fru Josefina Molander, Hallsberg; fröken Anna Ljungberg, Halmstad; fru Fredrika Collin, Hedemora; fröken Alma Persson, Hudiksvall; fru Hilma Andersson, fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, c. s., Huskvarna; fru Alva Jonsson, Häggenås; fröken Hulda Forsgren, Karlskoga; fröken Sigrid Kruse, Karlskrona; fru Greta Gullström, c. s., Karlstad; fröken Anna Frick, Katrineholm; fröken Maja Forslund, Kopparberg; fröken Anna Hasselgren, c. s., Kristianstad; fröken Beda Gustafson, Lindsberg; fru Ida Mesch, Linsäll; fru Elsa Söderbaum, Ludvika; docenten Hilma Borelius, Lund; fröken Naëmi Uddenberg, fru Annie Gunnarsson, c. s., Malmö; fru Andriette Florén, Mariestad; fru Margit Holmgren-Ekman, fröken Elli Wijkmark, c. s., Motala; fröken Jenny Ekeberg, c. s., Munkfors; fru Mary Arosenius, fröken Olivia Nilsson, c. s., Norberg; fröken Sigrid Thyselius, c. s., Norrköping; fröken Ingrid Örström, Nyköping; fröken Maria Edholm, c. s., Oskarshamn; fröken Hilda Fagerqvist, Persberg; fru Augusta Tønning, Ronneby; fru Maria Bolin, Rönninge-Tumba; fröken Ingrid Nilsson, c. s., Sala; fru Jenny Velander, Skara; fru Ella Billing, c. s., Skurup; fru Karin Fjällbäck-Holmgren, c. s., Stockholm; fröken Gurli Jacobsson, c. s., Strömstad; fröken Elin Wahlquist, Sundsvall; fröken Hildur Selander, c. s., Surte; fru Elin Pohlmann, Söderhamn; fröken Bea Valgren, c. s., Söderköping; fru Maria Dehn, Södertälje; fröken Hulda Lundh, Tomelilla; fru Frida Grönberg, Torshälla; fru Amelie Högfelt, c. s., Tranås; fru Dagmar Rommel, c. s., Trollhättan; fröken Linéa Eriksson, c. s., Trelleborg; fröken Anna Grönfeldt, c. s., Umeå; fru Ellen Hagen, Uppsala; fröken Maria Lybeck, Vadstena; fru Alma Lénström, Vaxholm; fröken Ingrid Bergius, fröken Ada Rosengren, c. s., Vänersborg; fru Nina Andersson, fröken Emelie Bergström, c. s., Västerås; fröken Stina Åkerstein, Växjö; fröken Ester Röhl, c. s., Ätvidaberg; fru Ebba Sjölin, c. s., Örebro; fröken Elin Holm, Östersund; fröken Signe Jacobsson, Östhammar.

Mötet öppnades av L. K. P. R:s v. ordf., d:r Karolina Widerström, som erinrade om att Centralstyrelsen i fjol beslutat att någon hänvändelse till regeringen vid då instundande riksdag icke skulle äga rum, och framhöll vidare, att situationen nu förändrats i så måtto, som den nu sammanträdande riksdagen vore den andra i perioden, då grundlagsfrågor brukade behandlas, samt att nu ej endast med kriget sammanhängande frågor togos till behandling. Ordf. och v. ordf. hade förhört sig hos justitieminister Hasselrot, som ansåg, att regeringen icke skulle komma att taga initiativ till någon proposition. Däremot stode ju alltid den möjligheten öppen, att Centralstyrelsen vände sig till regeringen med begäran om proposition. Sedan v. ordf. berört en del för rösträttsrörelsen viktiga händelser, som inträffat under året, framhöll hon till sist hur det alltjämt pågående kriget visar intigheten av vår nuvarande kultur och hur den måste i grund omdanas, varvid kvinnorna ej äga rätt att draga sig tillbaka, utan måste vara med och efter bästa förmåga deltaga i arbetet. Härmed förklarades det 13:de centralstyrelsemötet öppnat.

Därefter företogs val av medlemmar i L. K. P. R:s Verkställande Utskott. Dessa ha förut utsetts av Stockholms F. K. P. R. men skola enligt senaste stadgeändringen väljas av Centralstyrelsen. Valda blevo: fröken Signe Bergman, dr Karolina Widerström, fru Ezaline Boheman och friherrinnan Ebba Palmstierna med fru Ester Brisman och dr Gulli Petrini som suppleanter.

Till Landsföreningens ordförande återvaldes med acklamation fröken Signe Bergman.

Till v. ordf. och skattmästare återvalde V. U. doktor Karolina Widerström och fröken Thorborg Widebeck. Till sekreterare nyvaldes fröken Signe Jacobsson efter fru Ezaline Boheman, som på grund av ökat arbete inom Turistföreningen avsåg sig uppdraget.

Efter en del föreningsangelägenheter beslöt centralstyrelsemötet att genom en deputation, bestående av fröken Anna Whitlock, fruarna Ann Margret Holmgren och Frigga Carlberg, docenten Hilma Borelius och fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, till statsministern överlämna en skrivelse av följande lydelse:

Hans Excellens Statsministern Herr Hammarskjöld.

I trontalet den 16 januari 1914 förklarade konungen, att han var »övertygad om, att rättvisans och statsnyttans förenade synpunkter kräva utsträckning av den politiska medborgarrätten även till landets kvinnor», och meddelade, att han vid årets riksdag komme att framlägga förslag till

ändring i riksdagsordningen i sådant syfte. Propositionen hann emellertid icke framläggas före riksdagens upplösning, och den nya regeringen, som bildats för lösningen av en speciell fråga, ville icke taga initiativ till eller stödja förslag om rösträtt för kvinnor vid årets andra riksdag.

På grund av världshändelserna blev regeringen emellertid tvungen att stanna kvar även sedan dess egentliga värv var fyllt, och i överensstämmelse med en allmän önskan inom svenska folket kommer samma regering sannolikt att leda landets öden, så länge det europeiska kriget varar. Men detta krig, som man hoppats skulle bli av kort varaktighet, synes komma att räcka ännu en lång tid framåt. Under tiden måste de neutrala staterna fortsätta att föra sitt normala liv. Ja, man kan säga, att självbevarelsedriften bör förmå särskilt de mindre staterna att se till, att nationens liv blir så sunt som möjligt, och att sådana reformer genomföras, som bidra till att nationen känner sig som en enhet och som låter var och en av dess invånare vara övertygad om, att hans eller hennes rätt kommer att tillvaratagas.

Det är tydligen känslan av detta, som förmått Danmark att, medan kriget rasar vid landets gränser, utvidga rösträtten till att omfatta alla myndiga danska män och kvinnor. Island har genomfört samma reform. I Holland har regeringen framlagt förslag om undanröjande av de hinder, grundlagen hittills lagt i vägen för genomförandet av politisk rösträtt för kvinnor.

Sverige är numera det enda landet i Norden, där kvinnor sakna politisk medborgarrätt. Men även vårt land behöver den konsolidering, varom nyss talats; även Sveriges kvinnor behöva tillvarataga sina intressen genom att inom riksdagen få frambara och försvara sina önskemål, även hos oss kan landet gagnas genom att de insatser, kvinnorna kunna göra i det offentliga livet, tillvaratagas.

Centralstyrelsen för Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, samlad till möte i Stockholm den 8 januari 1916, anhåller vördsamt, att Kungl. Maj:ts regering i enlighet med trontalets löfte 1914 ville framlägga en k. proposition om politisk rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor vid 1916 års riksdag.

Å mötets vägnar:

Signe Bergman,
ordförande.

Eftermiddagens förhandlingar, som leddes av ordföranden, fröken Signe Bergman, började med en redogörelse av friherrinnan Ebba Palmstierna för de Bergman-Österbergska samhällskurserna under 1915.

Kurser, ledda av fröken Walborg Bergström, hade hållits i Södermanlands, Jämtlands, Västmanlands och Norrbottens län.

I Östergötlands och Kristianstads län hade hållits månadskurser, ledda av fröken Emma Aulin. Fristående kurser hade givits dels i Eslöv, dels i Växjö.

Till kommitterade för år 1916 valdes:

för *Götaland*: fruarna Anna Wicksell och Frigga Carlberg samt fröken Gerda Planting-Gyllenbåga med fru Maja Strandberg som suppleant;

för *Svealand*: fruarna Gerda Hellberg, Gulli Petrini och Ellen Hagen med fru Ella Billing som suppleant;

för *Norrland*: fröknarna Anna Grönfeldt och Märta Bucht samt fru Gerda Modén med fröken Hilma Blomstrand som suppleant.

Därefter meddelades att från det danska utskottet för bildande av en nordisk kvinnosammanslutning hade till Landsföreningen ingått en inbjudan till ett nordiskt kvinnomöte i Köpenhamn den 17 och 18 januari. Vid detta möte skulle dryftas den nu aktuella frågan om nordisk äktenskapslagstiftning, och dessutom föreslog det danska utskottet, att mötet borde lägga grunden till en fastare förbindelse mellan nordens kvinnoföreningar. Centralstyrelsen utsåg jur. kand. fru Anna Wicksell till L. K. P. R:s representant vid Köpenhamns-mötet och uttalade sin sympati för en sammanslutning av nordens kvinnor och för tanken att förlägga nästa möte till Sverige.

En genom fru Augusta Tonning framförd inbjudan till sommarmöte i Blekinge 1917 antogs med tacksamhet av Centralstyrelsen.

Om önskvärdheten av en för hela landet gemensam, årligen återkommande rösträttsdag uttalade sig mötet enhälligt, och efter många olika förslag om dagen enades man om fru Jenny Velanders vackra tanke att välja Birgittadagen den 7 oktober.

Ordf. redogjorde därefter för underhandlingarna rörande Internationella kvinnorösträttsalliansens nästa kongress (se sid. 16).

Andra dagens enskilda möte inleddes med diskussion om *Skälen för och emot ett obligatoriskt utbildningsår för kvinnor* med föredrag av d:r Karolina Widerström och d:r Alma Sundquist. Dr *Widerström* framhöll, att när kvinnorna vore betyngda av en fysiologisk funktion, vilken vore för släktet nödvändig, kunde man icke anse, att de dessutom borde åtaga sig en motsvarighet till männens värnplikt. Men väl behövde kvinnan utbildning för de uppgifter, som stode i samband med moderskapet. Tal. tänkte härvid närmast på hygienens fordringar inom kultursamhället och utvecklade närmare vad som borde ingå i den speciellt kvinnliga utbildningen. Denna utbildning

borde dock ej för närvarande göras obligatorisk; man skulle dock energiskt bygga vidare på den grund, som redan funnes, undervisningen i huslig ekonomi och kvinnlig slöjd m. m. Tal. ansåg att kvinnorna behövde sin medborgarrätt bl. a. för denna frågas främjande; man borde dock ej vänta med arbetet, tills rösträtten vore genomförd.

Dr *Sundquist* framhöll, att en obligatorisk utbildning i husliga ämnen i viss mån bleve en nationalförlust, då med säkerhet ett stort antal kvinnor ej skulle få användning för sina kunskaper. De kunskaper, som man enligt hälsostatistiken mest vore i behov av, kunde ej inläras i förväg. Tal. betonade särskilt vikten av att barnmorskornas utbildning skulle omfatta även vården av späda barn, och dessa barnmorskor, till vilka mödrarna voro vana att vända sig och som funnes i varje socken av vårt land, skulle på så vis bli de naturliga hemkonsulenter. I denna sak borde kvinnorna bilda opinion.

I den därpå följande synnerligen livliga och sakrika diskussionen gjorde sig många olika synpunkter gällande. Så framhölls, att barnavårdskurserna ha en genomgripande uppfostrande betydelse för den kvinnliga ungdomen och att dessa medel borde tillvaratagas. Intresset för den husliga utbildningen var mycket stort, men flertalet uttalade sig för de båda inledarnas åsikter, att man inte borde införa ett obligatoriskt kvinnoår, utan än så länge bygga vidare på redan förefintliga institutioner samt införa obligatorisk skolköksundervisning i alla skolor. Följande resolution antogs:

Betonande nödvändigheten av den sedan länge i röst-rättskretsar debatterade speciella kvinnoutbildningen, vill centralstyrelsemötet uttala sig för att den genomföres åtminstone till en början på frivillighetens väg och i anslutning till de anordningar, som redan finnas. Centralstyrelsemötet vill vidare uttala som sin mening, att medborgarrätten är för oss kvinnor nödvändig, även för att vi skola kunna tillfredsställande genomföra detta viktiga önskemål.

Nästa punkt på programmet var: *Vad kan L. K. P. R. göra för att befordra kvinnornas rösträttsfråga vid 1916 års landstingsval?*

Denna för rösträtten så viktiga och brännande fråga inleddes av dr Gulli Petrini, som erinrade om att Första kammaren alltså är hindret för lösningen av de svenska kvinnornas rösträttsfråga och lämnade en del praktiska råd och anvisningar för landstingsvalen, som av Centralstyrelsen godkändes. Vidare be-

slöt mötet, även på förslag av d:r Petrini, att genom respektive lokalorganisationer interpellera årets landstingskandidater om deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga.

Härefter överlämnades ordet åt fröken Whitlock, som redogjorde för besöket hos statsministern, som förklarar, att framställningen naturligtvis skulle tagas upp till vederbörligt och noggrant övervägande. Dock ansåge han ärligheten fordra, att han meddelade, att regeringen icke hade för avsikt att vid denna riksdag framlägga proposition i ämnet och att härutinnan nog icke någon ändring vore att förvänta.

Uppgifter om tidningen Rösträtt för Kvinnor lämnades av dess redaktör, fru Gurli Hertzman-Ericson, som betonade vikten av att rösträttsföreningarna alltjämt lika nitiskt arbeta på tidningens spridning till allt vidare kretsar, så att den når de personer, som bäst äro i behov av att omvändas. Tidningen hade utkommit i en sammanlagd upplaga av 141,300 exemplar, och prenumerantantalet hade med varje år ökats.

Rörande artikelserien upplästes en redogörelse av fru Gerda Modén, varav framgick att år 1915 varit ett för serien ekonomiskt tillfredsställande år. Antalet abonnenter bland tidningarna hade varit 27, varav 25 liberala, 1 socialdemokratisk och 1 moderat, och dess sammanlagda upplaga torde kunna uppskattas till cirka 250,000 ex. Antalet privata abonnenter hade ökats till 85 mot 46 föregående år. Artiklarnas antal hade varit 12. Centralstyrelsen uppdrog åt fru Modén att även för år 1916 vara artikelseriens redaktör.

Därpå redogjordes för Jus Suffragii och Centralstyrelsen uppdrog åt V. U. att anskaffa artiklar under 1916.

Frågan: *Vad kan göras för att motverka den pågående antirösträttsagitationen?* inleddes av fru Ellen Hagen, som livligt opponerade sig mot den ensidiga manlighetens renässans, som för närvarande dominerar i Europa och som uppträder i samband med en bestämd reaktion i kvinnofrågan. Det ges många utslag av grovt kvinnoförakt, och tal. fruktade den på många håll framkomna tendensen, att kvinnan efter kriget skall tvingas att endast existera för sina funktioner som könsvarelse. Mot denna fara måste vi vara på vår vakt och hävda de etiska principerna. Även i Sverige har motståndet mot kvinnorösträtten i skilda trakter av landet gjort sig kännbart, och tal. uppmanade alla närvarande att se till, att rösträttsföreningarna ha ögonen öppna för detta motstånd och varhelst de märka agitation mot kvinnorösträtten, kraftigt motarbeta densamma.

Fröken Maja Forsslund inledde frågan: *Huru få till stånd planmässig organisation av agitationsarbetet på landsbygden?* och framkastade därvid flera praktiska förslag.

Nästa fråga: *Vad kan göras för organiserandet av en rösträttsrörelsens ungdomsverksamhet?* inleddes även av fröken Forsslund, som uppdrog linjer för F. K. P. R:s verksamhet för ökad upplysning bland ungdomen.

Sedan mötet i en kortare diskussion framhållit vikten av att de rösträttsintresserade arbetarkvinnorna ansluta sig till rösträttsorganisationen och fru Ellen Hagen framlagt en del synpunkter om bästa sättet att inkassera medlemsavgifterna, höll fröken Sigrid Kruse föredrag om frågan: *Vad är orsaken till att Sverige i jämförelse med övriga nordiska länder är så efterblivet i fråga om kvinnans politiska rösträtt?* Talarinnan framdrog de olika omständigheter i vårt lands senaste politiska historia, som förorsakat denna efterblivenhet och sammanfattade slutligen orsakerna sålunda: högern är inte för rusdrycksförbud, den fruktar en ökning av de socialdemokratiska väljarna, och vårt land har aldrig stått inför ett verkligt demokratiskt genombrott.

Från fru Augusta Widebeck upplästes ett brev med *Förslag angående L. K. P. R:s arkiv*, vari framhölls önskvärdheten av, att allt som rör rösträtten i form av brev, meddelanden och broschyrer bevarades till eftervärlden och samlades i L. K. P. R:s arkiv. Förslaget mottogs av centralstyrelsemötet med stort bifall.

Sista punkten på programmet utgjordes av dr Gulli Petrinis föredrag om *Den 40-gradiga skalan och kvinnorösträtten*. Talredogjorde för de principer, som under tidernas lopp gjort sig gällande på den kommunala rösträttens område samt den utveckling densamma sålunda genomgått och som resulterat i den 40-gradiga skalans införande år 1907. Slutligen påvisade dr Petrini huru denna skala satts i samband med kvinnorösträtten av bl. a. prof. Thyren, och att, om den komme bort, kvinnorna skulle få ökat inflytande i såväl kommun som landsting. Skalans sänkande skulle ock medföra en utjämning de politiska partierna emellan, vilket tal. genom statistiska tabeller visade.

Första aftonen var ett halvenskilt möte anordnat, varvid fru Gurli Hertzman-Ericson lämnade en intressant skildring av *Rösträttskampanjen i Amerika* och fru Frigga Carlberg talade om *Rösträttsläget i andra länder*.

I samband med centralstyrelsemötet ägde ett offentligt möte rum den 9 januari på aftonen. I anslutning till ämnet: *Kvinnorösträttskravet belyst från olika synpunkter* hölls intressanta

anföranden av fil. kand. fröken Axianne Thorstenson, medlem av Fredrika-Bremer-Förbundets styrelse, fru Signe Svensson, medlem av Socialdemokratiska kvinnornas centralstyrelse, fru Mary Arosenius, styrelsemedlem i Vita Bandet och fröken Anna Kleman, ordförande för Svenska sektionen av Internationella kvinnokommittén för varaktig fred. Mötet antog enhälligt följande resolution:

Det arbete, som av svenska kvinnoorganisationer nedlågts för höjandet av kvinnornas sociala ställning, för förbättrandet av kvinnornas levnads- och arbetsförhållanden, för främjandet av hennens och barnens intresse, för nykterhet och sedlighet, för befordrandet av rättens principer gentemot våldets, har visat, att så länge kvinnan utestänges från politisk rösträtt kunna dessa strävanden icke föras till ett tillfredsställande resultat. Kvinnor, samlade till offentligt möte i samband med Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt trettonde centralstyrelsemöte, uttala därför sitt krav på full politisk medborgarrätt, så mycket mera som denna rätt redan tillerkänts kvinnorna i övriga nordiska länder, och uppmana Sveriges kvinnor att samlas i ett kraftigt arbete för detta mål.

Vid det stora nordiska kvinnomötet i Danmark i juni 1914 hade beslutats att söka åstadkomma ett nordiskt samarbete på områden, som röra kvinnosak och barnlagstiftning. På inbjudan av Dansk Kvindesamfund samlades i Köpenhamn den 17—18 januari 1916 representanter från olika kvinnoorganisationer i de nordiska länderna. Som L. K. P. R:s representant fungerade fru Anna Wicksell. Förslag uppgjordes till gemensamt uttalande rörande äktenskapslagstiftningen, vilket sedan underställdes styrelserna för de föreningar, som varit representerade vid mötet, och erhöll följande lydelse:

*Samarbete
mellan
nordiska
kvinnosaks-
föreningar.*

I skarp motsättning till den självständigare ställning i samhället kvinnorna numera intaga stå de föräldrade lagarna på familjerättens område. Kvinnorna känna allt hårdare trycket av den ekonomiska osjälvständighet äktenskapet medför för hustrun, ävensom av moderns begränsade bestämmanderätt i fråga om barnen. För många gifta kvinnor ha verkningarna av de ännu gällande, på en svunnen tids uppfattning grundade äktenskapslagarna medfört och medföra alltjämt verkliga lidanden.

Med stöd av den på dessa livsområden samlade kvinnoerfarenheten och i anledning av det arbete, som utföres av den av de skandinaviska statsmyndigheterna tillsatta gemensamma familjerättskommissionen, vilja svenska kvinnoorganisationer uttala följande önskemål, vilka vi begära få tillgodosedda genom nu pågående lagstiftningsarbete:

1) Mannens målsmanskap bör fullständigt upphävas, så att den gifta kvinnan erhåller full rättslig handlingsförmåga.

2) Livsförhållandenas skiftande beskaffenhet betingar, att lagen uppställer och utformar olika förmögenhetsrättsliga system på grundval av såväl gemensam som enskild äganderätt med frihet för de blivande makarna att välja samt även rätt för dem att under äktenskapet övergå från ett system till ett annat.

Där egendomsgemenskap råder mellan makarna, skall hustruns ekonomiska självständighet tryggas. Olika principer kunna härvid tillämpas, dock bör huvudprincipen vara, att makarna ställas lika med avseende på rådighet, vare sig denna utövas gemensamt eller är delad. I lagen bör sålunda utformas flera system för egendomsgemenskap.

Makarna böra vara skyldiga att bidra till familjens underhåll, hemmets betryggande och barnens uppfostran som till täckande av vardera makens personliga utgifter, allt i enlighet med makarnas ekonomiska förhållanden. Till den del hustrun icke har egen inkomst av arbete eller förmögenhet, fullgör hon denna skyldighet genom sitt arbete i hemmet. Make bör beredas möjlighet att vidtaga effektiva lagliga åtgärder för att få till sig utbetalt det bidrag, som skall utgå i penningar.

3) Föräldramyndigheten över barnen bör tillkomma båda makarna med lika rätt.

I fall av tvist mellan föräldrarna i fråga om barnen bör hänsyn främst tagas till barnens bästa.

4) Tvister mellan makar hänvisas till en myndighet, vilken bör bestå av både män och kvinnor.

5) Kvinna, som gifter sig med främmande lands undersåte, bibehåller sin egen nationalitet, så länge hon är bosatt i hemlandet.

På mötet uppgjordes även plan till samarbete mellan Nordens kvinnosakssammanslutningar. Detta förslag utarbetades sedan av en kommitté, bestående av representanter från L. K. P. R., Fredrika-Bremer-Förbundet och Svenska Kvinnornas Nationalförbund, samt antogs på det möte, som på inbjudan av dessa föreningar senare ägde rum i Stockholm.

Interpellationer av landstingskandidater.

Med anledning av förestående landstingsmannaval i mars utsändes på uppdrag av Centralstyrelsen genom ordförandena i länsförbunden och i den största föreningen i de län, där inga förbund finnas, frågeformulär av följande lydelse:

1. Är Ni anhängare av den politiska medborgarrättens utsträckning till Sveriges kvinnor?

2. Vill Ni i händelse av Edert inval i landstinget verka för att till ledamöter av riksdagens Första kammare väljas män, som vilja medverka till genomförande av denna reform?

Av de inkomna svaren, som publicerats både i pressen ute i landet och i Röst rätt för Kvinnor, framgår, att de flesta liberaler och socialdemokrater förklarar sig vara anhängare av kvinnans politiska rösträtt. Många ha motiverat sitt uttalande som uttryck för den enklaste och naturligaste rättfärdighet mot kvinnorna, och andra ha hoppats att kvinnorna genom sin insats på det sociala området skulle bidra till lösningen av för landet viktiga frågor, såsom freds- och nykterhetsfrågorna. Av de svar, som inkommit från högerkandidater, ha de flesta förklarar sig icke vilja medverka till frågans lösning nu, dock ha icke mindre än 19 högermän svarat ett obetingat ja på frågan. Flera ha stått tveksamma, andra ha svarat villkorligt ja.

Med anledning av Socialstyrelsens utlåtande angående statsanslag för den husmoderliga utbildningen anordnade L. K. P. R. tillsammans med Fredrika-Bremer-Förbundet den 3 april ett upplysningsmöte i K. F. U. M:s stora sal i Stockholm. Vid mötet, som var mycket talrikt besökt lämnade yrkesinspektören fröken Kerstin Hesselgren en utförlig redogörelse för de framställningar i saken, som inlämnats till regeringen samt för Socialstyrelsens utlåtande och dr Karolina Widerström talade över betydelsen av husmoderns verksamhet.

Upplysningsmöte för den husmoderliga utbildningen.

På inbjudan av Södermanlands länsförbund ägde de svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte rum i Strängnäs lördagen den 17 och söndagen den 18 juni. Mellan två och trehundra kvinnor från olika delar av landet samlades i den idylliska och minnesrika lilla staden vid Mälaren för att under några arbetsfyllda dagar dryfta gemensamma viktiga frågor.

Sommar-mötet i Strängnäs.

Mötet öppnades av Södermanlands länsförbunds ordförande, fru Augusta Widebeck, som hälsade de närvarande välkomna, varpå val av funktionärer företogs. Till mötets ordförande utsågos fröken Signe Bergman och dr Lydia Wahlström och till vice ordförande dr Karolina Widerström.

Sedan godsägaren fröken Eva Fröberg föredragit en av henne själv författad stämmingsfull Prolog, höll docenten Hilma Borelius ett längre inledningsföredrag om *Kvinnornas solidaritet*. Det sakrika och belysande anförandet uppväckte en livlig diskussion, som utmynnade i följande enhälligt antagna resolution:

De svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte, samlat i Strängnäs den 17—18 juni 1916, uttalar

att med hänsyn till den allmänna tidsriktningen, som kulminerat i världskriget och som innebär en fara för kvinnorörelsens syften, det är av största vikt, att den solidaritet mellan kvinnorna, vilken faktiskt förefinnes, också synbart framträder,

att rösträttsrörelsen lägger den säkraste grunden till alla andra kvinnofrågors lösning, att till Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, som i sig innesluter medlemmar av olika politiska åskådningar och utgör ett samlat uttryck för kvinnornas solidaritet, böra sluta sig alla för ideella syften strävande kvinnor, liksom Landsföreningen alltjämt bör samarbeta med olika kvinnoorganisationer för uppnående av gemensamma mål.

Härefter gjorde mötet ett uttalande så lydande:

De svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte, samlat i Strängnäs den 17—18 juni 1916, uttalar sin stora glädje över den solidaritet med kvinnornas strävanden, som från männens sida tagit sig uttryck bl. a. i bildande av lokalavdelningar av Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt i Kristianstad och Malmö, och uttalar den förhoppningen att liknande föreningar måtte komma till stånd på skilda orter i vårt land.

Sedan fröken Hildur Öijer därpå redogjort för Kvinnornas Kalender 1916 och överlämnat behållningen av kalendern, 700 kronor, till Landsföreningens resetalarefond, lämnade dr Karolina Widerström ett referat av kungl. maj:ts proposition angående *Husmodersskolor*. Godsägaren fröken Eva Fröberg gav därefter en livlig skildring av *Lantbruket såsom kvinnligt yrke*, och dr Lydia Wahlström höll ett intressant och medryckande föredrag om *Andliga strömningar i 1800-talets politik*. Till sist talade fröken Anna Kleman med värme och övertygelse om *Kvinnorna och fredstanken*.

På söndag förmiddag bereddes mötesdeltagarna en stämningsfull högtidsstund i Strängnäs gamla, ärevärdiga domkyrka, där vacker musik utfördes.

På kvällen var offentligt friluftsmöte anordnat i Långbergsparken, varvid föredrag höllas av borgmästare Jakob Pettersson, ordf. i Männens F. K. R., fru Ellen Hagen, fröken Märta Bucht och till sist av kyrkoherde August Bruhn, ordf. i Männens F. K. R. i Kristianstad, vilken som utgångspunkt för sitt anförande begagnade sig av Luthers ord: »Här står jag, jag kan inte annat» och därvid framlade sin ställning till kvinno-rösträtten.

Mötet antog enhälligt följande resolution:

Män och kvinnor, samlade till offentligt möte i Strängnäs i samband med de svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte, uttala sitt beklagande av att Sverige, i trots av svenska kvinnors långvariga och målmedvetna arbete för sin medborgarrätt, fortfarande är det enda land i Nor-

den, där kvinnorna icke erhållit politisk rösträtt. Mötet uppfordrar regering och riksdag, att vid nästa riksmöte, det sista i perioden, gottgöra denna orättvisa och tillerkänna Sveriges kvinnor den fulla politiska medborgarrätten.

Det i alla avseenden lyckade mötet avslutades å Benninge lanthushållsskola.

Följande dag var enskilt möte, vid vilket närvarande styrelsemedlemmar i F. K. P. R. diskuterade gemensamma föreningsangelägenheter.

De svenska kvinnornas första gemensamma rösträttsdag, Birgittadagen den 7 oktober, firades under storartad anslutning av föreningarna landet runt. Anslående fäster och möten ägde rum, varvid förekom sång, musik, föredrag och uppläsning. Den till dagen utgivna litteraturen rönt livlig efterfrågan, och följande av V. U. föreslagna resolution antogs på de flesta ställen:

*Rösträtts-
dagen.*

I dag, Birgittas dag, samlas svenska kvinnor för att åter uttala vår fordran på politisk medborgarrätt. Vi ha valt denna dag, därför att vi i Birgitta värda den självständiga personlighet, som, tvingad av sitt samvetes röst, hade mod att uttala sin mening inför sin samtids mäktige.

Världskriget har ställt mänskligheten inför nya problem: i fosterlandets tjänst ha kvinnorna, vid sidan av sitt värv i hemmet, övertagit en stor del av männens arbetsområden och därvid ådagalagt offervillighet, arbetsduglighet och uthållighet. Den naturliga följderna har blivit en genomgripande omvärdering av kvinnornas betydelse som medborgare. Mäktiga och kända motståndare till kvinnorösträtten hava offentligt uttalat sin förändrade uppfattning.

Ingen torde betvivla, att de svenska kvinnorna under liknande förhållanden skulle visa samma medborgarsinne, samma duglighet. Det vore Sveriges män värdigt att icke längre undanhålla Sveriges kvinnor den rätt, som redan beviljats Nordens övriga kvinnor, utan att dessa under ett krigs hårda prövning behövt bevisa sin offrande fosterlandskärlek.

Vi uttala vår förhoppning, att den dag snart måtte stunda, då rättvisa vederfares även Sveriges kvinnor.

Till nordiska kvinnosakskonferensen, som ägde rum i Stockholm den 10—11 november, hade sänts delegerade från inbjudna kvinnosaksföreningar i Danmark, Finland, Norge och på Island. L. K. P. R. var även vid detta tillfälle representerad av fru Anna Wicksell. Utom bildandet av Nordiska kvinnosaksföreningars samorganisation hade mötet på sitt program flera aktuella frågor, såsom »Kvinnorna och höjandet av det husmoderliga arbetet»

*Nordiska
kvinnosaks-
konferensen
i Stockholm.*

med föredrag av en talare från vart och ett av de nordiska länderna samt »Värdesättning av kvinnoarbetet», likaledes belyst av en representant från varje land. Ett av m:me G. Duchêne väckt förslag om »Internationell aktion för lika lön för lika arbete» upptogs även till diskussion. Det i allo lyckade mötet avslutades med ett fästligt samkväm å Grand Hotel, varvid tal, sång och musik förekom.

Internationella kvinnorösträttsalliansens nästa kongress.

Frågan om Internationella kvinnorösträttsalliansens nästa kongress har under det gångna året varit föremål för en livlig skriftväxling mellan de ledande inom Alliansen och till densamma anslutna länders styrelser. Den kongress, som skulle ägt rum i Berlin i juni 1915, hade måst inställas på grund av kriget och en inbjudan från Holland till en arbetskongress i detta land i Berlinkongressens ställe hade även avslagits. Å den svenska Landsföreningens vägnar hade V. U. vid behandlingen av den holländska inbjudningen föreslagit att en kongress, till vilken även andra kvinnoorganisationer skulle inbjudas att sända delegerade, skulle äga rum först efter kriget och då på samma tid och plats som de diplomatiska fredsunderhandlingarna. Detta förslag hade blivit synnerligen väl upptaget av den internationella ledningen och underställts de anslutna ländernas styrelser för omröstning, då beslut fattades av den på enskilt initiativ anordnade fredskongress, som ägde rum i Haag i april 1915, om utfärdande av inbjudan till en liknande konferens.

Det svenska förslaget hade med stor majoritet blivit antaget av Alliansen, men då på grund av Haagkongressens beslut svårigheter kunde befaras uppstå, tillfrågades V. U. om sin ställning inför utsikten till två kongresser. Med tanke på den stora sympati, med vilket förslaget blivit mottaget särskilt från de krigförande ländernas sida, ansåg sig V. U. icke vid den dåvarande tidpunkten böra återtaga detsamma.

Under vintern 1916 blev det emellertid allt mera klart, att risken av sammankallandet av en konferens i enlighet med det ursprungliga svenska förslaget på grund av krigets långvarighet och den därigenom ökade spänningen mellan nationerna bleve alltför stor, varför V. U. i mars 1916 i brev till Alliansens ordförande, mrs Chapman Catt, återtog sitt ursprungliga förslag och i stället erbjöd sig att, då tiden närmade sig för Alliansens ordinarie fyraårskongress, som borde äga rum 1917, emottaga denna i Stockholm. Under tiden hade från det internationella huvudkvarteret i London utsänts ett detaljerat utkast till program och arbetsordning enligt det första förslaget, vilket föranledde

en stark opposition från den franska Landsföreningens sida, till vilken även den engelska Landsföreningen senare anslöt sig.

På denna punkt stod frågan, då Nordiska kvinnosakskonferensen sammanträdde i Stockholm i november. På initiativ av L. K. P. R:s ordförande, fröken Signe Bergman, sammankallades ett möte med närvarande representanter för Alliansens styrelse samt för till Alliansen anslutna landsföreningar i de nordiska länderna. Mötet enade sig om att tillstålla mrs Chapman Catt en skrivelse, i vilken följande uttalande gjordes:

1) Beslutet om hållande av en kongress i enlighet med det svenska förslaget under Internationella kvinnorösträttsalliansens ledning med delegerade från andra internationella organisationer på den plats, där fredsunderhandlingarna komma att äga rum, bör upphävas;

2) intet möte av Internationella kvinnorösträttsalliansen bör äga rum, så länge kriget varar;

3) Internationella kvinnorösträttsalliansens styrelse, utökad med en delegerad från varje till Alliansen anslutet land, bör sammanträda i ett neutralt land, så snart förhållandena efter kriget tillåta, för val av styrelse och för bestämmande av tid och plats för nästa kongress;

4) bästa platsen för detta sammanträde är Stockholm.

Den 25 november uppvaktades statsminister Hammarskjöld av L. K. P. R:s ordförande och vice ordförande, vilka överlämnade en skrivelse till statsministern, så lydande:

*Begäran om
kungl. pro-
position till
1917 års
riksdag.*

Hans Excellens Statsministern Herr Hammarskjöld.

De två första riksmötena under innevarande treårsperiod ha ägt rum utan att frågan om den politiska medborgarrättens utsträckande till Sveriges kvinnor varit föremål för behandling. Vi stå nu inför den tredje, den sista riksdagen i perioden, och det kan med säkerhet förutsättas, att kvinnorösträttens anhängare såväl inom som utom riksdagen icke komma att låta även denna riksdag gå förbi utan att göra vad i deras förmåga står för att befordra lösningen av denna, icke blott för kvinnorna, utan för landet i dess helhet så betydelsefulla fråga. Sverige intar med avseende på kvinnornas politiska myndighet i jämförelse med övriga länder i Norden en föga smickrande undantagsställning, och det är nu hög tid, att även vårt land hävdar sin plats bland Europas föregångsländer.

På grund av sin dagliga gärning i hem och samhälle såsom släktets danare och fostrare krävde kvinnorna i de flesta civiliserade länder redan före världskrigets utbrott sin rätt som fullmyndiga medborgare. Världskriget har ställt frågan i ny belysning. I de krigförande länderna ha kvinnorna vid sidan av sitt värv i hemmet övertagit en stor del av männens arbetsområden. På många håll är det

kvinnorna, som helt uppehålla det civila livet. Men även för försvars-
ändamål, särskilt för sjukvården i fält och ammunitionstillverkningen,
har kvinnornas hjälp i mycket stor utsträckning tagits i anspråk.

Kvinnornas direkta medverkan till fosterlandets försvar har också
vunnit erkännande av de högsta myndigheter. Så t. ex. yttrar lord
Derby i ett tal inför Kristliga föreningen av unga kvinnor i London:
»Kvinnorna utgöra nu en del av vår stora armé. Utan dem hade de
framsteg vi gjort varit omöjliga.» I en proklamation från lord Kitchener
till kvinnliga ammunitionsarbetare heter det: »De tjäna sin kung och
sitt land i lika hög grad som de, som gått med den stora armén i fält.»

Den duglighet och offervillighet, som kvinnorna genom sitt direkta
arbete i fosterlandets tjänst lagt i dagen, ha medfört en genomgripande
omvärdering av kvinnornas betydelse som medborgare. Mest anmärk-
ningsvärd är kvinnorösträttsfrågans förändrade läge i England, där den
kände motståndaren premiärminister Asquith den 14 sistslidne augusti
i parlamentet i samband med förslag om revision av nuvarande röst-
rättsbestämmelser yttrat: »I samma ögonblick, som vi gripa oss an
med en utsträckning av rösträtten på grund av tjänster, som visats
staten, befinna vi oss inför en annan fråga av utomordentlig betydelse:
Hur skall det bli med kvinnorna? Jag tror inte, att man kommer att
misstänka mig — mina antecedentia därvidlag tala för sig själva —
för att hysa några särskilda önskingar eller någon predisposition för
att bringa kvinnorna innanför rösträttsstrecket, men jag måste erkänna,
att de framställningar, som gjorts till mig i saken, äro icke blott väl-
grundade, utan sådana, mot vilka det är omöjligt att från deras stånd-
punkt göra någon invändning. De säga att, om vi icke göra någon
ändring i nuvarande rösträttsbestämmelser, så äro de villiga att finna
sig i de förhållanden, som nu föreligga, men om parlamentet företager
sig att skapa en ny klass av valmän på grund av tjänster, som visats
staten, så måste de göra gällande — och det är anspråk, som ingen
bland oss kan bestrida — att kvinnorna gjort en lika effektiv tjänst
för fullföljandet av detta krig som någon annan del av samhället. Må
vara att de inte sköta gevär och kanoner, men i vapen- och ammu-
nitionsverkstäderna utföra de det arbete, som männen förut hade att
göra. De ha tagit männens plats, de äro statens tjänare. Vad mera
är, och vad som för mig varit det avgörande: de framhålla, att när
kriget är slut och när nuvarande onormala och till en stor del över-
gående förhållanden skola omregleras och man skall ta itu med rekon-
struktionen inom industrien, så äga kvinnorna ett givet anspråk att bli
hörda om de många frågor, som då uppstå och som direkt beröra
deras intressen och som antagligen för dem komma att innebära vitt-
gående förändringar i deras arbetsförhållanden.

Hela mitt liv har jag varit en motståndare till kvinnorösträtten,
men nu måste jag uppriktigt erkänna, att dessa anspråk kan jag icke
bestrida.»

En regeringskommission är nu tillsatt med uppdrag att redan under
innevarande parlamentssession framlägga förslag till revision av vallagen.

I franska senaten har, vid behandlingen av frågan om tillsättande
av en kommitté för vården av genom krigets förvållande föräldralösa
barn, baron d'Estournelles de Constant, med yrkande om plats för
kvinnor i denna kommitté, yttrat följande: »För närvarande utmärka
sig de franska kvinnorna i tusental vid ambulanser, sjukhus och övriga
sysselsättningar, där deras arbete visat sig ovärderligt. I andra länder,
särskilt Norge, Finland, Danmark, Australien och flera av Förenta

staterna ha kvinnorna förvärvat politisk makt och myndighet. Frankrikes kvinnor äro lika dugliga, och Frankrike behöver alla sina medborgares hjälp och medverkan. Varför skall man icke låta de franska kvinnorna göra lika mycket för sitt land under fredstid som under krig?»

Aven i ett av den andra maktgruppens parlament har frågan om rösträtt för kvinnor varit under debatt. I Ungern har Monseigneur Alexander Giesswein, med stöd av de storartade bevis på fosterlandskärlek, offervilja och mod kvinnorna under kriget lagt i dagen, väckt motion om den politiska medborgarrättens utsträckande till kvinnorna.

Offentligt uttryck för uppskattningen av de tyska kvinnornas krigsarbete har givits genom ett uttalande i Washington av förre tyske kolonialministern excellensen Dernburg, som förklarar, att han alltid ansett, att de tyska kvinnorna besutte egenskaper, som borde komma staten till godo, och att kriget till fullo bevisat riktigheten härav. »Begagnar sig staten av kvinnornas arbete», säger excellensen, »så måste staten ge dem lagligt erkännande, och hit hör delaktighet i den politiska medborgarrätten.»

Men även i de neutrala länderna gör kvinnorösträtten framsteg. Danmark och Island ha icke låtit kriget utgöra hinder för konstitutionella frågor upptagande och avgörande. 1915 infördes rösträtt för kvinnor i dessa båda länder, och Holland har icke heller av kriget låtit avhålla sig från att gå framåt på de fredliga reformernas väg. 1917 års riksdag kommer att behandla ett av den holländska regeringen framlagt förslag till författningsrevision, enligt vilket de konstitutionella hindren för rösträtt för kvinnor äro undanröjda. I Amerika har sedan världskrigets början kvinnorösträtten genomförts i sex stater: 1914 i Montana och Nevada och under innevarande år i de canadensiska staterna Manitoba, Alberta, Saskatchewan och British Columbia. En författningsreform i dessa senare stater är så mycket mer anmärkningsvärd, som Canada, såsom tillhörande det britiska världsväldet, också har att bära sin dryga andel av krigets börda.

Vid det senast förrättade presidentvalet i Amerika hade samtliga partier, även det stora republikanska eller konservativa partiet, upptagit rösträtt för kvinnor på sina program, och samtliga presidentkandidater uttalade sig för frågan.

Redan i oktober 1915 förklarade presidenten Wilson inför den förestående folkomröstningen i New Jersey:

»Jag kommer att avge min röst för rösträtt för kvinnor i New Jersey, därför att det är min övertygelse, att tiden är inne att utsträcka detta privilegium och detta ansvar till statens kvinnor. Jag är övertygad att reformen skall bli till gagn för New Jersey.»

I juni i år uttalade sig presidenten om kvinnorösträttens upptagande på det demokratiska partiets program på följande sätt:

»Denna programpunkt hade redan innan den antogs vunnit mitt fulla erkännande, och jag skall med uppriktig glädje understödja dess princip. Jag vill förena mig med övriga medlemmar av det demokratiska partiet i en uppfordran till de olika staterna att utsträcka rösträtten till kvinnorna på samma villkor som för män.»

Mr. Hughes, det republikanska partiets kandidat, yttrade i ett tal vid mottagandet av kandidaturen sistlidne juli:

»Jag ansluter mig till programmets uttalande till förmån för rösträtt för kvinnor. Jag anser det överflödigt att här uppehålla mig vid de argument, som vanligen anföras från den ena eller andra sidan, då min egen övertygelse grundar sig på en alldeles olika uppfattning.»

Ett övervägande av utvecklingen av våra ekonomiska förhållanden och kvinnornas ställning inom de avlönade yrkena, av frågans innebörd och utveckling, har övertygat mig om att beviljandet av rösträtt för kvinnor är ofrånkomligt.

Motståndet kan fördröja men, enligt min mening, icke förkväva denna rörelse. Icke heller kan jag se någon fördel av ett uppskov, som på något sätt kan uppväga de nackdelar, som nödvändigtvis äro förbundna med en förlängd agitation. Man bör se fakta sådana de äro. Ansträngningarna komma oavslutligt att stegras, och vi skola få en avgjort feministisk rörelse, som skall fullkomna sin organisation till skada för den lugna politiska utvecklingen. Vi skola få en strid, som tilltar i bitterhet, och som jag tror blir ödesdiger för vår välfärd. Om kvinnorna skola få rösträtt, som jag tror att de få, synes det mig klart, att det ligger i landets intresse, att striden kommer till ett snart slut. Jag ansluter mig till rösträtt för kvinnor.»

Mr. Hughes uttalade sig senare för frågans lösning på den federativa vägen genom kongressbeslut för samtliga stater på en gång.

Ett skäl, som ofta anförts mot rösträtt för kvinnor, är, att då kvinnorna icke göra krigstjänst, de icke heller böra göras delaktiga av den politiska medborgarrätten. Det nu pågående kriget har till fullo bevisat ohållbarheten av detta påstående. Överallt i de krigförande länderna dela kvinnorna med männen krigets börd och möda, överallt påtaga de sig sin andel i fosterlandets försvar. Vårt land har hittills skonats från att dragas med i den förödande världsbranden. Men ingen torde betvivla att de svenska kvinnorna, ställda inför krigets grymma verklighet, skulle visa samma medborgarsinne, samma offrande fosterlandskärlek som kvinnorna i andra länder.

Lika litet som övriga neutrala länder får Sverige i dessa tider låta det inre reformarbetet vila. I trots av, eller hellre på grund av, det yttre trycket måste nationen utveckla sitt eget inre liv.

Det ligger i statens intresse att tillgodogöra sig kvinnornas speciella synpunkter och erfarenheter och att i riksförsamlingen bereda tillfälle för kvinnorna att föra sin egen tal och deltaga i stiftandet av de lagar, som skola efterlevas av såväl kvinnor som män.

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt anhåller därför värdsamt att Kungl. Maj:ts regering till 1917 års riksdag ville framlägga en kungl. proposition om rösträtt och valbarhet för Sveriges kvinnor på samma villkor som för män.

Stockholm i november 1916.

För Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt

Signe Bergman,
ordf.

Statsministern mottog deputationen synnerligen väl och inlät sig i ett ingående och intresserat samtal om frågan, vilken han lovade upptaga till allvarlig prövning inom regeringen, varefter svar skulle lämnas i tid att meddelas på centralstyrelsemötet i januari.¹

¹ I januari erhöles meddelande från statsministern, att ingen proposition till årets riksdag var att förvänta.

Under december månad ha stadsfullmäktigeval ägt rum i flertalet av Sveriges städer. En tabell över mäns och kvinnors deltagande i valen i de städer, varifrån uppgifter kunnat erhållas, återfinnes å sid. 130.

Stadsfullmäktigevalen.

Med anledning av ett mot en ensamstående lärarinna i Småland begånget våldsdåd hade V. U. på anmodan av Fredrika-Bremer-Förbundet och Sveriges Folkskolläraryrkesförbund utsett två ombud att jämte delegerade från andra kvinnoföreningar överlägga om åtgärder, som borde vidtagas. Kommittén insände i december en skrivelse till Kungl. Maj:t, innehållande förslag dels till åtgärder att omedelbart vidtagas, dels till lagändringar för beivrande av brott som det ifrågavarande. Skrivelsen var undertecknad av ordförandena i de 10 kvinnoföreningar, som representerats i kommittén.

Skrivelse angående skydd för ensligt boende lärarinnor.

De Bergman-Österbergiska samhällskurserna ha under året utfört ett omfattande upplysningsarbete.

Bergman-Österbergiska samhällskurserna.

Under vårterminen ha hållits två kurser, ledda av fröken Walborg Bergström, den första i Uppsala län 15 febr.—12 april, den andra i Stockholms län 15 april—14 maj. Vid den första kursen besöktes 19 platser och hölls 30 föreläsningar för sammanlagt 2,060 åhörare. För den andra voro motsvarande siffror 10, 30 och 1,200. I Malmöhus län ha kurser hållits 13 okt.—19 dec. med föreläsningar av fröken Bergström, hovrättsnotarien Elisabeth Nilsson, Malmö, och fru Ester Hofvänder-Sandberg, Eslöv. Fröken Bergström har härunder besökt 25 platser och hållit 62 föreläsningar för 3,598 åhörare, fröken Nilsson har hållit 8 föreläsningar och fru Sandberg 4. På kommittésammanträdet för kurserna förra året hade beslutats att utvidga kursledarens arbete att även omfatta rösträttskonsulentens, och under hösten har fröken Emma Aulin åtagit sig detta dubbla arbete i Västernorrlands län under tiden 11 okt.—17 dec., varunder besökts 19 platser i Medelpad och 10 i Ångermanland och hållits ej mindre än 96 föredrag. Åhörareantalet uppgick i Medelpad till 4,495 och i Ångermanland till 5,818, eller tillsammans 10,313.

Föredrag ha dessutom anordnats ute i landet både av V. U. och av enskilda föreningar. Med största intresse omfattades den av fru Ella Billing i Härjedalen företagna turnéen, varvid 11 platser besöktes. 6 nya föreningar och 1 filial bildades, svaga föreningar återupplivades, och marken förbereddes på flera ställen. Efter föredrag av fröken Emma Aulin ha 3 nya föreningar bildats i Ångermanland och inom Jönköpings län ha föredrag hållits på 7 olika ställen av friherrinnan Ellen Palmstierna.

Rösträtt för
Kvinnor.

Tidningen Rösträtt för Kvinnor har under 1916 utkommit med 24 nummer, därav n:ris 14 och 15 sammanslagna till ett. 3 nummer ha varit 4-sidiga, 19 6-sidiga och 1 (sommarnumret) 8-sidigt. Den sammanlagda upplagan har varit 148,000 ex. Tidningen har i stor utsträckning, omkring 6,000 ex., sänts gratis till tidningar, korporationer och enskilda.

En blick tillbaka på den sista årgången visar att tidningen alltjämt på ett förtjänstfullt sätt fyller sin uppgift såsom den svenska kvinnorösträttsrörelsens organ. Det aktuella spörsmålet *Krigets inflytande på lösningen av kvinnornas rösträttsfråga*, har i tidningen fått en allsidig belysning genom värdefulla inlägg av: Edwin Björkman, Sven Brisman, Lotten Dahlgren, Anna Lenah Elgström, Patrik Haglund, Erik Hedén, Ann Margret Holmgren, Ellen Key, Anna Kleman, G. H. von Koch, Ivar Lagerwall, John Landquist, Mia Leche, Alf. Mohn, Ernst Norlind, Anna Sterky, Marika Stjernstedt, Gustava Svanström, Julia Svedelius och Mary v. Sydow.

På den genom bildandet av de första lokalavdelningarna av M. F. K. R. aktuella frågan *Varför jag anslutit mig till Männens förbund för kvinnans rösträtt* har Rösträtt för Kvinnor erhållit svar från ett antal kända representanter för denna sammanslutning: Sigfrid Almqvist, Axel Bolin, Rob. Hagen, Klas Hedström, Israel Holmgren, Sixten Neiglick, Nils Nordlund, Teodor Nyström, Jakob Pettersson, Johnny Roosval, K. A. Widgren och Hjalmar Öhrvall.

Anders Österling, K. G. Ossiannilsson och Gunnar Hede ha dessutom genom bidrag i bunden form visat sin anslutning till kvinnorösträtten.

Tidningens redaktör är fru Gurli Hertzman-Ericson.¹

Artikel-
serien.

Artikelserien har under 1916 influtit i 21 tidningar, samtliga tillhörande det liberala partiet, och deras sammanlagda upplaga torde kunna uppskattas till c:a 268,000 ex. Antalet privata abonnenter har varit 82. Som artikelseriens redaktör har fru Gerda Modén, Gävle, tjänstgjort.

De utsända artiklarna ha varit:

Kvinnornas rösträttsrörelse i Europa just nu. Av *Frigga Carlberg*. Något om männens föreningar för kvinnans rösträtt. Av *Ester Brisman*. Kvinnorna och landstingsvalen. Av *Gulli*

¹ Rösträtt för Kvinnor 1917. VI årg. Utkommer den 1 och 15 i varje månad. Prenumeration genom posten. Kr. 1:35 för helt år. Lösnummer 6 öre.

Redaktion och expedition 6 Lästmakaregatan, Stockholm. Tel. Riks 86 00. Stockholmstel. 147 29.

Petrini. Gina Krog. Av *Ellen Hagen*. Husmoderlig utbildning ett statsintresse. Av *Karolina Widerström*. Sämpling kring det vitgula banéret. Av *Hélène Philipson*. Landstingsvalen och kvinnorösträtten. Av *Gurli Hertzman-Ericson*. Böra vi behålla vår partilösa rösträttsorganisation? Av *Hilma Borelius*. Kulturstaternas exempel. Av *Elisabeth Wærn-Bugge*. Birgitta och rösträtten. Av *Elsa Alkman*. Kvinnornas skandinavism. Av *Ester Brisman*. Ett ord till rösträttskvinnorna utanför rösträttsorganisationerna. Av *Elin Wahlquist*.

Förlagsverksamheten har under året varit mycket livlig. 51,415 exemplar tryckalster ha utgivits för en kostnad av 2,893 kr. 50 öre, därav 1,358 kr. 25 öre komma på årsberättelsen. (5,000 ex.) Övriga under året utkomna publikationer äro: Kvinnorörelsens landvinningar (4,000 ex.); Rösträttsbrevet för dagen Några ord till vänner och motståndare av *Elsa Alkman* (2,000 ex.); Här står jag, jag kan inte annat, tal av kyrkoherde August Bruhn (3,000 ex.) samt de till Birgittadagen utgivna trycksakerna: en reklamaffisch (2,000 ex.); Den heliga Birgitta, föredrag av *Emma Aulin* (1,000 ex.); Birgitta, prolog av *Eva Fröberg* (1,000 ex.); Hur kvinnorösträtten vinner terräng ute i världen (1,000 ex.). Dessutom ha nya upplagor utgivits av äldre broschyrer: Kristid, nykterhet och kvinnorösträtt av *Sigrid Kruse* (2,000 ex.); Landstingens uppgift och betydelse av *Gulli Petrini* (1,000 ex.); Varför vi måste arbeta för rösträtten av *Karin Fjällbäck-Holmgren* (1,000 ex.); Gifta kvinnors kommunala rösträtt av *Anna Wicksell* (1,000 ex.) samt Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen (2,000 ex.). Vykort med uttalanden av *Fredrika Bremer*, *Selma Lagerlöf* och *Ellen Key* och ett med svenska flaggan ha utgivits. Därtill komma 7 cirkulär och 1 protokollsutdrag samt en hel del annat tryck, såsom program, formulär, meddelanden, resolutioner m. m.

Förlags-
verksam-
heten.

Liksom förra året har Göteborgs F. K. P. R. på uppdrag av centralstyrelsen även i år utgivit Kvinnornas Kalender, redigerad av fröken *Hildur Öijer*. Kvinnornas Kalender 1917 innehåller många intressanta artiklar och väl utförda illustrationer samt har samma smakfulla utstyrelse som den från föregående år. Priset är 1 krona, och inkomsten tillfaller Landsföreningens resetalarefond.

Kvinnornas
Kalender.

Under hösten har genom extra insamling i lokalföreningarna och genom gåvor av enskilda personer till L. K. P. R:s kassa influtit kr. 749: 90.

Insamling.

Antalet lokalföreningar utgjorde den 31 december 1916 215, därav 16 filialer, med ett sammanlagt medlemsantal av 14,416. Länsförbundens antal utgjorde 16.

Antal lokal-
föreningar.

L. K. P. R:s
revisorer.

Till revisorer av L. K. P. R:s räkenskaper ha återvalts fröken Alida Jacobson och fröken Agda Hedvall och till revisors-suppleanter fru Emilia Broomé och fru Alma Faustman.

Verkstäl-
lande
Utskottet.

V. U. har under året haft 15 sammanträden och utsänt 7 cirkulär till Centralstyrelsens medlemmar och till de förenings- och länsförbundsordförande, vilka icke tillhöra Centralstyrelsen samt till filialernas representanter.

Expedi-
tionen.

L. K. P. R:s byrå, Lästmakaregatan 6¹, är öppen alla vardagar kl. $\frac{1}{2}1$ — $\frac{1}{2}5$. Rikstel. 86 00, Stockholmstel. 147 29. Expeditionen förestås av fru E. Arcini, som därjämte sköter L. K. P. R:s in- och utbetalningar, för vilka varje vecka redovisning lämnas till L. K. P. R:s skattmästare. Från och med 1916 träffas L. K. P. R:s sekreterare även ett par timmar dagligen å Rösträttsbyrån.

* * *

Det är icke utan att något av den omsvängning i den allmänna opinionen till förmån för kvinnorösträtten, som under det gångna året gjort sig märkbar ute i världen, även förnummits i vårt land. Visserligen ha icke Sveriges kvinnor några direkta segrar att anteckna, men litet var har säkert erfarit en pånyttfödelse av rösträttsintresset icke blott inom kvinnornas egna led utan även bland de män, som stödjade arbetet för kvinnornas sak. Bildandet under året av de första lokalavdelningarna — i Kristianstad, Malmö och Färjelanda — av Männens förbund för kvinnans rösträtt bär vittne härom. Tiderna äro sådana att de måste bringa både män och kvinnor till insikt icke blott om det berättigade i kvinnornas rösträttskrav utan även om nödvändigheten av sakens snara genomförande.

Stockholm i mars 1917.

Signe Bergman,
ordförande.

Karolina Widerström, Ebba Palmstierna, Gulli Petrini.
v. ordförande.

Signe Jacobsson,
sekreterare.

Kassaförvaltarens rapport.

Räkenskaperna utvisa följande ställning:

Behållning från 1915 ..... 2,128: 06

Inkomster 1916:

Landsföreningsavgifter	4,347: 70	
Direkt anslutna medlemmars avgifter	69: —	
Insamling	749: 90	
Bidrag till Rösträttsbyrån	240: —	
Fonden Klara Lindhs minne	708: —	
Abonnemangsavgifter för artikelserien	665: 40	
Prenumerationsavgifter m. m. för tidningen Röst- rätt för Kvinnor	6,588: 53	
Gåvor till d:o	46: 05	
Räntor	178: 36	13,592: 94
		<hr/>
	Summa kr.	15,721: —

Utgifter 1916:

Spridande av broschyrer	243: 21	
Årsavgift till Int. Woman Suffrage Alliance	34: 20	
Centralstyrelsemöte	382: 91	
Resekostnadsersättning till d:o	64: 70	
Möte ang. husmödrars utbildning	26: 58	
Sekreterarens arvode	1,000: —	
Avlöningar till byråpersonal	3,181: —	
Årsberättelse	457: 19	
Tryckning av cirkulär m. m.	459: —	
Postavgifter	825: 57	
Telefonavgifter	246: 01	
Skrivmaterialier	373: 44	
Allmänna omkostnader	618: 97	
Tryckningskostnader för tidningen	5,164: 45	
Annonser, provisioner m. m.	568: 58	
Författarearvoden	39: 21	
Avgift till tidningsbyrån Argus	104: 03	
Hyra för Rösträttsbyrån	700: —	
Ved och belysning för d:o	192: 65	
Arvoden för artikelserien	453: 91	
Avskrivning å inventarier	78: —	15,213: 61
		<hr/>
	Transport kr.	15,213: 61

Transport kr. 15,213: 60

Behållning till 1917:

Kontant i kassan	34: 77
Rösträttsbyråns kassa	66: 51
Tidningens kassa	318: 20
Artikelseriens kassa	222: 19
Checkräkning med Stockholms Ensk. Bank	5,586: 10
Sparkasseräkning med d:o	390: 30
» med Stockholms Intecknings- Garantiaktiebolag	51: 96
Lager av broschyrer	400: —
Inventarier	750: 75
Utestående fordran	50: —
D:o för årsberättelsen	78: 90
	<hr/>
	7,949: 68

Härifrån avgår:

Resetalarefonden	716: 44
Bergman-Österbergiska samhällskurser- nas medel	5,087: 35
Skuld till I. Hæggströms Boktryckeri- aktiebolag	1,392: 50
D:o till O. Eklunds Boktryckeri	246: —
	<hr/>
	7,442: 29
	<hr/>
	507: 39

Summa kr. 15,721: —

Stockholm den 10 mars 1917.

Thorborg Widebeck,
skattmästare.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt utsedda revisorer, hava behörigen genomgått och granskat kassaförvaltarens räkenskaper för 1916.

Räkenskaperna äro noggrant förda och utgifterna behörigen verifierade, varför vi få tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet för 1916 års förvaltning.

Stockholm den 20 mars 1917.

Aida Jakobson.

Agda Hedvall.

Lokalföreningarnas

för

kvinnans politiska rösträtt årsberättelser 1916.

1. Alby.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Dessutom ha 3 föredrag hållits i de Bergman-Österbergiska samhällskurserna, därav 1 i Ånge.

2 föreningsmedlemmar äro ledamöter i pensionsnämnden, och 2 tillhöra fattigvårdsstyrelsen, därav en tillika är fosterbarnsinspektris inom Alby municipalsamhälle.

2. Alfta.

Föreningen har under året sammanträtt 2 gånger.

3. Alingsås.

Styrelsen har under året hållit 4 sammanträden, föreningen 5, därav 2 med efterföljande samkväm.

Föreningen har anordnat 2 offentliga föreläsningar: en på våren av d:r Gärda Lidforss af Geijerstam om »Vardagssynder», en på hösten av samskollärarinnan Gertrud Nelson om »Sveriges statsskick».

I februari anordnades i avsikt att stärka föreningens kassa en »Frödingsafton» av fröken Signe Widell.

Under samma månad avhöll Älvsborgsförbundet årsmöte i Alingsås.

Birgittadagen firades med föredrag i ämnet av fröken Gertrud Nelson.

För att öka medlemsantalet och väcka intresse för rösträtten ha lösnummer av Rösträtt för Kvinnor spritts.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i Alingsås stads pensionsnämnd.

4. Alnö.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 2 offentliga möten.

Bergman-Österbergska samhällskurser ha hållits och besökts av 150 deltagare.

5. Alsen.

6. Alvesta.

7. Aneby.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten.

8. Anundsjö-Brédbyn.

Föreningen bildades den 5 december 1916 efter föredrag av fröken Emma Aulin.

9. Arboga.

Föreningen har under året hållit 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm. Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och 1 medlem i fosterbarnsnämnden. 1 är suppleant i frisinnade partiets styrelse.

10. Arjeploug.

Föreningen bildades den 16 juli 1916 efter föredrag av fröken Ester Röhl.

11. Arvidsjaur.

Föreningen har under året haft 7 föreningsmöten, 1 styrelsemöte, 1 samkväm med föredrag och sång samt 1 offentligt möte med föredrag av fröken Ester Röhl över ämnet: »Kvinnans kamp för tillvaron».

12. Arvika.

Under året ha hållits 8 styrelsesammanträden samt 3 föreningsmöten med samkväm.

I februari reste några av styrelsens medlemmar tillsammans med fru Lydia Matson-Sager till Brunskog för att försöka få till stånd en avdelning där. Efter föredrag av fru Matson-Sager anmälde sig 22 personer för bildande av en självständig förening. I juli anordnades en utfärd med ångbåt till Sulvik vid Glafs-fjorden, ett välkommet nöje i sommarens enformighet. Birgittafesten i oktober inledde vinterns sammankomster; den blev talrikt besökt, och bjöd den rätta stämningen. I november hölls föredrag i Metodistkyrkan av rektor Justus Elgeskog över ämnet »Världen, som mannen skapat». Styrelsen gjorde genom utsett ombud förfrågan hos en hel del män av olika samhällslager om utsikterna för bildande av en männen F. K. P. R. Därav framgick, att det endast var ordförandefrågan, som stod i vägen.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i barnavårdsnämnden, 1 ledamot i livsmedelsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i folkskolestyrelsen och 6 medlemmar av andra kommunala kommittéer, varjämte 2 äro ombud för västra Värmlands frisinnade valkretsförbund.

13. Askersund.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 4 föreningsmöten med samkväm.

Den 29 april firade föreningen sin 5-årsfest, till vilken även icke medlemmar inbjudits, och den 7 oktober firades Birgittadagen med en offentlig fest.

Ordföranden är ledamot i fattigvårdsstyrelsen och suppleant i pensionsnämnden samt ordförande i Askersundskretsen av Svenska Röda korset. Vice ordföranden är ledamot i pensionsnämnden samt suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

14. Avesta-Krylbo.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten, 1 offentligt föredrag med fru Erica Falkman som talare samt 1 offentligt samkväm.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter av pensionsnämnden, 1 av nykterhetsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant av barnavårdsnämnden och 1 föreståndare för kommunbibliotek.

15. Boden.

Föreningen har under året haft 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 samkväm. Till samkvämet, vilket anordnats som julvaka, hade även icke medlemmar inbjudits. Fem nya medlemmar anmälde härvid sitt inträde i föreningen.

För spridandet av Rösträtt för Kvinnor beslöt föreningen att prenumerera på 5 ex. att utläggas på lämpliga offentliga lokaler.

Av Kvinnornas kalender 1917 ha rekvirerats 12 ex.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 styrelseledamot i föreläsningsföreningen och 1 ordförande i Vita Bandet.

16. Bollnäs.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 offentliga möten.

17. Bomhus.

Förutom 1 styrelsesammanträde och 5 föreningsmöten har föreningen under året anordnat 2 offentliga möten med föredrag av fru Annie Gunnarsson och föreningens ordförande samt 2 fester med musik, uppläsning och föredrag av fru Erica Falkman.

18. Borlänge-Stora Tuna.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 1 offentligt möte med föredrag av riksdagsman Daniel Persson i Tällberg.

Under våren anordnades arbetsaftnar, varvid saker förfärdigades, som såldes på auktion i slutet av maj, och överlämnades största delen av behållningen till Stora Tuna barnhem.

En aftonunderhållning var även anordnad för samma ändamål. Arbetsaftnarna ha också fortsatt under hösten.

Av föreningens medlemmar äro 2 ordinarie och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 2 medlemmar i fattigvårdsstyrelsen, 2 i föreläsningsföreningen, 1 i barnhemsstyrelsen, 1 i diakonistyrelsen och 1 föreståndarinna för kommunbibliotek.

19. Borås.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 Birgittafest.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot av styrelsen för Bergengrenska bespisningsfonden, kommunala hjälpkommittén och en pensionsnämnd, 1 är barnavårdsinspektis samt ledamot av fattigvårdsstyrelsen och en pensionsnämnd, 2 äro suppleanter i pensionsnämnder.

20. Broby.

Under året ha hållits 8 styrelsemöten, 2 föreningsmöten, båda åtföljda av samkväm, samt 4 större offentliga fester. Den första festen ägde rum den 24 febr., då hovrättsnotarien fröken Elisabeth Nilsson höll föredrag, och sång och musik samt tablåer utfyllde programmet. Andra festen var en mycket besökt och stämningsfull friluftsfest (Kristi himmelsfärdsdag) med fru Elsa Alkman och kyrkoherde August Bruhn som talare. Tredje festen (Birgittafesten) hölls den 7 oktober och blev särskilt högtidlig genom standarinviqning. Fröken Emma Aulin uppläste då prolog och höll Birgittaföredrag med skioptikonbilder; därjämte förekom sång och deklamation. Den sista festen för året — den 8 december — årsdagen av föreningens bildande, var ock särdeles lyckad och välbesökt. En kort redogörelse över årets verksamhet lämnades, tablåer, tal av litteratör Johnsson, deklamation, sång och fiolspel förekommo.

Föreningen har i samband med övriga ideella föreningar i samhället under den s. k. fredsveckan anordnat tvenne fredsmöten och i övrigt städse omhuldat fredssträvandet.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensionsnämnden.

21. Brunskog.

Föreningen bildades den 13 februari 1916 efter föredrag av fru Lydia Matson-Sager.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 1 samkväm.

22. Bräcke.

Föreningen har under året hållit 4 styrelsesammanträden, 7 föreningsmöten och 2 offentliga möten, vid vilka några av föreningens medlemmar spelat 2 av Frigga Carlbergs kända röst-

rättspjäser. I agitationssyfte har föreningen prenumererat på Röstträtt för Kvinnor och skänkt densamma till dem, som ansetts som motståndare.

23. Charlottenberg.

24. Degerfors.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten samt 2 samkväm för föreningsmedlemmar och inbjudna. Av brist på lokal ha inga offentliga möten förekommit. Föreningen har dock gått framåt och medlemsantalet ökats under året.

25. Edane.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 5 föreningsmöten, 2 offentliga möten och 1 fest.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i frisinnade partiets styrelse.

26. Edsvalla.

27. Eksjö.

Under året ha hållits 5 styrelse- och 2 föreningsmöten samt 2 samkväm för medlemmar. Ströskrifter ha utdelats och Kvinnornas kalender sålts jämte brevkort. Föreningen har prenumererat på L. K. P. R:s artikelserie och 5 ex. av Röstträtt för Kvinnor för utdelning. 18 medlemmar ha hållit tidningen.

Den 8 okt. hölls Birgittafest med föredrag av friherrinnan Ellen Palmstierna, sång och violinsolo. I slutet av november var anordnat offentligt möte med tal av fru Elisabeth Wærn-Bugge, talrikt besökt liksom Birgittafesten.

Till förmån för Eksjö barnkrubba har försålts en del julgranssaker, julflaggor och märken.

1 medlem tillhör skolrådet, 2 fosterbarnsnämnden, och 2 ha andra kommunala uppdrag.

28. Eringsboda.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte och 1 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden och 1 av livsmedelsnämnden.

29. Eskilstuna.

Under året ha hållits 5 föreningsmöten, 6 styrelsesammanträden samt varannan vecka arbetsafton med samkväm.

Föreningen hade Luciadagen anordnat försäljning å Stads-hotellet, vilken inbragte 395 kronor. Dessa penningar överlämnades till kommittén »För de gamlas julstjärna». Vidare står föreningen som anordnare av samhällskurser, innefattande 12 föreläsningar. I dessa deltog ungefär 200 personer.

1 föreningsmedlem är stadsfullmäktig och 1 ledamot av skolstyrelsen.

Föreningens ordförande är också ordförande i K. F. U. K.

30. Eslöv.

Under året ha hållits 2 styrelsemöten, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte med föredrag av fru Gerda Hellberg över ämnet: »Ett obligatoriskt utbildningsår för kvinnor», samt en Birgittafest med föredrag, musik och samkväm. För landstingsvalen har agiterats genom artiklar i ortspressen. Vid stadsfullmäktigevalen erinrades alla röstande kvinnor genom utdelandet av tryckta cirkulär om att den politiska rösträtten ännu förvägrades dem, medan den nu givits åt nordens övriga kvinnor. Föreningen har träffat anstalter för att även detta år upptaga den förut bedrivna och högt uppskattade verksamheten med soppkokning i stor skala åt mindre bemedlade, till vilken verksamhet medel beviljats av staden.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot av fattigvårdsstyrelsen, 2 ledamöter i pensionsnämnden, 1 ledamot av livsmedelsnämnden samt 1 ledamot av folkskolestyrelsen. 1 är medlem av frisinnade partiets styrelse.

31. Falkenberg.

Föreningen har under året haft 7 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten med samkväm samt 2 offentliga fester i teatersalongen, båda talrikt besökta. Vid den ena av festerna uppfördes av amatörer, delvis ur föreningen, Frigga Carlbergs »Statsministerns döttrar». För övrigt har agiterats genom att sprida litteratur och Rösträtt för Kvinnor.

32. Falköping.

Föreningen har under året haft 2 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar är 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden.

33. Falun.

Vid det ordinarie vårsammanträdet talade sekreteraren i den svenska sektionen av Internationella kvinnokommittén för varaktig fred, friherrinnan Ellen Palmstierna, om »Kvinnorna och fredsarbetet», på rösträttsdagen den 7 okt. folkskollärarinnan fröken Alvida Sandberg om »Jane Addams» och på det ordinarie höstmötet fru Olga Hallberg om »Anna Shaw». Under vårterminen pågingo F. K. P. R:s arbetsaftnar, då småkläder tillverkades för dispensärens barn. Under en av dessa aftnar var anordnad diskussion över ämnet »Folkskolan som bottenskola», med fröken Anna Sörensen som inledare.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 suppleant i beredningsutskottet, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 medlem av folkskolestyrelsen, 8 medlemmar av andra styrelser och kommittéer och 1 medlem av frisinnade partiets styrelse.

34. Filipstad.

Under året ha hållits 6 styrelse- och 2 föreningsmöten samt 4 samkväm, varav det första på hösten var anordnat som Birgittaafton med uppläsning av Ellen Keys föredrag »Om den heliga Birgitta». Även föredrogs och antogs enhälligt den av V. U. utsända resolutionen.

Fru Gerda Hellberg har hållit 2 offentliga föredrag om »Problemet krig och fred», samt om »Kvinnorna och folkhälsan», det förra under våren, det senare under hösten.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem av pensionsnämnden, 1 av barnavårds- och 1 av livsmedelsnämnden, 1 suppleant i folkskolestyrelsen samt 7 medlemmar av andra kommunala kommittéer.

35. Finspång.

36. Flen.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 ordinarie möten, 1 samkvämsmöte samt 2 offentliga möten.

Vid det offentliga mötet den 11 februari talade fru Anna Wicksell »Om ingående och upplösning av äktenskap enligt den nya lagstiftningen». Det senare mötet gällde den över hela landet firade Birgittadagen.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 ledamöter i barnavårdsnämnden och 1 suppleant i föreläsningsföreningen.

37. Forshaga.

38. Färgelanda.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte samt 17 samkväm.

Föreningen har kollektivt anslutit sig till Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen i Färgelanda för år 1917.

Den 7 dec. bildades på initiativ av F. K. P. R:s ordförande en lokalavdelning av Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt, och anslöto sig genast de 6 manliga medlemmarna av föreningen jämte 9 utomstående.

39. Färila.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten och 2 fester.

40. Gislaved.

41. Gnesta.

Under året har föreningen haft 4 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten med samkväm och 1 fest, Birgittadagen. 3 offentliga möten ha hållits med föredrag av fröken Ester Röhl, dr. Gulli Petrini och med. kand. Elin Odencrants.

Distribueringen av första-majblomman har skett genom föreningen. Några fattiga barn vid Framnäs folkskola ha erhållit varm mjölk genom föreningens försorg.

1 medlem av föreningen är lärarkårens representant i skolrådet och 1 suppleant.

42. Gräbbestad.

Föreningen har under året haft 1 styrelsesammanträde, 1 föreningsmöte och 1 samkväm.

43. Grängesberg.

Föreningen har under året hållit 4 styrelsemöten och 8 föreningsmöten. Vid de senare ha bl. a. förekommit föreläsningar av fru Agda Thorell-Adolfsson över »Kommunens organisation och förvaltning».

3 offentliga föredrag ha hållits av fruarna Elisabeth Wærn-Bugge, Susi Silfverbrand-Eriksson och Agda Thorell-Adolfsson. En offentlig aftonunderhållning har anordnats med visor till luta av herr Torkel Scholander. Birgittadagen hölls halvenskilt möte med rikhaltigt program.

En kommitté av 10 medlemmar har bedrivit ett energiskt och framgångsrikt arbete för spridandet av Röst rätt för Kvinnor.

44. Gällivare-Malmberget.

Vid ett föreningsmöte i december framkom förslag om att nedlägga föreningens verksamhet, men efter ett rätt livligt meningsutbyte beslöts att låta den fortleva, och skulle föreningsmedlemmarna göra vad de kunde för att »blåsa liv i de domnade livs-andarna», som behärska föreningen. Kanske om några »gnistor från Muspelhem» kunde träffa mörkrets värld här uppe, det då kunde bli mera liv i föreningen. Under året ha 3 föreningsmöten och 1 styrelsemöte hållits.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av kommunalstyrelsen och 1 suppleant i barnavårdsnämnden.

45. Gävle.

Styrelsen har under det förflutna året haft 2 och föreningen 2 sammanträden. Vid årsmötet den 22 februari hälsade ordföranden, majorskan Anna de Maré-Svensson, de närvarande välkomna; års- och revisionsberättelserna upplästes och godkändes av föreningen.

Majorskan Sveinsson lämnade en intressant redogörelse för centralstyrelsemötet i januari, Kvinnornas kalender rekommenderades och medlemmarna uppmanades att prenumerera på Röst rätt för Kvinnor.

Under året ha hållits 3 föreläsningar av fröken Walborg Bergström. 5 arbetsaftnar med högläsning, musik och sång ha anordnats, och Birgittadagen högtidlighölls med en anslående fest, varvid föredrag, deklamation, musik och sång förekom.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot av fattigvårdsnämnden, 1 av barnavårdsnämnden, 1 av folkskolestyrelsen, och 1 är medlem av moderata partiets styrelse

46. Göteborg.

Föreningen har under året haft 5 möten, alla offentliga, och styrelsen har under samma tid sammanträtt 7 gånger.

På ordinarie mötet i mars lämnade ordföranden en kort översikt av de på centralstyrelsemötet i januari behandlade frågorna, och aftonens föredrag, som hölls av fru Gurli Hertzman-Ericson, utgjorde en redogörelse för de amerikanska kvinnornas rösträttsarbete. Fru Alfhild Agrell höll därefter ett kåserande anförande, som närmast rörde sig om männens missuppfattning av det kvinnliga rösträttsarbetets innebörd.

Den 21 mars anordnades en soaré med dans å Lorensberg, varvid fru Frigga Carlbergs skådespel »Statsministerns döttrar» under mycket bifall för första gången uppfördes. (På begäran av Varbergs F. K. P. R. hade »truppen» nöjet att den 6 maj spela pjäsen på Varbergs teater.)

Om »Barnavårdslagstiftningen» talade jur. kand. fröken Eva Andén å ett den 10 april anordnat möte.

Birgittadagen, den 7 oktober, firades på ett synnerligen anslående sätt, tack vare flera samstämmade orsaker av angenämaste slag. Godsägaren fröken Eva Fröberg höll föredrag om »Den heliga Birgitta», skådespelerskan fru Greta Pfeil uppläste fröken Fröbergs stämningsfulla prolog, och en musikavdelning fullbordade programmet. Chefen för varuhuset Vollmers-Meeths — direktören Aug. Vollmers — hade med stor älskvardhet ställt sin vackra tésalong med angränsande lokaler till föreningens förfogande, och såväl en utsökt supé som övriga anordningar bidro i hög grad till att åt aftonen ge en festlig prägel.

Den 25 november hölls ordinarie årsmöte, då val av styrelse och centralstyrelsemedlem förrättades. Fröken Ingeborg Schager höll därvid föredrag över ämnet: »Vilken insats borde kvinnorna kunna göra i det offentliga dyrtidsarbetet?» Den aktuella frågan manade till en livlig diskussion, och mötet beslöt uppdraga åt F. K. P. R. att gemensamt med övriga kvinnoorganisationer, som därtill kunde befinnas villiga, anordna ett

nytt möte i livsmedelsfrågan. Uppmaning till andra föreningar utfärdades följaktligen genast, men då tiden före jul ansågs föga lämplig för ett sådant möte, uppsköts detsamma till det nya arbetsåret.

För att öka medlemsantalet har till varje föreningsmedlem utsänts en uppmaning att »skaffa nya krafter i kampen för vår rättvisa sak». — Uppmaningen hade form av ett kort med an-teckningslista på baksidan, och resultatet blev omkring 200 namn. Meningen var att korten skulle återlämnas på Birgittadagen, men en del ha inkommit senare, med anmälningar, som äro att hän-föra till 1917.

På sommarmötet i Strängnäs kunde föreningen genom sin sekreterare till Landsföreningens resetalarefond överlämna behåll-ningen av »Kvinnornas kalender 1916». Summan var 700 kronor, och den skänktes under förhoppning, att man nästa år skulle nå ännu längre.

Å föreningens förlag har utgivits »Statsministerns döttrar», skådespel i tre akter av Frigga Carlberg; ett korrespondenskort med vignett, utvisande den kvinnliga rösträttens landvinningar i nordn; ett korsbandsomslag med rösträttsmärket i gult tryck och slutligen ett litet annotationsblock, å vars omslag man läser de manande orden: »Kvinnorösträtten kommer; ingen makt i världen kan hindra det. Men när den kommer, beror på kvin-norna själva, deras arbete och hängivenhet för saken».

Följande förtroendeuppdrag innehavas av föreningens med-lemmar: 1 är stadsfullmäktig, 1 ledamot av fattigvårdsnämnden, 4 ordinarie och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 1 ledamot av barnavårdsnämnden, 2 av folkskolestyrelsen, flera inneha dess-utom andra kommunala uppdrag, och 4 tillhöra Liberala val-mansföreningens styrelse.

47. Hallsberg.

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 fest, Birgittadagen.

48. Halmstad.

Föreningen har under det gångna året haft 3 förenings-och 3 styrelsesammanträden. 2 av dessa ha enligt stadgarna behandlat föreningsärenden. Det sista sammanträdet ägde rum med anledning av stadsfullmäktigvalet. För att öka intresset för

Rösträtt för Kvinnor och i samband därmed rösträttssaken har i särtryck utgivits »De som döma oss», i 2,000 exemplar.

Av föreningens medlemmar äro 4 medlemmar av fattigvårdsstyrelsen, 4 av pensionsnämnden och 1 är lärarekårens representant i skolstyrelsen.

49. Hanebo-Kilafors.

Föreningen har under året haft 3 styrelsesammanträden och 5 föreningsmöten samt 1 offentligt möte med inledningsföredrag av fru Anna Skogsberg och rösträttsföredrag av fru Anna Tybell. Det offentliga mötet efterföljdes av samkväm. 1 medlem av föreningen är föreståndare för platsens föreläsningförening och suppleant i pensionsnämnden.

50. Haparanda.

Under året har hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten, av vilka 1 på Birgittadagen var anordnat som samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem av folkskolestyrelsen, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 medlem av livsmedelsnämnden, 1 av arbetsförmedlingskommittén, 2 äro styrelsemedlemmar i föreläsningföreningen, 1 ordf. och 3 styrelsemedlemmar i Vita Bandet, 1 ordförande och 1 styrelsemedlem i Röda Korset samt 1 medlem av Matarengi skolråd.

51. Hede.

Föreningen bildades den 13 april 1916 efter föredrag av fru Ella Billing och har haft 2 föreningsmöten. 1 av föreningens medlemmar är suppleant i pensionsnämnden.

52. Hedemora.

Under året ha hållits 4 föreningsmöten, 2 styrelsesammanträden, och 1 offentligt möte i samband med firandet av föreningens 10-årsdag den 10 maj. Birgittadagen högtidlighölls inom föreningen med uppläsande av fröken Eva Fröbergs prolog, Birgitta, och det av fröken Emma Aulin för tillfället skrivna föredraget.

Föreningen sände ombud till sommarmötet i Strängnäs.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av stadsfullmäktige, medlem av Hedemora arbetslöshets- och hjälpkommitté och medlem av styrelsen för Hedemora frisinnade förening. 1 är ledamot av livsmedelsnämnden och 1 ledamot av styrelsen för kommunbiblioteket och lärarkårens representant i skolrådet.

53. Hjo.

Under året ha hållits 3 styrelse- och 3 föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter och 1 suppleant i pensionsnämnden och 1 ledamot av folkbibliotekets styrelse.

54. Horn.

55. Hudiksvall.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 samkväm. Vid det första av dessa senare högtidlighölls Birgitta-dagen, och vid det andra firades Lucia-aftonen på övligt sätt.

På lämpliga tider under året ha arbetsaftnar förekommit en dag i veckan, varvid särskilt spädbarnsutstyrslar förfärdigats åt medellösa mödrar. — Mot slutet av året företogs på föreningens initiativ och med värdefull hjälp av Moderata Kvinnoklubben och Vita Bandet en insamling för anskaffande av företrädesvis skor och strumpor åt behövande skolbarn. Insamlingen vann allmänhetens intresse och gav i resultat kr. 1,219. De tre föreningarna ha sedan samarbetat under s. k. syftnar med att förfärdiga mestadels underkläder åt fattiga skolbarn.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden.

56. Huskvarna.

Under året har styrelsen sammanträtt 7 gånger, föreningen 3 gånger.

3 offentliga möten med föredrag ha hållits, varav ett i anslutning till Birgitta-dagen med friherrinnan Ellen Palmstierna som föredragshållare. Under våren hölls en trädgårdsfest på Tormenås.

Samkväm för kvinnlig ungdom och arbetsaftnar för medlemmarna ha växelvis anordnats. Under de förra ha förekommit sång, musik, föredrag, lek m. m.

Under höstens arbetsaftnar ha förfärdigats underkläder till fattiga barn. Till julen bekläddes ett 20-tal barn därmed. Den sedvanliga julfesten hölls under livlig anslutning.

Genom personlig agitation har medlemsantalet ökats. För Rösträtt för Kvinnor har agiterats genom utdelning av gratis-exemplar och upptagande av prenumeration.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem i fattigvårdsnämnden, 2 i hälsovårdsnämnden, 1 i barnvårdsnämnden samt 1 suppleant i pensionsnämnden. 2 äro ledamöter i styrelsen för frisinnade föreningen.

57. Husum.

Föreningen bildades den 12 december 1916 efter föredrag av fröken Emma Aulin.

58. Häggenås.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten. Rösträtt för Kvinnor är spridd bland medlemmarna och har varit det enda agitationsmedel föreningen haft under året. Av medlemmarna sitter 1 i skolrådet.

59. Hälsingborg.

Föreningens styrelse har under året sammanträtt 3 gånger. Tre större möten ha hållits med föredrag av professor Einar Sjövall: »Om riktlinjerna för modern ärfvlighetsforskning»; författarinnan fröken Ellen Wester: »Personliga erfarenheter av och om världskriget»; fröken Signe Wennberg: »Ernst Ahlgren».

Den 7 okt. hade anordnats festligt samkväm i anledning av Birgittadagen.

Av föreningen och Fredrika-Bremer-Förbundet gemensamt har under våren hållits en serie populära föreläsningar.

Förutom nämnda möten ha också förekommit ett par mindre, under form av sällskapsaftnar, då kortare föredrag, uppläsningar, redogörelser, sång och musik m. m. utgjort underhållningen.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 2 äro ledamöter av fattigvårdsnämnden, 2 ordinarie och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 1 är medlem av livsmedelsnämnden, 1 av skolrådet, 1 av annan kommunal kommitté, och 2 äro ledamöter av frisinnade partiets styrelse.

60. Härnösand.

Under året ha hållits 5 styrelse- och 2 föreningsmöten med samkväm.

För årets landstingsmannaval utsände föreningen cirka 50 ex. frågeformulär till länets landstingsmannakandidater för att utröna deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga, och publicerades svaren i tidningen Västernorrlands Allehanda.

Vid stadsfullmäktigvalen lät föreningen uppsätta en kvinnlig kandidat, men ingen kvinna blev dock vald.

18—22 nov. höllos Bergman—Österbergska samhällskurser med 6- å 700 deltagare. En del nya medlemmar ingingo därvid i föreningen, och prenumeration upptogs å Rösträtt för Kvinnor.

Föreningen har prenumererat å Rösträtt för Kvinnor samt å L. K. P. R:s artikelserie.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem av fattigvårdsnämnden, 1 av barnavårdsnämnden, 1 av folkskolestyrelsen, 3 av arbetsstugans styrelse, 1 av bostadsnämnden och 1 av flickskolans styrelse.

61. Hässleholm.

62. Hör.

Under året ha hållits 4 föreningsmöten, 2 styrelsesammanträden, 5 offentliga möten och 1 samkväm.

En kurs med fyra föredrag i olika ämnen har anordnats och besökts av ungefär 60 personer vid varje föredrag.

Av medlemmarna är 1 ledamot av pensionsnämnden, 1 suppleant i barnavårdsnämnden, 1 medlem av skolrådet och 1 av skolkökskursen.

63. Hörby.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Birgittadagen anordnades offentligt möte och samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 kommunalfullmäktig, 1 ordförande, 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 medlem och en suppleant i pensionsnämnden, 2 medlemmar i föreläsningsföreningens styrelse, 1 medlem av folkbiblioteksstyrelsen och 1 bibliotekarie för biblioteket, 3 äro medlemmar och 1 suppleant i styrelsen för Hörby läsestuga.

64. **Johannishus.**

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten med samkväm. Offentlig fest med föredrag av fröken Sigrid Kruse var anordnad under maj månad. Rösträttsdagen firades med en särdeles lyckad och talrikt besökt Birgittafest.

En trevlig barnbjudning hölls den 13 december, varvid 14 fattiga gossar och flickor erhöilo beklädnad, allt skänkt och förfärdigat av föreningsmedlemmar, som samlats till syaftnar 1:a och 3:e måndagen i varje månad.

65. **Järpen.**

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten samt offentlig fest på Birgittadagen.

66. **Jönköping.**

Under året ha hållits 9 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 3 offentliga möten.

Föreningen firade den 8 mars sin tioårsdag med en mycket talrikt besökt fest, där musik, sång och föredrag omväxlade. Det hela avslutades med tésupé.

Under hösten anordnade föreningen en stor soaré på hotellet tillika med sällskapsspektakel, tablå, deklamation och dans. Halva behållningen tillföll »Kvinnornas uppåd» och halva föreningen, och såväl i ekonomiskt, som i annat avseende kan soarén betraktas som mycket lyckad. Arbetsföreningen har kommit tillsammans varannan vecka, liksom föregående år. Birgittadagen högtidlighölls med föredrag med skioptikonbilder över »Den heliga Birgitta» av Emma Aulin samt sång och musik. Ganska många nya medlemmar ha ingått i föreningen.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 medlemmar av barnavårdsnämnden, 1 suppleant i kyrkorådet, och 1 är medlem i frisinnade partiets styrelse.

67. **Kalmar.**

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten, av vilka 3 voro offentliga. Vid ett av dessa föreläste fröken Sigrid Kruse om »Kvinnans ansvar», vid ett annat föreläste fröken Gertrud Strandberg om »Idealistiska och materia-

listiska livsåskådningar», och Birgittadagen blev en stämmingsfull fest med föredrag, sång och musik. Båda de sistnämnda aftnarna var flickskolans stora vackra sal upplåten. Under året ha dessutom föredrag hållits av fru Fajersson om »Kvinnans värnplikt» samt av fru Ebba Möller om »En fotvandring i Lapp-land». Efter varje föreningsmöte har samkväm med tésupé varit anordnat.

Rösträtt för Kvinnor har utbudits vid alla lämpliga tillfällen, då även prenumeration upptagits. Kvinnornas Kalender, broschyrer och rösträttsbrevkort ha tillhandahållits och utdelats bland medlemmarna.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, suppleant i valberedningen och medlem i skolstyrelsen och barnavårdsnämnden, 1 är suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

68. Karlshamn.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten med samkväm. Före stadsfullmäktigvalet utsändes uppmaning till de röstberättigade kvinnorna att deltaga i valet.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och medlem av pensionsnämnden. Dessutom inneha 6 andra föreningsmedlemmar uppdrag i olika kommunala nämnder och kommittéer.

69. Karlskoga.

Föreningen har under året haft 5 föreningsmöten, 2 styrelsesammanträden in corpore och 7 per telefon. Alla föreningsmöten ha varit ordnade, som samkväm, ibland med musik och sång.

2 offentliga föredrag ha hållits, båda av fru Gerda Hellberg: »Rösträtt och folkhälsa» och »Problemet krig eller fred». Det senare föredraget åhördes av omkring 250 personer. Föreningen hade vid detta tillfälle särskilt inbjudit 7 olika föreningar på orten att sända representanter till sammanträde efter föredragets slut för att dryfta möjligheterna för en gemensam fredsåktion. 5 föreningar hade hörsammat kallelsen. Något beslut fattades icke, men man diskuterade de olika arbetsmöjligheterna för fredssaken inom de olika föreningarna. — Birgittadagen högtidlighölls med uppläsning och föredrag.

Föreningens flickklubb, som bildades år 1912, har under 1916 utvidgats och har nu 42 medlemmar, fördelade i 3 grupper.

Av föreningens medlemmar äro 3 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 2 ledamöter och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 ledamot i barnavårdsnämnden, 1 suppleant skolrådet och 2 medlemmar i andra kommunala kommittéer.

70. Karlskrona.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Den 8 april anordnades ett offentligt möte, då fröken Gertrud af Klintberg talade om »Kvinnor i samhällets tjänst».

Birgittadagen firades med ett enkelt samkväm med föredrag om Birgitta av fröken Hedvig Falck.

Tillsammans med Vita Bandet har Karlskrona F. K. P. R. under januari—maj månader anordnat en bespisning för barn under skolåldern.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, medlem av stadens nödhjälpskommitté samt medlem av styrelsen för Frisinnade landsföreningens lokalavdelning; 1 är styrelsemedlem och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden samt 1 medlem av stadens folkskolestyrelse och medlem av barnavårdsnämnden.

71. Karlstad.

1916 har varit ett mycket livaktigt år, delvis beroende på att föreningen för sina mindre sammankomster fått lämpligt tak över huvudet hos K. F. U. K. Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 3 föreningsammanträden. Birgittadagen firades med en högtidlig sammankomst, vid vilken föreningens standar invigdes. 7 gånger har föreningen samlats till s. k. studieafton. De 5 aftnar, som höllos under våren, användes till att belysa olika sidor av »Problemet krig eller fred?», närmast i anslutning till punkterna på »Uppropet för varaktig fred». Som ett led i fredsstudiet ingick ett offentligt föredrag av fru Anna Wicksell om »Fredsarbetet under kriget». Föredraget hölls på rådhuset inför en stor publik. Under hösten höllos 2 studieaftnar med benägen hjälp av redaktör M. Hellberg, som ena gången talade om »Hur riksdagen arbetar» och den andra om »Kvinnorösträttens bakgrund».

Rätt mycken sällskaplig samvaro har också idkats; åtskilliga av sammankomsterna ha varit förenade med samkväm med enkel servering av tésupé eller kaffe. Vid årsmötet uppfördes

»Samma don», och kollekt för Landsföreningen upptogs, vilken inbragte 65 kr.

Tidningen har haft 120 prenumeranter; och 75 ex. av Kvinnornas Kalender för 1917 ha försålt.

Vid höstens stadsfullmäktigval nyvaldes skolföreståndarinnan fröken Anna Danielsson, uppsatt på moderata listans 3:e plats, och omvaldes fru Gerda Hellberg, uppsatt på frisinnade listans 2:a plats. Med fröken Danielssons inval fick Karlstad sin fjärde kvinnliga stadsfullmäktige. F. K. P. R. tar som sådan numera ingen som hälst befattning med valen; de politiskt organiserade kvinnorna sköta om den saken.

Av föreningens medlemmar äro 3 stadsfullmäktige, 2 ledamöter och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 1 medlem av barnavårdsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden, 1 suppleant i skolrådet, 16 inneha dessutom andra kommunala uppdrag och 3 äro ledamöter av frisinnade partiets styrelse.

72. Katrineholm.

Under året har styrelsen haft 6 sammanträden och föreningen 4 möten och 1 samkväm. 2 offentliga möten ha anordnats, det första med föredrag av fru Ella Billing över ämnet: »När fosterlandet kallar», det andra till firande av Birgittadagen.

Ett flertal medlemmar ha samlats var fjortonde dag för att sy kläder åt fattiga barn.

Föreningen har under året prenumererat på ett antal exemplar av Rösträtt för Kvinnor, som utlagts hos samtliga läkare i Katrineholm och Vingåker samt å en del kaféer och konditorier.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av barnavårdsnämnden och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden.

73. Kil.

Föreningen har under året haft 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 samkväm. Vid det senare höll fru Gerda Hellberg ett intressant föredrag över ämnet: »Kvinnlig värnplikt». För att även i år få medel till »De gamlas dag» anordnades tombola, och som en stor del av vinsterna utgjordes av frivilliga gåvor, kunde för den sålunda insamlade penningssumman inköpas matvaror åt ej mindre än 17 mindre bemedlade personer inom St. Kils kommun.

Av föreningens medlemmar äro 4 ledamöter av barnavårdsnämnden.

74. Kiruna.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Ett föredrag har hållits av fröken Anna Svensson öfver ämnet »Kvinnorörelsen».

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsnämnden och 1 i skolstyrelsen.

75. Klippan.

Föreningen har under året haft 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten med samkväm samt 3 arbetsaftnar. Av föreningens medel har prenumererats å 10 exemplar av Rösträtt för Kvinnor, som lämnats till läkare, hotell m. fl. ävensom till tvänne riksdagsmän.

76. Knislinge.

Under året ha hållits ett föreningsmöte och 1 offentligt möte.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem av kommunalnämnden och 1 suppleant i pensionsnämnden.

77. Kopparberg.

Under året ha 3 föreningsmöten hållits. I april firade föreningen en enkel, men stämmingsfull 10-årsfest, varvid dess flickklubb bidrog till underhållningen genom att uppföra en teaterpjäs.

Vid årets landstingsval ha valkretsens kandidater interpellaterats och bör antecknas, att denna gång samtliga besvarat frågeformulären.

En demonstrationskurs i dyrtidsmatlagning har anordnats, bekostad av föreläsningsföreningen, men ordnad av F. K. P. R.

Friherrinnan Ebba Palmstierna höll i dec. ett med hänförelse mottaget föredrag om »Kriget ur kvinnosynpunkt».

Hjälparbetet till julen har bestått i försäljning av »Barnens julflagga» jämte insamling å listor, och ha härigenom omkring 500 kr. kunnat utdelas till behövande.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 medlem i pensionsnämnden, 1 i livsmedelsnämnden, 1 i föreläsningsföreningen, 1 suppleant i skolrådet och 1 suppleant i socialdemokratiska partiets styrelse.

78. Kristianstad.

Under året har styrelsen sammanträtt 11 gånger och föreningen 3 gånger. Birgittadagen högtidlighölls med föredrag av fröken Emilia Lindblad om »Birgitta». Fredsöndagen hade fest anordnats i Åhus, med kyrkoherden Aug. Bruhn som talare.

Under årets första del pågick en serie samhällskurser omfattande 12 föreläsningar: 3 föredrag av doktor W. Ekedahl: »Den svenska riksdagen», 2 föreläsningar av hovrättsnotarie Elisabeth Nilsson: »Skattelagstiftningen» och »Ålderdomspensioneringen», 2 av fru M. Anholm: »Skyddslagstiftning» och »Yrkesinspektion», 2 av folkskoleinspektör M. Strandberg: »Fattigvårds- och barnavårdslagstiftningen», av fru E. Sandberg: »Äkten-skapslagstiftningen», av riksbanksnotarie Vahlgren: »Det ekonomiska samhällslivet», av adjunkt Cronholm: »Kommunal hälsovård».

Intresset var stort; deltagarnas antal uppgick till 250.

Den 21 nov. firade föreningen sin 10-åriga tillvaro med en fest, till vilken inbjudits föreningens stiftarinna fru Augusta Tonning och dess förra mångåriga centralstyrelsemedlem fru Ella Billing, Männens F. K. P. R. från angränsande orter jämte en större allmänhet. Föreningens standar invigdes. Föredrag hölls av doktor Th. Nyström. Till föreningsmötena inbjödes i regel allmänheten, styrelsen anser detta vara bästa agitations-sättet.

För spridande av Rösträtt för Kvinnor har i 3 år samma metod använts, d. v. s. gratis erhållande av tidningen för sista kvartalet, därefter personligt besök. I de flesta fall ha de personer, som på detta sätt fått tidningen, själva tagit den för kommande år. För närvarande ha 62 personer i Kristianstad Rösträtt för Kvinnor. Även i en del kaféer och läkares väntrum har tidningen utlagts.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 ledamot av pensionsnämnden, 1 av barnavårdsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden, 1 av skolrådet och 3 av moderata partiets styrelse.

79. Kristinehamn.

Föreningen har haft 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm med föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge, vid vilket senare tillfälle 23 nya medlemmar ingingo i föreningen.

80. Krokstrand.

Föreningen har under året haft 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte och julfest. Föreningen håller Rösträtt för Kvinnor, L. K. P. R:s artikelserie, och Jus Suffragii, samt är medlem av Svenska Fattigvårdsförbundet.

81. Kumla.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 3 offentliga möten, därav en Birgittaafton med föredrag av läraren Erik Ekdahl, samt ett möte i agitationssyfte med föredrag av fröken Vienna Mesterton.

Den 28 april firade föreningen sitt 10-årsjubileum. Ordf. lämnade därvid en historik över föreningens uppkomst och arbete under de gångna åren.

Ett vackert standar överlämnades till föreningen av fru Hilda Ekman. Ett utmärkt föredrag om »Den kvinnliga rösträtten förr och nu» hölls av redaktör Edwin Björkman från Amerika. Vidare hölls tal av fruarna Elsa Perselli och Frances Maule Björkman samt fröken Fernander, den sistnämnda en av föreningens stiftarinnor. Under aftonens lopp förekom sång, musik och tablåer.

Under hösten ha anordnats arbetsaftnar, vilka omfattats med stort intresse även av damer utom föreningen. Därvid ha förfärdigats småbarnsutstyrslar m. m., avsedda att utdelas till fattiga mödrar inom Kumla församling.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensionsnämnden och 1 ledamot i den kommunala hjälpkommittén samt biträdande yrkesinspektör.

82. Kälarna.

83. Köping.

Under året ha hållits 6 styrelse- och 2 föreningssammanträden. Offentligt möte avhölls Birgittadagen, varvid förekom föredrag av fru Anna Ullman, uppläsning och musik.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot i nykterhetsnämnden, 1 i samskolestyrelsen, 1 i folkskolestyrelsen och barnvårdsnämnden, 2 i livsmedelsnämndens hjälpkommitté, 1 »huvudman» i sparbanken samt 2 examensvittnen vid realskoleexamen.

84. Landskrona.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 4 offentliga möten. Fru Gerda Hellberg har talat om »Ett obligatoriskt utbildningsår för kvinnor» och teol. d:r Nyström om »Kvinnan under olika skeden av kyrkans historia». Birgittaafteon och Luciafest ha avhållits. Föreningen har i vinter startat en s. k. Lapplåda, som rönt allmänhetens synnerliga välvilja och redan gjort ett gott arbete bland samhällets fattiga.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsnämnden, 2 av pensionsnämnden, 1 medlem och 1 suppleant i moderata partiets styrelse.

85. Laxå.

86. Lidköping.

Föreningen har under året haft 1 styrelsesammanträde och 2 föreningsmöten.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 2 äro medlemmar av pensionsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden, och 1 suppleant i frisinnade partiets styrelse.

87. Lillhärdal.

Föreningen besöktes i april av fru Ella Billing, som därvid höll föredrag.

88. Limmared.

89. Lindesberg.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 2 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 1 fest.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsnämnden, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden.

90. Linköping.

Styrelsen har haft 5 sammanträden under året. Föreningen har hållit 2 årsmöten, till vilka medlemmarna uppmanats att medtaga sina vänner. Vid februarimötet höll ordf. ett föredrag om Rev. Anna Shaw, och vid novembermötet talade fröken Ester

Röhl över »Kvinnan i det kristna samhället». I mars månad föreläste jur. kand. Eva Andén inför fulltalig publik om de nya äkten-skapslagarna. Den Birgittafest föreningen den 7 oktober anordnade i flickskolans högtidssal och vid vilken fil. d:r Lydia Wahlström talade, hade även samlat fullt hus. Inkomsten tillföll stadens fattiga till hjälp i dyrtiden.

Av föreningens medlemmar äro 6 ledamöter i fattigvårds-nämnden, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 ledamot av fosterbarnsnämnden, och 2 äro medlemmar av moderata partiets styrelse.

91. Linsäll.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 förenings-möten och 1 samkväm, Birgittadagen, samt 1 offentligt möte med föredrag av fru Ella Billing över ämnet: »Då fosterlandet kallar». Mötet var besökt av en talrik och intresserad publik.

Föreningen har även i år sökt att på bästa sätt verka för tidningen Rösträtt för Kvinnor genom att skänka den till utomstående samt att inom föreningen upptaga prenumeration och för övrigt genom utdelande av lösnummer och broschyrer sökt väcka ufomståendes intresse.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensions-nämnden.

92. Lit.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 3 enskilda möten.

93. Ljungby.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 förenings-möten och 1 samkväm i förening med årsmötet den 17 maj.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårds-nämnden och 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden.

94. Ljusdal.

95. Ludvika.

Föreningen har under året haft 2 styrelsesammanträden.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 2 äro ordinarie och 2 suppleanter i andra kommunala kommittéer.

96. Luleå.

Föreningen har under året haft 5 sammanträden och styrelsen 8. Vid marssammanträdet hölls föredrag av fru Anna Holm och friherrinnan Ellen Palmstierna om »Kvinnornas fredssträvanden». Birgittafesten den 7 oktober var tillgänglig för allmänheten. Föredrag om »Den heliga Birgitta» hölls av fil. mag. Henny Flack.

Å Rösträtt för Kvinnor har prenumererats på 24 ex. för utdelning till icke medlemmar dels inom staden, dels på landsbygden.

Även 1916 bereddes genom föreningens försorg tillfälle för 18 fattiga barn till sex veckors vistelse på landet. Denna verksamhet skötes av en kommitté av föreningsmedlemmar, vars ordförande är fru Julia Fernlund.

Av föreningens medlemmar äro 3 stadsfullmäktige, 2 ledamöter och 3 suppleanter i fattigvårdsnämnden, 1 medlem i pensionsnämnden, 1 suppleant i hälsovårdsnämnden, 1 i livsmedelsnämnden, 1 i skolrådet, 1 ledamot av Norrbottens läns arbetslöshetskommission, och 1 är medlem av frisinnade partiets styrelse.

97. Lund.

Föreningen har under året endast haft de 2 sammanträden, som enligt stadgarna äro nödvändiga, nämligen årsmötet på våren och valmötet på hösten.

Årsmötet avslöts med ett föredrag av fru Gerda Hellberg om »Ett obligatoriskt utbildningsår för kvinnor».

Vid valmötet höll fru Anna Wicksell föredrag om »Rösträttsfrågans aktuella läge i England».

Föreningen har under året anordnat 2 fester. Den första festen hölls för Birgittaminnet. Den andra festen var anordnad för Lunds F. K. P. R:s högt värderade styrelsemedlem och mångåriga sekreterare, fru Anna Wicksell, som, på grund av flyttning från orten, vid årets utgång skulle avgå ur styrelsen. I festen, vid vilken även Skåneförbundet var representerat, deltog ett 50-tal medlemmar.

Av föreningens medlemmar äro 4 stadsfullmäktige, 3 ledamöter och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 2 medlemmar och 2 suppleanter i barnavårdsnämnden, 2 medlemmar i livsmedelsnämnden, 2 i skolrådet och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden. 1 är ledamot och 1 suppleant i moderata partiets styrelse, 1 medlem i frisinnade partiets styrelse och 1 i socialdemokratiska partiets styrelse.

98. Lysekil.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten.

Té- och läsaftnar ha fortgått liksom föregående år ungefär 2 gånger i månaden. Likaså har föreningen fortsatt med sitt arbete med sömnad av småbarnskläder, avsedda att utdelas till fattiga mödrar, huvudsakligen inom staden boende. Materialet har liksom föregående år skänkts av enskilda föreningsmedlemmar.

99. Malmö.

Under året ha hållits 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 samkvämsaftnar samt 2 offentliga möten och 1 utflykt. Dessutom har föreningen anordnat ett offentligt möte i Limhamn.

Rösträtt för Kvinnor har haft omkring 170 prenumeranter, och en kommitté har verkat för tidningens spridning även nästa år.

I Kvinnornas uppbåd har föreningen varit representerad genom flera medlemmar.

Följande kommunala förtroendeuppdrag ha innehåfts av föreningsmedlemmar: 2 äro stadsfullmäktige, 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen, 3 ordinarie medlemmar och 1 suppleant i pensionsnämnderna, 1 medlem i barnavårdsnämnden, 2 i livsmedelsnämnden, 1 suppleant i folkskolestyrelsen samt 3 ordinarie medlemmar och 1 suppleant i styrelserna för Malmö stads skyddshem och för Hemmet för sinnesslöa barn.

100. Malung.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 2 samkväm.

101. Mariestad.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten med kortare föredrag och 4 samkväm, varvid förekommit uppläsning av rösträttslitteratur m. m. Birgittadagen firades med offentligt möte, varvid förekom föredrag om Birgitta av fru A. Florén, uppläsning av »Hur rösträtten vinner terräng» av fru J. Lindberger, solosång av fru R. Sterner samt unison sång.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 2 ledamöter av folkskolestyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 medlem av styrelsen för föreläsningsföreningen, 2 medlemmar av styrelsen för Mariestads barnhem, 6 medlemmar av styrelsen för Vita Bandets lokalförening.

102. **Markaryd.**

Under året ha hållits 6 föreningsmöten och 12 syaftnar.

103. **Marstrand.**

Under året ha hållits 2 styrelse- och 2 föreningsmöten. För spridande av Rösträtt för Kvinnor har verkats.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter av fattigvårdsnämnden, 1 medlem och 1 suppleant i hälsovårdsnämnden, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 ledamot av barnvårdsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden, 1 av skolrådet, och dessutom innehas 3 olika kommunala uppdrag av föreningsmedlemmar.

104. **Mellerud.**

Under året ha hållits 3 styrelsemöten, 5 föreningsmöten samt fest Birgittadagen.

Även i år har prenumeration å Rösträtt för Kvinnor verkställts för en del utomstående. Till en del möten har likaledes utsänts skriftlig inbjudning till icke medlemmar.

Av styrelsemedlemmarna är en invald i föreläsningsföreningens styrelse.

105. **Mjölby.**

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, varav 1 i samband med Birgittadagens firande.

106. **Motala.**

Under året ha hållits 14 styrelsesammanträden, 10 föreningsmöten, 4 samkväm och 2 fester, den sista med även manliga gäster inbjudna, 3 offentliga föredrag med fru Anna Wicksell, statsadvokat Haakon Löken och fru Elisabeth Wærn-Bugge som talare. Tillsammans med Vita Bandet har föreningen under sommaren anordnat 2 husmoderskurser och en demonstrationskurs i dyrtidsmatlagning. I oktober hölls i Motala extra länsförbundsmöte, då 18 främmande ombud voro närvarande.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 2 medlemmar och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 1 medlem av livsmedelsnämnden och 1 suppleant i nykterhetsnämnden. Dessutom är 1 medlem i frisinnade partiets styrelse och 1 i socialdemokratiska partiets styrelse.

107. Munkfors.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

108. Mölnlycke.

Föreningen bildades den 11 mars 1916 efter föredrag av fru Frigga Carlberg och på initiativ av fru Ninnie Elgeskog.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 1 offentligt möte. Föreningsmötena ha i allmänhet varit anordnade som samkväm, då föredrag, uppläsning, sång och musik förekommit. Fru Frigga Carlbergs »Samma don» samt »Madame Anti» ha uppförts. Birgittafest hölls den 7 okt. med föredrag av ordföranden, sång, musik, tablå och uppläsning.

Spridande i vida kretsar av rösträttslitteratur har vidtagits för ökande av medlemsantalet. Av Rösträtt för Kvinnor har utdelats ett stort antal nummer, varjämte muntligen agiterats för densamma.

Av föreningsmedlemmarna äro 6 medlemmar av Röda Korsets lokalavdelnings styrelse, 2 äro invalda i livsmedelsnämnden, 3 inneha olika kommunala förtroendeuppdrag, 1 är föreståndare för folkskolebiblioteket samt 1 medlem av skolrådet.

109. Neder-Kalix.

110. Nora.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 1 offentligt möte med föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige samt 1 medlem i nykterhetsnämnden.

111. Norberg.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten, 1 offentligt möte och 2 fester.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensionsnämnden, och 2 inneha andra kommunala uppdrag.

112. Norrahammar.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten samt 2 offentliga föredrag, ett av fröken Emma

Aulin över ämnet: »Kvinnan och nykterhetsarbetet» och ett av friherrinnan Ellen Palmstierna om »Fred och rösträtt».

113. Norrköping.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten, de senare förenade med samkväm, samt 1 offentligt föredrag.

Vid föreningsmötena ha förekommit föredrag av fröken Esther Lindström om »Viktor Rydberg och hans mor» och av d:r Anna-Clara Romanus-Alfvén, som redogjorde för de nya norska barnavårdslagarna. Birgittadagen högtidlighölls med en fest, vid vilken förekom föredrag, sång och musik.

Vid det offentliga föredraget i Norrköpings hörsal den 27 november, vilket besöktes av omkring 600 personer, gav d:r Anna-Clara Romanus-Alfvén en utförlig redogörelse för »Lagberedningens förslag till ny lag om barn utom äktenskap». Föredraget avsåg dels att vara en upplysning om, dels en granskning av Lagberedningens förslag, varför senare kommer att anordnas ett offentligt diskussionsmöte i frågan.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot i folkskolestyrelsen, 1 ledamot i barnavårdsnämnden, 1 ledamot och 2 suppleanter i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i arbetsförmedlingens styrelse, 18 fattigvårdare, 2 ledamöter i pensionsnämnden. 3 medlemmar äro ledamöter av Allmänna valmansförbundets styrelse, och 1 medlem är ledamot av Frisinnade valmansförbundets styrelse.

114. Norrtälje.

115. Nybro.

Styrelsen har under året haft 5 sammanträden, föreningen 5 enskilda möten och 1 offentligt. Vid de enskilda mötena ha förekommit föredrag, diskussion och uppläsning; mötena ha avslutats med samkväm. Vid det offentliga mötet höll fröken Sigrid Kruse föredrag över »Kvinnoansvar».

Under hösten har föreningen tillsammans med Nybro K. F. U. K. anordnat arbetsaftnar, vid vilka kläder sytts åt de fattiga i orten.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem av kommunalfullmäktige och nödhjälpskommittén, 1 av barnavårdsnämnden, 1 är medlem av fattigvårdsnämnden och biblioteksstyrelsen samt suppleant i föreläsningstyrelsen och styrelsen för Nybro kommunala mellanskola.

116. Nyköping.

Föreningen har under året haft 3 sammanträden, styrelsen lika många. Under våren hölls genom föreningens försorg ett föredrag i Oxelösund av fru Elisabeth Wærn-Bugge. Den 7 oktober anordnades en trevlig Birgittaafon under medverkan av uteslutande föreningsmedlemmar. Samma dag uppsattes på ett hus vid stadens mest trafikerade gata en anslagslåda i vitt och gult. — Föreningen har prenumererat på några exemplar av Rösträtt för Kvinnor samt gjort försök att sälja lösnummer på gatorna och i ett par cigarrbutiker.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 i pensionsnämnden och 1 medlem av barnavårdsnämnden.

117. Nässjö.

Föreningen har under året hållit 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte. Föreningen har beslutat att för kommande arbetsår anordna s. k. arbetsaftnar.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i barnavårdsnämnden och 1 i pensionsnämnden.

118. Ockelbo.

119. Orsa.

Föreningen bildades den 17 april 1916 efter föredrag av fru Ella Billing.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 2 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 vice ordförande i Orsa sockens pensionsnämnd.

120. Osby.

Föreningen har under året haft 6 sammanträden, styrelsen 1. 2 offentliga föredrag ha hållits, det ena av fru Elsa Alkman om »Vår nya fattigvårdslagstiftning», det andra av fröken Emma Aulin om »Den heliga Birgitta».

I november anordnade föreningen en basar till förmån för hjälpbehövande inom församlingen. Nettobehållningen blev 1,200 kronor.

121. Oskarshamn.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten med samkväm; dessutom 3 studieaftnar.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden och 1 suppleant i pensionsnämnden.

122. Oviken.

123. Persberg.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 5 föreningsmöten, 1 vårfest den 30 april, 1 Birgittafest den 7 oktober och 1 fest den 10 december, alla tre offentliga.

Brev och tidningar för utdelning samt flygblad ha sänts till 18 personer utom Persberg.

Under hösten ha arbetsmöten hållits nästan var vecka, varvid full beklädnad tillverkats åt 5 gossar och 5 flickor. Pengar härtill ha erhållits dels genom gåvor, dels genom de tre festerna. Kläderna utdelades på en trevlig fest för barn och föräldrar.

124. Persön.

Föreningen har under året avhållit 4 möten och styrelsen 2. 1 offentligt möte med fest har hållits, varvid fröknarna Märta Bucht och Anna Svensson medverkade med föredrag och sång. Mötet var talrikt besökt, och nya medlemmar vunnos.

125. Piteå.

126. Ronneby.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Styrelsen har anordnat 2 offentliga föreläsningar, den ena av fröken Karin Bäckström över ämnet: »Personlig hygien», den andra av fröken Gertrud av Klintberg över ämnet: »Gammal lag och ny». Den 7 oktober firades Birgittadagen, och den 7 december anordnades till förmån för sommarmötet 1917 samkväm, varvid utfördes sång samt uppfördes fru Frigga Carlbergs pjäs »När begreppen klarna» samt »Madame Antti».

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 2 medlemmar och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden, 4 ledamöter av fosterbarnsnämnden, 2 inneha andra kommunala uppdrag, och 1 är medlem av frisinnade partiets styrelse.

127. **Råneå.**128. **Råtan.**

Föreningen bildades den 11 april 1916 efter föredrag av fru Ella Billing.

129. **Rönninge-Tumba.**

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Bergman-Österbergiska samhällskurser ha hållits i Rönninge med 3 föreläsningar och i Tumba med 3 föreläsningar under april månad.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem och 1 suppleant i municipalnämnden, 1 medlem av hälsovårdsnämnden, 4 ordinarie och 3 suppleanter i pensionsnämnden och 2 medlemmar av barnavårdsnämnden.

130. **Sala.**

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och föreningsmöten en gång i månaden med undantag för sommaren.

Vid stadsfullmäktigvalet voro 2 kvinnliga kandidater uppsatta på de frisinnades lista, vilken för den skull rönt stor anslutning från de röstberättigade kvinnornas sida. Ingen av dem blev dock vald.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden, 1 av barnavårdsnämnden, 1 ordinarie och 1 suppleant i skolrådet.

131. **Sandslån.**

Föreningen bildades den 29 november efter föredrag av fröken Emma Aulin.

132. **Sandviken.**

Föreningen har under året haft 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte. Det senare den 12 jan., varvid föredrag hölls av fru Annie Gunnarsson över ämnet: »Kvinnan och samhällsarbetet». Vid mötena ha förekommit uppläsning, musik och vid ett av desamma föredrag av en före-

ningsmedlem över ämnet: »Den kvinnliga ungdomen och rösträtten».

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av livsmedelsnämnden och 1 av annan kommunal kommitté.

133. Segmon.

134. Sigtuna.

2 föreningsmöten och 3 styrelsesammanträden ha hållits under året.

135. Simrishamn.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten. På Birgittadagen ägde ett mycket lyckat samkvämrum.

Av Bergman-Österbergska kurserna ha under hösten hållits 3 talrikt besökta föreläsningar.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem av kyrkorådet, 1 i biblioteksstyrelsen och 1 i föreläsningsföreningens styrelse.

136. Skara.

Föreningen har under året hållit 3 styrelsemöten, 1 årsmöte, 4 föreningsmöten, 1 offentligt möte samt 2 offentliga samkväm. Vid det offentliga mötet höll doktor G. Lindstén ett sakrikt och intressant föredrag över ämnet: »Kvinnorösträttens vedersakare». Birgittadagen firades med en anslående fest å Stora Hotellet. Stämmingsfull musik utfördes, och föredrag höllos av fru Jenny Velandér om Birgitta och av fru E. Anrep-Nordin om ett besök i Birgittinerklostret i Rom. Föreningssamkvämen, som ägt rum i Barträdgårdens lokal, ha anordnats såsom läs- och arbetsaftnar, varvid arbeten utförts till förmån för anstaltens barn.

Till länets samtliga landstingsmannakandidater avsändes tryckta formulär, innehållande frågan huru de respektive kandidaterna ställde sig till den kvinnliga rösträtten. Av svaren framgick, att högerns kandidater voro mot saken men vänsterns för densamma.

I årets kommunala val ha de röstberättigade kvinnorna nitiskt deltagit.

8 av föreningens medlemmar äro ledamöter i olika nämnder och styrelser.

137. Skellefteå.

Unher året ha hållits 2 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

1 av föreningens medlemmar har varit ledamot av pensionsnämnden.

138. Skutskär.

Under året ha hållits 2 styrelse- samt 6 föreningsmöten. Av de senare ha 3 varit anordnade som samkväm.

Den 21 och 22 febr. höll fröken Walborg Bergström föreläsningar om äktenskaps-, barnavårds- och arbetarskyddslagstiftningen, vardera föreläsningen besökt av omkring 150 personer.

På ett höstmöte skildrade fröken E. Bengtsson en norrlands- och lapplandsresa under sommaren.

Före jul anordnades offentlig kaffefest och tombola, som inbragte 300 kronor, vilket belopp oavkortat utdelades bland fattiga gamla i orten.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem i fattigvårdsstyrelsen, 1 suppleant i skolrådet och 1 medlem i föreläsningssamfundets styrelse, varjämte »1-maj-blommans» styrelse består av 6 föreningsmedlemmar.

139. Sköldinge.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden, 3 föreningsmöten och 3 offentliga möten, de senare med föredrag av fruarna Ella Billing, Augusta Widebeck och Anna Möller.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden.

140. Skövde.

141. Sollefteå.

142. Stenstorp.

143. Stockholm.

Föreningen har under året sammanträtt 2 gånger och styrelsen 12 gånger. Styrelsen har anordnat 3 offentliga möten. Dessutom ha under vintermånaderna avhållits regelbundna månadssamkväm för föreningsmedlemmar, vid vilka förekommit

korta föredrag med diskussion. Samtliga styrelsens funktionärer ha under året utgjorts av desamma som år 1915.

Den 1 mars avhölls ett offentligt möte, varvid statsadvokat Haakon Löken från Norge, fröken Helene Berg från Danmark och redaktör Edwin Björkman från Förenta staterna redogjorde för kvinnorösträttsfrågans utveckling i sina resp. länder. Efter mötet vidtog samkväm å restaurant Riche.

Vid årsmötet den 27 mars hölls ett synnerligen uppskattat föredrag av fröken Fredrikke Mörck från Norge, som redogjorde för »Kvinnornas deltagande i juryinstitutionen i Norge». Föredraget, som gav en inblick i den norska kvinnans demokratiskt fria och betrodda ställning, föranledde en diskussion, varunder motsvarande förhållanden i Sverige kommo under belysning.

Till det andra offentliga mötet, som avhölls i K. F. U. M:s stora sal den 26 april, hade inbjudan utfärdats förutom av F. K. P. R. av andra kvinnoföreningar, även de politiska, i huvudstaden. Ämnet för aftonen var »Lagberedningens förslag till lag om barn utom äktenskap», och hade man lyckats att som inledare förvärva Lagberedningens ordförande, justitierådet H. J. Westring, som gav en klar översikt av förslaget och dess bärande principer. En längre diskussion uppstod, vilken med stort intresse följdes av den fulltaliga publiken.

För att fira rösträttsdagen den 7 oktober anordnade styrelsen ett offentligt möte i Vetenskapsakademien, varvid högtidstal höllos av f. d. riksantikvariern Oscar Montelius och av fröken Signe Bergman. Fröken Gerda Fröberg uppläste den prolog, som författats för Strängnämötet 1916. Prof. Montelius behandlade i kåserande form kvinnans ställning i forntid och nutid, och fröken Bergman redogjorde för kvinnorösträttsfrågans ställning i världens olika länder. En festlig prägel förlänades mötet genom invigningen av föreningens nya standar, vilket under aftonen prydde estraden.

Det föreningsmöte, som den 13 november hölls å Läkarsällskapetets lokal, fick en internationell karaktär genom de utländska gäster, som därtill inbjudits, enär de befunno sig i staden såsom deltagare i den kort förut avhållna nordiska kvinnoaksiskonferensen. Fröken Thora Daugaard från Danmark skildrade därvid arbetet i detta land efter rösträttens erhållande för att bereda kvinnorna för ett effektivt deltagande i det politiska livet; vidare redogjorde fru Betzy Kjelsberg från Norge för dyrtidens verkningar i sitt hemland samt de åtgärder mot densamma, som där vidtagits av stat och kommun. Särskilt framhölls det inflytande kvinnorna och deras organisationer haft på livsmedelsfrågans ordnande i

Norge och att de, i olikhet med vad fallet varit i Sverige, allmänt tillerkänts plats inom de beslutande organen. Under den påföljande diskussionen belystes motsvarande förhållanden även i Danmark, Finland och på Island av talarinnor från nämnda länder. — Vid mötet valdes till föreningens centralstyrelsemedlem fru Karin Fjällbäck-Holmgren och till hennes suppleant fröken Anna Lindhagen.

Vid de sju månadssamkväm, som anordnats under året, ha följande diskussionsämnen förekommit: »Det bästa rösträttsarbetet nu» (inl. med. kand. Elin Odencrants); »Fordexpeditionen» (inl. fru Frida Stéenhoff); »Kvinnan och hemmet i nationalekonomisk belysning» (inl. fröken Hélène Philipson); »Hur kandidaterna vid landstingsvalen ställa sig till kvinnans politiska rösträtt» (inl. fru Gurli Hertzman-Ericson); »Valör och värdering av kvinnoarbetet inom affärslivet» (inl. fröken Anna Kleman); »Opposition i det dagliga livet» (inl. fru Hilda Sachs); »En internationell aktion för lika lön för lika arbete» (inl. fröken Anna Kleman).

För att få till stånd en större personlig samverkan mellan föreningens medlemmar har styrelsen under året påbörjat ett omfattande organisations- och propagandaarbete. Till en början uppdelades till föreningen anslutna personer efter distrikt med roteindelningen såsom utgångspunkt, och ett kortregister upplades. En organisationskommitté bildades sedermera, vars ordförande är arbetets initiativtagarinna fröken Gertrud av Klintberg. Männens F. K. P. R. har lovat sin medverkan. Sedan indelningen i 10 distrikt för det egentliga Stockholm och 4 för förstäder utförts, vidtog sammankallandet av distriktsmöten. I allt ha 9 sådana hållits under hösten. Programmet vid mötena har varit följande: inledningsföredrag med diskussion, vidare anteckning av personer villiga att delta i distriktsarbetet som »ledare» eller »medhjälpare» samt av sådana, som önska delta i en planerad syförening och i diskussionsövningar för offentliga möten. Intresset bland dem som deltagit i mötena har varit stort, och många nya föreningsmedlemmar ha vunnits.

Under december månad anordnade kommittén försäljning i en fritt disponerad butik och erhöll därigenom god förstärkning i sin kassa. Omkostnaderna för arbetet ha f. ö. bestritts av skänkta medel samt genom en vid varje möte upptagen kollekt. I det hela har det med stor omsorg och energi planlagda arbetet gjort en god start och ger de bästa löften för framtiden. — Styrelsen har dessutom satt sig i förbindelse med andra organisationer, särskilt nykterhetsföreningar, och erbjudit dem rösträttsföredrag med skioptikonbilder.

De svåra tidsförhållandena tvinga alltjämt en del medlemmar att av ekonomiska skäl utträda ur föreningen, men det arbete, vilket, som ovan omnämnts, igångsatts för att intressera vidare kretsar av kvinnor för rösträttsarbetet, har redan burit frukt i form av ett växande antal nya medlemmar.

Av Stockholms 5 kvinnliga stadsfullmäktige äro 3 medlemmar av föreningen, i folkskoledirektionen sitta 4 medlemmar, i fattigvårdsnämnden 1 och i hälsovårdsnämnden 1 (suppleant). Av skolrådets 13 kvinnliga ledamöter tillhöra 9 F. K. P. R., av de 15 ordinarie och 8 suppleanterna i Stockholms fattigvårdsstyrelser äro resp. 3 och 3 föreningsmedlemmar. För pensionsnämnderna ställa sig siffrorna sålunda: bland 33 ordinarie 15 medlemmar och bland 26 suppleanter 11 medlemmar.

I männens politiska organisationer skänka ett ej ringa antal kvinnor sin medverkan. Sålunda räknar Stockholms Frisinnade Valmansförenings centralstyrelse och kretsstyrelser sammanlagt 17 kvinnliga ledamöter, varav 14 äro medlemmar av F. K. P. R. Även i Allmänna Valmansförbundet och dess avdelningars styrelser i Stockholm sitta ett antal kvinnor.

Å Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, som är öppen dagligen kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 5, tillhandahålles rösträttslitteratur samt lämnas upplysningar om föreningen och dess verksamhet.

144. Storvik.

145. Striberg.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

146. Strängnäs.

Under året ha hållits 3 styrelsemöten, 3 föreningsmöten, 3 samkväm och 2 offentliga möten, varav ett var föreningens 10-års jubileum, vid vilket senare ett av länets förra landshövdinga, fru Sophie Boström, skänkt föreningsstandar invigdes.

Föreningen hade den 16 juni en välkomstfest för deltagarna i de svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte, som ägde rum i Strängnäs den 17—18 samma månad.

Två föredrag av fröken Thora Holm om dyrtidshushållning ha anordnats.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 medlem i pensionsnämnden, 1 medlem i badhuskommittén, 1 i moderata valmansföreningens styrelse.

147. Strömstad.

Under året har föreningen haft 1 styrelsesammanträde, 2 föreningsmöten och 2 samkväm, det ena till firande av Birgittadagen.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 3 ledamöter i livsmedelsnämnden, 1 lärarekårens representant i skolrådet och 2 fattigvårdare; 1 medlem är styrelseledamot i moderata valmansförbundets lokalavdelning.

148. Stöde.

Föreningen bildades den 4 november 1916 efter föredrag av fröken Emma Aulin. Sedan dess ha hållits 2 föreningsmöten, 1 styrelsesammanträde och 1 fredsfest, anordnad på Oscar II:s dödsdag. Fröken Elin Wahlquist höll därvid 2 föredrag: ett minnestal över konung Oscar och ett rösträttsföredrag. Musik, deklamation och en fredstablå utfyllde programmet, vilket allt av den talrika och intresserade publiken mottogs med bifall.

Av föreningens kvinnliga medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden.

149. Sund—Skön.

150. Sundsvall.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten. Dessutom har föreningen anordnat 2 offentliga föredrag över sociala ämnen.

Ett par av sammanträdena ha varit diskussionsaftnar. Ämnena ha varit: »Kooperationen» samt »Kommunala önskemål». Den 7 oktober hölls Birgittafest.

Det första av de två offentliga föredragen hölls den 14 maj av fröken Gertrud Bergström över ämnet: »Husmödrarna och Kooperationen». Det andra hölls den 4 november av fröken Emma Aulin över ämnet »Fattigvårds- och barnavårdslagstiftningen». Fröken Aulin har under hösten hållit Bergman-Österbergska kurser i Västernorrlands län.

Vid höstens stadsfullmäktigeval hade de frisinnade 1 kvinnlig kandidat och de moderata ävenledes 1. Ingendera blev dock vald.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 1 medlem och 1 suppleant i barnvårdsnämnden, 1 suppleant i livsmedelsnämnden, 2 medlemmar och 1 suppleant i folkskolestyrelsen, 1 suppleant i kyrkorådet och 4 i andra kommunala kommittéer. Dessutom äro 3 medlemmar av moderata föreningens styrelse och 2 av frisinnade föreningens styrelse.

151. Surte.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 4 samkväm. Bl. a. har förekommit diskussion om kvinnans värnplikt.

1 av föreningens medlemmar tillhör styrelsen i Surte arbetarinstitut, och 1 är lärarkårens representant i skolrådet.

152. Svartvik.

Föreningen har under året haft 8 möten, 5 styrelsesammanträden samt 2 fester och samkväm.

Dessutom har föreningen anordnat arbetsaftnar, och har inkomsten vid dessa aftnar tilldelats fattiga och sjuka.

Detta arbete har under nu rådande kristider varit synnerligt behövt, och föreningen har därför vunnit det bästa erkännande från allmänhetens sida.

Under sommaren företogs en utfärd till kommunhemmet i Njurunda, varvid alla där intagna personer av föreningen förplägnades med kaffe och dopp samt underhållning med tal och sång.

De Bergman-Österbergska samhällskurserna, som höllas här med föreläsningar av fröken Emma Aulin, voro synnerligt intressanta och lärorika.

Under året ha 3 särdeles verksamma medlemmar avgått med döden, varför föreningen där gjort en ganska kännbar förlust. 6 nya medlemmar ha under året ingått i föreningen.

Till hedersledamot av styrelsen har utnämnts konsulinnan Marianne Barth. Av föreningens medlemmar är 1 ledamot i pensionsnämnden och 2 suppleanter i fattigvårdsstyrelsen.

153. Sveg.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde och 2 föreningsmöten.

154. Säffle.

5 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten ha hållits under året. Genom en aftonunderhållning, som avslutades med »Samma don», inflöto medel, så att ett 40-tal barn kunde få strumpor och skor till julen.

155. Sävsjö.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsnämnden, 2 av pensionsnämnden och 1 är medlem av socialdemokratiska partiets styrelse.

156. Söderhamn.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 3 föreningsmöten. Vid ett av dessa talade fru Anna Tybell om »Kvinnofrågans historiska utveckling och nuvarande läge», och mötet avslöts med samkväm och tésupé. Under höstmötena ha stadsfullmäktigvalen utgjort den mest brännande frågan, i synnerhet som det gällde att ersätta en kvinnlig ledamot i stadsfullmäktige, som av sagt sig återval.

För att väcka intresse för Rösträtt för Kvinnor har styrelsen rekviderat 100 ex. av Birgittanumret att gratis utdelas bland medlemmar och andra. Även annan rösträttslitteratur har tillhandahållits.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot i fattigvårdsnämnden, 2 i pensionsnämnden, 1 i barnavårdsnämnden, 1 i livsmedelsnämnden, 1 i skolrådet, 1 i nykterhetsnämnden samt 2 i styrelsen för Söderhamns borgerliga valmansförening.

157. Söderköping.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 4 offentliga möten samt 6 samkväm. Föreningsmöten och samkväm ha i allmänhet varit talrikt besökta. Vid dessa ha förekommit sång, musik, föredrag och uppläsning.

Vid det offentliga mötet i mars höll fru Ella Billing föredrag över ämnet: »När fosterlandet kallar».

Vid majmötet uppfördes rösträttspjäsen: »Mobilisering» av fru Malla Grönlund.

Under september anordnade föreningen en utfärd med motorbåtar till Mem, där föredrag hölls av fru Malla Grönlund.

Birgittadagen, den 7 oktober, firades av föreningen först med invigning av ett nytt standar, gåva till föreningen av fru Märta Hellström, samt därefter med föredrag, uppläsning, deklamation, sång och musik.

Den 10 december höll fröken Ester Röhl på föreningens inbjudan föredrag över ämnet: »Kvinnan i forntid och nutid».

Föreningen har under detta år medverkat till 1:sta-majblommans försäljning. För Rösträtt för Kvinnor har agiterats dels genom prenumerantsamling å utlämnade listor, dels genom gratisutdelning av tidningen.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden och 1 av folkbiblioteksstyrelsen.

158. Södertälje.

3 styrelsemöten, 2 föreningsmöten, 2 offentliga möten, därav 1 tioårsfest och 1 Birgittamöte, ha hållits.

Å tioårsfesten, som avhölls under stor tillslutning å stads-hotellet, över vilket rösträttsflaggan svajade hela dagen, den 19 februari, talade doktor Gulli Petrini varmt och elektriserande om »Varför alla kvinnor nu böra deltaga i rösträttsarbetet» — fru Ezaline Boheman, borgmästare Jakob Pettersson och fru Maria Dehn, höllo senare anföranden — samkväm med musik, sång, uppläsning, tablåer m. m. följde. Järnafilialen var talrikt representerad å festen.

Litteratur, kalendrar, årsberättelser ha rekvirerats.

Av föreningens medlemmar är 1 medlem i styrelsen för barnkrubban, 1 i styrelsen för arbetsstugan, 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 styrelsemedlem i folkskolans bibliotek, 1 suppleant i folkskolälärarekårens styrelse, föreningens ordf. är ordf. i Kvinnornas uppbåd. 2 äro dessutom medlemmar i frisinnade föreningens styrelse.

159. Sölvesborg.

Under året ha hållits 6 styrelsemöten, 2 föreningsmöten och 4 offentliga möten. Föreningen har haft föredrag av fröken Sigrid Kruse, fru Augusta Tonning m. fl. Birgittadagen högtidlighölls med offentligt möte, då föredrag hölls av kamrer N. P. Ohlsson, Mjällby, samt av föreningens ordförande.

Av föreningsmedlemmarna är ordf. stadsfullmäktig, 1 är medlem av fattigvårdsstyrelsen, 2 av livsmedelsnämnden, 1 av nykterhetsnämnden, 2 i föreläsningsföreningens styrelse, 1 är medlem och 1 suppleant i frisinnade partiets styrelse.

160. Tidaholm.

161. Tingsryd.

162. Tomelilla.

Föreningen har under året haft 5 föreningsmöten samt 1 samkväm och dessutom anordnat 3 offentliga fester. Den första av dessa var en aftonunderhållning, som gav god ekonomisk behållning och varvid rösträttspjäsen: »Huru kvinnorna fingo politisk rösträtt» uppfördes av huvudsakligen föreningsmedlemmar. Till Birgittadagens högtidliga firande bidrog kyrkoherde August Bruhn med ett utmärkt föredrag. Vid Luciafesten höll fröken Walborg Bergström föredrag om »Kvinnans ställning i olika yrken». Till landstingsmannavalet interPELLERADE föreningen samtliga landstingsmannakandidater och uppmanade kommunens alla röstberättigade kvinnor att deltaga i valet.

En av föreningens medlemmar är suppleant i pensionsnämnden.

163. Torshälla.

Under året ha hållits 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten med samkväm och 1 fest, nämligen Birgittadagen.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter i pensionsnämnden, och 1 är medlem i fattigvårdsstyrelsen.

164. Tranås.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten och 2 offentliga möten.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 medlem i annan kommunal kommitté, och 1 är ledamot av socialdemokratiska partiets styrelse.

165. Trollhättan.

Föreningen har under året haft 6 styrelsesammanträden och 6 föreningsmöten.

Rösträttsdagen firades efter särskilt anslående program; Eva Fröbergs Prolog och Emma Aulins föredrag »Den heliga Birgitta» upplästes på ett förtjänstfullt sätt av doktorinnan Eva Helleberg. Vidare förekom kvartettsång och téservering. Därefter utfördes nunnedans av 12 flickor, iklädda klosterdräkter, varefter lektes folklekar.

Arbetsåret avslutades med en trevlig Luciafest.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsnämnden, 2 medlemmar och 2 suppleanter i pensionsnämnden, 3 ledamöter av barnavårdsnämnden, 1 av skolrådet, och 1 är medlem av frisinnade partiets styrelse.

166. Trälleborg.

Föreningen har haft 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte i samband med 10-årsmötet den 5 maj. Birgittadagen firades med fest och samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 2 av pensionsnämnden, 1 medlem av hälsovårdsnämnden, 2 av pensionsnämnden, 2 av barnavårdsnämnden och 2 av livsmedelsnämnden.

167. Uddevalla.

Föreningen har under året haft 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

Doktor Thora Wigardh har hållit ett föredrag över: »Lagarnas ändring beträffande kvinnor». Birgittadagen kunde av mellankommande hinder ej firas den 7 oktober, utan framflyttades festen till den 31 oktober. Ett samkväm på stadshotellet var anordnat, varvid förekom en prolog om Birgitta av fröken Eva Fröberg, och upplästes Selma Lagerlöfs »Stat och hem»; programmet utfylldes med musik av fröken Gertrud Ullman samt téservering. Samkvämet var talrikt besökt.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 medlem av pensionsnämnden, och 3 inneha andra kommunala uppdrag.

168. Ulricehamn.

Föreningen har haft 4 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av fattigvårdsnämnden och 2 av Röda Korsets styrelse.

169. Umeå.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 4 föreningsmöten i förening med samkväm och 1 offentligt möte på Birgittadagen den 7 oktober samt 1 samkväm för att fira en föreningsmedlems — fru Gerda Læstadius — 50-årsdag, som med sin vackra sång förhöjt stämningen på mötena. Vid föreningsmötena har fröken Anna Grönfeldt redogjort för centralstyrelsemötet i Stockholm, fru Grahn-Möller givit en skildring av sina intryck från en resa i sitt krigförande fädernesland, Tyskland och fröken Ingeborg Öquist lämnat referat från det nordiska kvinnosaksmötet i Stockholm den 10 och 11 november. Därjämte ha fruarna Læstadius, Grahn-Möller och Hellström bjudit på sång och musik. På Birgittadagen hölls festtalet av fröken Astrid Glas, som skildrade »Den heliga Birgittas liv och verksamhet», doktorinnan Ohlson utförde pianonummer och seminariekören sjöng »Sverige».

Före landstingsvalet tillställdes samtliga kandidater en skrivelse med förfrågan angående deras ställning till kvinnans politiska rösträtt, och före stadsfullmäktigvalet sändes en skrivelse till de olika partierna med begäran om säker plats för en kvinnlig kandidat å de resp. listorna. Till röstberättigade kvinnor sändes: »Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen». Valet utföll så, att den avgående kvinnliga stadsfullmäktigen omvaldes av de frisinnade och en kvinna nyvaldes av de moderata.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 2 medlemmar i fattigvårdsstyrelsen, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 ledamöter och 1 suppleant i livsmedelsnämnden, 1 ledamot i folkskolestyrelsen och 1 i styrelsen för elementarläroverket för flickor, 1 sekreterare i taxeringsnämnden, 3 styrelsemedlemmar i de frisinnades organisationer.

170. Uppsala.

Arbetet under året började med ett möte, där gemensamt med kvinnliga nykterhetsföreningar planlades programmet för en Kvinnornas vecka under »Nykterhetsfolkets fälttåg». Vid stora möten, som dagligen under denna vecka höllas i skilda stadsdelar, antogs följande resolution: »Svenska kvinnor i Uppsala

samhälle ur olika läger, stånd och villkor, både i och utom nykterhetsorganisationerna, vilja genom ett enigt uppträdande under kvinnornas vecka i »Nykterhetsfolkets fälttåg» inlägga en kraftig gensaga mot det nu i vida kretsar framträdande underskattandet av såväl dryckenskapens fara som nykterhetsarbetets nödvändighet och uttala sig för allt uppriktigt nykterhetsarbete bland vårt folk och sin anslutning till kraftiga, målmedvetna åtgärder mot dryckenskapen genom uppfostran, upplysning, sociala förbättringar och lagstiftning».

Vid årsmötet, som var talrikt besökt, hölls ett synnerligen intressant föredrag av fröken Fredrikke Mörck om »De norska kvinnorna och juryn». Under det därpå följande samkvämet hölls gripande anföranden av m:me Ragaz och m:lle Gobat om kvinnorna i Schweiz och deras arbete under kriget. Tal för gästerna hölls av fröken Thunberg, härads hövding Ringenson och ordf.

Birgitta-aftonen blev mycket lyckad. Docent K. B. Westman höll ett intressant föredrag om »Den heliga Birgitta» (med bilder). Därefter uppläste fru Teresia Eurén flere av sina Birgittadikter, varpå följde sång av fru Clary Svenson och pianomusik av fröken H. Fagerlin. Resolutionen föredrogs och antogs enhälligt av de närvarande.

Vid en föreningsafton gjordes under fru E. Bohemans ledning med stort nöje »En färd genom Sverige» (med ljusbilder).

Vid novembermötet hade föreningen glädjen se hos sig fröken Annie Furuhjelm, som höll ett lärorikt och mycket uppskattat föredrag om »De finska kvinnornas deltagande i det politiska livet».

Under senare delen av året ha en del intresserade medlemmar varje måndag samlats och sytt kläder åt fattiga barn. Initiativet är fru Marja Edéns, och hon har outtröttligt offrat tid och krafter på denna hjälpverksamhet. Gåvor i pengar, nytt och gammalt tyg och sybehör bidrogo till att arbetsresultatet blev så storartat, att närmare 200 klädesplagg vid jultiden kunde utdelas till behövande.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig och 1 ledamot av drätselkammaren, 2 äro ledamöter av pensionsnämnden, 1 av fosterbarnsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden och 2 av andra kommunala kommittéer.

171 Vadstena.

Föreningen har under året haft 3 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 offentligt möte.

172. Valdemarsvik.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 2 föredrag — den 12 mars av fru Ella Billing, över ämnet: »När fosterlandet kallar» och den 9 december av fröken Ester Röhl om »Svenska kvinnan i forntid och nutid» — samt Birgittafest den 7 oktober.

Av föreningens medlemmar har 1 varit ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen och 1 suppleant i föreläsningsföreningens styrelse.

173. Vara.

Föreningen, som förut varit filial till Skara, blev självständig den 9 december.

174. Varberg.

Föreningen har under året haft 7 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten och 1 samkväm.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 medlem och 1 suppleant i pensionsnämnden och 1 medlem av skolrådet.

175. Vaxholm.

Under året ha hållits 4 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. För övrigt har föreningen samlats till samkväm och till offentligt möte till firandet av de svenska kvinnornas rösträttsdag. Vid det nämnda tillfället förekom deklamation, föredrag, uppläsning av fredshälsningarna mellan de stridande nationernas kvinnor m. m.

På bekostnad av den Bergman-Österbergiska fonden har en samhällskurs hållits med föredrag av fröken Walborg Bergström.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 ordinarie och 1 suppleant i skolrådet.

176. Vemdalen.

Föreningen bildades den 12 april 1916 efter föredrag av fru Ella Billing.

177. Vetlanda.

Styrelsen har haft 4 sammanträden, föreningen 6. På Birgittadagen hölls offentligt möte, och därjämte har 1 soaré ägt rum.

2 föreningsmedlemmar tillhöra pensionsstyrelsen och 2 fattigvården.

178. Vimmerby.

Under året ha hållits 2 föreningsmöten och 3 fester.

179. Visby.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Föreningen hade berett sig att fira sin 10-årsdag den 19 september, men måste avstå därifrån på grund av den då i staden rådande nervfeber epidemien. Däremot kunde föreningen den 7 oktober samlas för att fira rösträttsdagen på Birgittas dag, då det av V. U. föreslagna programmet följdes, varjämte ordföranden talade några ord om föreningens 10-åriga tillvaro och vad den därunder kunnat verka. Föreningens arbetsaftnar för späda barns beklädnad hava under året fortfarit.

Av föreningens medlemmar voro under året 2 stadsfullmäktige, 1 ledamot och 1 suppleant i pensionsnämnden och 2 ledamöter i länets nödhjälpskommitté.

180. Vivstavarv.

Föreningen har under året haft 2 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, 3 offentliga möten och 3 samkväm.

I november hade föreningen förmånen få de Bergman-Österbergska samhällskurserna med fröken Emma Aulin, som höll 4 föreläsningar, vilka voro ganska talrikt besökta.

Rösträttsarbetet är ju i dessa tider ej så lätt, men föreningen har hållits vid liv — om den än ej gått framåt, så har den dock icke gått tillbaka. Det lilla överskott den fått i sin kassa och samlat på sina samkväm har använts till välgörande ändamål — sjukvård och bättre föda till fattiga barnaföderskor.

181. Vänersborg.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden, 2 föreningsmöten, avslutade med samkväm, samt ett festligt samkväm med

föredrag, musik, sång och deklamation på Birgittadagen. På februarimötet uppfördes »Samma don» av fru Frigga Carlberg. Föredrag har hållits av fru Elisabeth Wærn-Bugge.

1 av föreningens medlemmar är ledamot av fattigvårdsnämnden, 1 av pensionsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden och 1 suppleant i folkskolestyrelsen.

182. Västerås.

Föreningen har under det gångna året haft 9 styrelsesammanträden och 5 föreningsmöten.

Under vårterminen har även anordnats en kostnadsfri sömnadskurs för kvinnor ur mindre bemedlade hem. Denna kurs pågick under 12 veckor med 3 arbetsaftnar i veckan samt var besökt av 60 elever fördelade på 3 grupper. Undervisning lämnades i såväl linne- som klädsömnad samt lagningar och förfärdigande av barnkläder. Medel till kursen skänktes av för saken intresserade personer. Lokal uppläts av skolstyrelsen i en av stadens folkskolor.

Även har på initiativ av en föreningsmedlem bildats en s. k. »Systuga» enligt Dagens Nyheters mönster. — En teaterföreställning »I det mörkaste Småland» gavs av föreningen och inbringade en nettobehållning av 120 kr. 12 öre, varav en del gick till »Systugans» verksamhet, resten till föreningens föredragskassa.

Vidare har föreningen den 8 oktober i samband med Birgittadagen firat sin 10-årsfest. Därvid förekom minnestal över föreningens tioåriga verksamhet av v. ordf., skolföreståndarinnan fröken Anna Löfgren; föredrag över ämnet: »Nya uppslag för rösträttsarbetet genom världskriget» av fröken Anna Whitlock; sång, musik och tablåer föreställande »kvinnan genom historien». Den vällyckade festen var talrikt besökt.

De föredrag, som hållits vid föreningsmötena, ha varit följande:

»Redogörelse för centralstyrelsemötet 1916» av fru Nina Andersson.

»Den nya barnavårdsstiftningen» av jur. kand. fröken Eva Andén.

»En resa över Atlanten med 'Stockholm'» av fru Ruth Randall-Edström.

»Redogörelse för sommarmötet i Strängnäs 1916» av fröken Anna Löfgren och fru Math. Andersson.

Diskussion om bildande av en lokalavdelning av Männens F. K. P. R. Inledningsföredrag av fröken Helga Sundborg.

Vid höstens stadsfullmäktigval uppmanades kvinnorna att använda sina röster, och blev resultatet, att den kvinnliga stadsfullmäktigen omvaldes.

Vid årets landstingsmannaval utsände föreningen frågeformulär till kandidaterna angående deras ställning till kvinnornas rösträttsfråga.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 2 ledamöter och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 suppleant i pensionsnämnden, 2 medlemmar och 1 suppleant i barnavårdsnämnden, 5 inneha andra kommunala uppdrag, och 2 äro medlemmar i frisinnade partiets styrelse.

183. Västkinde.

Under året ha hållits 3 styrelsemöten samt 2 ordinarie möten. Dessutom ha arbetsaftnar varit anordnade till förmån för luftförsvaret. Dessa ha varit talrikt besökta.

Ordf. är medlem av skolrådet, kommunal- och pensionsnämnderna inom socknen.

184. Växjö.

Under året ha 6 styrelse- och 5 föreningsmöten med åtföljande samkväm ägt rum. 2 offentliga möten ha anordnats: det första i mars, då docenten Hilma Borelius höll föredrag om »Schillers kvinnogestalter», och det andra i november, då fru Anna Holm från Nääs föreläste om »Kvinnlighet och rösträtt».

Vid stadsfullmäktigvalet i december utgick från styrelsen en stark maning till flitigt deltagande i röstningen antingen personligen eller medelst fullmakt.

I mars anordnades av föreningen ett sällskapsspektakel å Växjö teater till förmån för Smålands kvinnors aeroplan, och blev behållningen 576 kronor.

Den 7 oktober firades Birgittadagen med en enkel fest å Stadshuset, varvid förekom deklamation och föredrag.

Med anledning av det s. k. Nöbbeledådet satte F. K. P. R:s styrelse sig i förbindelse med övriga kvinnoföreningar i staden och avlät en skrivelse till resp. centralstyrelser med uppmaning, att dessa genom skrivelser skulle förmå regeringen att vidtaga mått och steg i och för effektiva åtgärder till skydd för ensamstående lärarinnor.

Av föreningens medlemmar är 1 stadsfullmäktig, 1 medlem av barnavårdsnämnden, 1 av skolrådet, och 2 sitta i andra kommunala kommittéer.

185. Ystad.

År 1916 började för föreningen på ett synnerligen angenämt sätt med Skåneförbundets årsmöte den 6 februari. Vid den offentliga delen av mötet hölls föredrag av fru Gerda Hellberg om »Ett obligatoriskt utbildningsår för kvinnor». Under året har vidare hållits 3 föreningsmöten, varav 2 ordnats som samkväm med téservering, sång och musik, samt 5 styrelsesammanträden.

I oktober firades Birgitta-dagen med föredrag av kyrkoherde August Bruhn, tablåer ur Birgittas liv, sång m. m. Föreningen kunde glädja sig åt en fullsatt sal.

Under hösten har föreningen anordnat kurser i sömnad, lagning och ändring av kläder för obemedlade hustrur och mödrar.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot av pensionsnämnden, 1 av barnavårdsnämnden, 1 av livsmedelsnämnden och 2 av fosterbarnsnämnden. 1 är suppleant i moderata partiets styrelse och 1 medlem av frisinnade föreningens styrelse.

186. Ytterhogdal.

Föreningen bildades den 7 april 1916 efter föredrag av fru Ella Billing och har sedan dess haft 2 styrelsesammanträden, 6 föreningsmöten och 2 fester.

187. Ytterberg.

Föreningen har under året haft 2 föreningsmöten, 1 samkväm och 1 fest. Under april månad hade föreningen besök av fru Ella Billing.

188. Åtvidaberg.

Under året ha hållits 6 styrelsesammanträden och 4 föreningsmöten, därav ett med samkväm, 2 offentliga möten med föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge (fredsföredrag) och av fröken Ester Röhl (rösträttsföredrag), båda för fullsatt hus, samt 2

halvenskilda samkväm med föredrag av fröken Ester Röhl över ämnet: »Kvinnans ställning hos olika folk» och av friherrinnan Adelswärd om »Birgitta». Behållningen av det sistnämnda tillföll Östergötlands länsförbund.

2 aftonunderhållningar ha givits inför utsålt hus, den första på våren, varav behållningen tillföll föreningen såsom agitationskassa, den andra på hösten som Luciafest, vars behållning anslogs till länsförbundets agitations- och upplysningsarbete inom Bankekinds, Skärkinds och Kinds härad.

I agitationssyfte ha 2 föredrag hållits på annan ort: 1 i Falerum och 1 i Forsaström. På sistnämnda ställe har dessutom hållits en Geijerafton, varav behållningen användes till beklädnad av fattiga barn i Forsaström.

Genom personlig agitation och utsändande av ströskrifter har föreningen sökt vinna nya medlemmar, och har medlemsantalet ökats från 25 till 81.

Prenumerantsamling å Rösträtt för Kvinnor har gjorts i samband med agitation och upptagande av årsavgifter. Föreningen har under hösten inbjudit Vita Bandet och Kvinnogillet till en diskussionsafton.

Av föreningens medlemmar är 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 i barnbespisingnämnden och 1 ordinarie i frisinade föreningens styrelse.

189. Älmhult.

Föreningen har haft 2 styrelsesammanträden samt 2 föreningsmöten, varvid behandlats föreningens angelägenheter.

190. Älvros.

Föreningen bildades den 5 april 1916 efter föredrag av fru Ella Billing.

Under året ha hållits 5 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten.

191. Älvsjö.

Föreningen bildades den 17 december 1916 efter föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge och har haft 1 styrelsesammanträde och 1 offentligt möte.

192. Ängelholm.

Föreningen har under året anordnat följande möten och sammankomster:

1:o) årsmöte i samband med offentligt samkväm;
 2:o) och 3:o) 2 teateraftnar, därvid för överfulla hus av ett amatorsällskap uppfördes Nanna Wallenstéens folkklustspel: »Det stora mågakriget». Av behållningen ha 100 kronor utdelats till ett 10-tal av stadens gamla fattiga och 50 kronor sänts som bidrag till Landsföreningens kassa. (Härvid rekommenderas varmt detta genomroliga stycke till uppförande vid förekommande bryd-sam belägenhet för någon förenings kassa);

4:o) sammanträde i förening med avskedsfest för v. ord-föranden, fru Sophie Österberg, vilken under året flyttat från samhället;

5:o) Birgittafest;

6:o) enskilt sammanträde.

Styrelsen har sammanträtt 4 gånger och dessutom för ord-nande av ovannämnda fester och tillställningar.

Av föreningens medlemmar är 1 ledamot och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden och 1 suppleant i skolrådet.

193. Örebro.

Under året ha hållits 7 styrelsemöten, 7 föreningsmöten och 2 offentliga möten, som i likhet med föreningsmötena varit ord-nade i samband med samkväm. Vid det ena av dessa, som hölls på samma gång som Örebro länsförbunds årsmöte, talade fröken Gertrud av Klintberg över »Kvinnan i samhällets tjänst», varefter följde diskussion. Det andra mötet, till vilket inbjudan utfärdats till stadens samtliga kvinnoföreningar, var den anslående Birgittafesten, då fru Ella Billing höll föredrag över »Kvinnornas gemensamma ansvar». Samtidigt invigdes föreningens vackra standar. Alla landstingsmannakandidaterna inom valdistriktet ha genom cirkulär tillfrågats om sin ställning till kvinnans politiska rösträtt. Vid stadsfullmäktigvalet avlät föreningen till var och en av de politiska organisationerna en skrivelse med begäran om plats på kandidatlistan för en av F. K. P. R. föreslagen kvinna. I december anordnade föreningen till förmån för en spädbarnskrubba ett lotteri jämte dockutställning och försäljning med det lyckliga resultatet, att 2,500 kronor kunnat överlämnas till det behjärtansvärda ändamålet.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 1 medlem och 1 suppleant i fattigvårdsnämnden, 1 medlem i pensionsnämnden, 1 i livsmedelsnämnden, 6 i andra kommunala kommittéer, och 1 är medlem av frisinnade partiets styrelse.

194. Östersund.

Styrelsen har sammanträtt 7 gånger och föreningen 4. 1 arbetsafton med högläsning har ägt rum. Birgittadagen högtidlighölls med föredrag, musik och sång, var till allmänheten inbjöds.

Under vintern ha kvinnoorganisationerna F. K. P. R., V. B., K. F. U. K., Frisinnade kvinnor och Kooperativa Kvinnogillet i tur och ordning anordnat sam-möten. Det möte, som var anordnat av F. K. P. R. hölls den 28 februari å K. F. U. M:s lokal. Fröken Cassberg höll föredrag om »Våra medborgerliga rättigheter och skyldigheter» och fröken Hultquist inledde frågan om »Ett obligatoriskt kvinnoår», varpå följde en livlig diskussion. Resolution antogs och tillställdes stadens samtliga tidningar.

Föreningen har i »Kvinnornas uppbåd» åtagit sig att genom tre av sina medlemmar arbeta på den byrå, som i händelse av krig skulle upprättas på Residenset.

Av föreningens medlemmar äro 2 stadsfullmäktige, 2 ledamöter av folkskolestyrelsen, 1 ordinarie och 1 suppleant i pensionsnämnden, 1 suppleant i fattigvårdsnämnden och 1 medlem i styrelsen för länets folkhögskola.

195. Östhammar.

Under året har styrelsen haft sammanträden 4 gånger och föreningen 2. Högläsning och samtal ha därvid förekommit.

Fröken Walborg Bergström besökte på våren Östhammar och höll för de Bergman-Österbergska samhällskurserna 2 intressanta föredrag. Omkring ett 80-tal personer bevistade varje föreläsning.

Av föreningens medlemmar äro 2 ledamöter av pensionsnämnden och 1 suppleant i fattigvårdsstyrelsen.

196. Överhogdal.

Under året ha hållits 1 styrelsesammanträde, 5 föreningsmöten och 3 offentliga möten.

Medlemmarna ha samlats i varandras hem, och har under mötena förekommit diskussion och läsning av rösträttslitteratur, varpå följt samkväm.

Det för allmänheten utlysta mötet å Birgittadagen blev ej så talrikt besökt, som hade varit önskvärdt, och bidrog nog här till det våldsamma snöväder, som rådde denna dag. Under aftonen föredrogs det för Birgittadagen utgivna föredraget och prologen samt förekom unison- och körsång.

197. Över-Kalix.

198. Överturingen.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 2 föreningsmöten. Dessutom har hållits ett föredrag av fröken Ester Röhl över ämnet: »Kvinnans kamp för tillvaron» samt 2 föreläsningar ur de Bergman-Österbergska kurserna om »Statens organisation och de politiska partierna» samt om »Kvinnorösträtten». Föredraget såväl som föreläsningarna voro talrikt besökta, och flera nya medlemmar vunnos.

199. Öxnered.

Under året ha hållits 3 styrelsesammanträden och 1 föreningsmöte.

Då medlemmarna bo på skilda orter, har ej gemensamt arbete kunnat anordnas.

Filialer:

Fjugesta,	filial till	Örebro.
Gällersta,	» »	Örebro.
Hedeviken,	» »	Hede.
Järna,	» »	Södertälje.
Kungsör,	» »	Köping.
Landa,	» »	Hanebo-Kilafors.
Leksand,	» »	Falun.
Ljungsbro,	» »	Linköping.
Mariefred,	» »	Strängnäs.
Muskossel,	» »	Arvidsjaur.
Strömsnäs,	» »	Markaryd.
Trosa,	» »	Strängnäs.
Uddeholm,	» »	Karlstad.
Vindeln,	» »	Umeå.
Västra Strö,	» »	Eslöv.
Åmmeberg,	» »	Askersund.

Länsförbundens årsberättelser.

Blekinge länsförbund.

Förbundet höll den 10 september sitt ordinarie möte i Nättraby, då alla länets föreningar voro representerade. Föredrag höllos av fröken Sigrid Kruse, som talade om »Kvinnoansvar», och fru Augusta Tonning, som talade om »Freden och folkens förbrödring». — Fru Tonning har under året verksamt agiterat för rösträtten inom länet för att skaffa medlemmar, direkt anslutna till förbundet. För detta ändamål har en hel del platser besökts, och flera föredrag ha hållits. Lyckeby, Hoby, Asarum, Trensåm, Mjällby m. fl. platser ha besökts. — Ordf. i förbundet är fru Augusta Tonning, Ronneby, sekr. fröken Ebba Hultqvist, Sölvesborg, övriga styrelseledamöter äro fröken Sigrid Kruse, Karlskrona, fru Lisa Velander, Karlshamn, och fru Jenny Johanson, Eringsboda.

Dalarnes länsförbund.

Förbundet omfattar länets samtliga föreningar med undantag av föreningen i Malung. Till förbundet har under året anslutit sig Orsa, som bildades i april efter ett föredrag av fru Ella Billing.

Länsförbundets arbetsutskott (styrelse) sammanträdde under året 2 gånger. Förbundet höll sitt årsmöte i Falun den 27 november, därvid ombud närvaro från Borlänge, Falun, Grängesberg, Hedemora, Krylbo och Orsa. Vid årsmötet antogos nya stadgar.

Förbundets arbetsutskott har under året utgjorts av seminarieadjunkt Anna Sörensen, Falun, ordf., fru Gunhild Landberg, Falun, sekreterare, fru Fredrika Collin, Hedemora, kassaförvaltare. Vid årsmötet omvaldes dessa trenne personer till ledamöter i styrelsen samt nyvaldes fru Erica Falkman, Avesta-Krylbo, och fru Maria Widigsson, Borlänge.

Förbundet har tillställt ett antal kvinnor på olika platser inom länet 4:de kvartalet av Rösträtt för Kvinnor för att därigenom söka intressera dem för rösträttssaken.

Skaraborgs länsförbund.

Under året har en förening under livlig tillslutning bildats i Vara. Årsmötet hölls där den 9 december. Till ordföranden, fru Andriette Florén, som då avgick, frambar den nya ordföranden, fru Jenny Velander, å förbundets vägnar dess varma tack för hennes hängivna arbete och aldrig svikande intresse för förbundets och rösträttsidéns bästa. Hennes taktfulla och finkänsliga sätt att leda har varit av oskattbart värde för förbundets verksamhet, och det är att hoppas, att förbundet ännu under många år får åtnjuta förmånen av hennes erfarna råd, då hon såsom hedersledamot kvarstår i dess styrelse.

Skåneförbundet.

Förbundet omfattar, i likhet med föregående år, 20 föreningar. Årsmötet ägde rum i Ystad den 6 februari. Till styrelse omvaldes: jur. kand. fru Anna Wicksell, Lund, ordf. och fru Louise af Ekenstam, Lund, kassaförv., samt teckningslärarinnan fröken Anna Nilsson, Malmö, sekr. Till suppleanter nyvaldes: fru Maja Strandberg, Ystad och jur. kand. fröken Elisabeth Nilsson, Malmö.

Förbundet har förmedlat föredrag i Ystad, Lund, Malmö, Landskrona och Eslöv av fru Gerda Hellberg om »Ett obligatoriskt utbildningsår för kvinnor»; i Hör och Osby av fru Elsa Alkman om »Vår nya fattigvårdslagstiftning»; i Osby och Hälsingborg av fröken Ellen Wester om »Vad jag lärt av och under

kriget»; i Landskrona av teol. lic. Th. Nyström om »Richard Wagners kvinnogestalter» och i Kristianstad av samme föreläsare »Om kvinnans ställning under olika tider i kyrkans historia».

Utom arbetet med utsändande av Landsföreningens frågeformulär vid landstingsvalen och arbetet tillsammans med Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt, Kristianstad, har Skåneförbundet nedlagt möda för att planmässigt tillföra Skånepressen rikligare rösträttsmeddelanden.

Södermanlands länsförbund.

Årsmöte hölls i Strängnäs den 16 juni. Arbetsutskott: fru A. Widebeck, Strängnäs, ordf., fröken Ingrid Örström, Nyköping, sekr., fröken Anna Molin, Nyköping, skattmästare.

Länsförbundet anordnade den 17—18 juni de svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte, vilket avhölls i Strängnäs under god anslutning.

Upplands länsförbund.

Efter en av lokalföreningarna ordnad plan hölls i mars-april en av Bergman-Österbergiska samhällskurserna under ledning av fröken Walborg Bergström. 19 platser besöktes och 30 föreläsningar hölls för sammanlagt 2,060 åhörare.

Utom de ordinarie ämnena gåvos på begäran några rösträttsföredrag. Det är alla skäl att vara tacksam över fröken Bergströms upplysningsfärd genom länet, den behövde blott ha varit ännu längre.

Värmlands länsförbund.

Vid årsmötet under våren omvaldes till arbetsutskott fru Gerda Hellberg, fröken Ottilia Marin och fru Adèle Melén. I början av våren bildades en ny förening i Brunskog. Före landstingsmannavalet interPELLERADES alla kandidaterna om sin ställning till kvinnornas rösträtt.

Förbundets ordförande har under året hållit 15 föredrag ute i länet, därav 7 hos F. K. P. R. (rösträtts- och fredsföredrag; och 8 vid stora fredsmöten i det fria under sommaren.

Västmanlands länsförbund.

Förbundet bildades den 10 januari 1916 och hade sitt första årsmöte i Västerås den 7 maj, varvid länets samtliga föreningar voro representerade.

Enligt centralstyrelsens uppdrag utsändes till länets landstingsmannakandidater cirkulär angående deras ställning till frågan om kvinnans politiska medborgarrätt. Dessutom har länsförbundet gjort förberedande arbete för nya föreningars bildande samt för männens anslutning till kvinnorösträtten.

Arbetsutskott har varit: fru Nina Andersson, Västerås, ordf., fröken Unda Boman, Västerås, sekr. och fröken M. Strandell, Köping, kassaförv. med fru Mary Arosenius, Norberg samt fröknarne Helga Sundborg, Arboga och Hanna Mogren, Sala som suppleanter.

Älvsborgsförbundet.

Arbetsutskottet har utgjorts av fröken Ingrid Bergius, ordförande, fröken Mathilda Johnsson, v. ordförande, fröken Augusta Björkqvist, sekreterare, fröken Gerda Bäck, v. sekreterare, fröken Hilma Jacobsson, kassaförvaltare, fröken Hedvig Siedberg och fröken Lina Larsson.

Fru Elisabeth Wærn-Bugge har hållit föredrag i Torrskog.

Örebro länsförbund.

Årsmötet hölls i Örebro den 3—4 mars och var besökt av 23 ombud för 10 föreningar. Till arbetsutskott valdes: fröken Maja Forsslund, Kopparberg, ordf., fru Elsa Perselli, Örebro, v. ordf., fil. kand. Clara Lundh, Karlskoga, sekr., fröken

Hilda Karlsson, Örebro, v. sekr., fru Gerda Åström, Kumla, kassör, alla omvalda, och fru Celin Andersson, Kopparberg, nyvald. — Fröken Gertrud av Klintberg, Stockholm, höll första mötesdagen ett utmärkt föredrag om »Kvinnor i samhällets tjänst». — Förbundet räknade vid årsmötet 622 medlemmar mot 462 föregående år; av dessa beräknades 330 vara prenumeranter på Rösträtt för Kvinnor.

Föredrag har anordnats i Laxå av fru Annie Gunnarsson, efter vilket denna förutvarande filial ombildades till förening. I Åmmeberg har en filial till Askersund bildats och i Striberg förening efter föredrag hösten förut av fru Wærn-Bugge. Förbundet räknar alltså nu 14 föreningar, varav 3 filialer.

Landstingsval ha under året ägt rum i 4 valkretsar, till vilkas kandidater frågeformulär utsänts genom länsförbundet. En affisch med uppmaning till kvinnorna att deltaga i valet har tryckts och spritts.

Förbundets kassa har som vanligt till största delen använts till gratisprenumeration å Rösträtt för Kvinnor för sanatorier, pensionat, brunnsorter samt som anslag till lokalföreningarna till 4:de kvartalets gratisprenumeration.

En statistik över med kommunala uppdrag betrodda kvinnor inom länet har utförts. Ungdomsverksamhet bedrivs genom flickklubbar vid 3 föreningar: Karlskoga, Kopparberg och Askersund.

Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1916.

Ständiga medlemmar:

1916

Fru Ann Margret Holmgren, adr.: Norr Mälarstrand 22, Stockholm.
Fröken Anna Whitlock, adr.: Glittne, Djursholm.

Verkställande utskottet:

Bankkassören fröken Signe Bergman, ordf. och c. m.,* adr. 15 Grevmagnigatan.
Praktiserande läkaren fröken Karolina Widerström, v. ordf. och c. m., adr. 19 G:a Kungsholmsbrogatan.
Redaktören fru Ezaline Boheman, c. m., adr. 46 Karlavägen.
Friherrinnan Ebba Palmstierna, c. m., adr. 19 Villagatan.
Fil. kand., fru Ester Brisman, c. s.,** adr. Råsunda.
Fil. dr, fru Gulli Petrini, c. s., adr. 106 Drottninggatan.

Alby:

Fru Maria Widegren, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Hildegard Hellström, c. s.

Alfta:

Småskollärarinnan fröken Ellida Brink, ordf.
Fru Karin Isberg, c. m.
Fru Anna Jennische, c. s.

Alingsås:

Postexpeditören fru Anna Kling, ordf.
Samskollärarinnan fil. kand. fröken Elisabet Peterson, c. m.
Fru Maggie Täcklind, c. s.

Alnö:

Folkskollärarinnan fröken Thérèse Almqvist, ordf. och c. m.
Fru Elizabeth Johnsson, c. s.

Alsen:

Fru Karin Palmer, ordf. och c. m.
Fröken Märta Edman, c. s., adr.: Hov, Alsen.

* c. m. = centralstyrelsemedlem.

** c. s. = centralstyrelsesuppleant.

1916

Alvesta:

Fröken Carolina Bondesson, ordf. och c. m.
Fröken Edith Andersson, c. s.

Aneby:

Fru Amelie Pettersson, ordf. och c. m.
Fröken A. Hedberg, c. s.

Arboga:

Lärarinnan fröken Helga Sundborg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Maria Blidberg, c. s.

Arvidsjaur:

Fru Nanny Julin, ordf. och c. s.
Folkskollärarinnan fröken Henny Åkerström, c. m.

Arvika:

Fru Annie Robsahm, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Brita Crona, c. s.

Askersund:

Samskollärarinnan fröken Nicoline Blidberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Vilma Eriksson, c. s.

Avesta—Krylbo:

Fru Erica Falkman, ordf. och c. m., adr.: Krylbo.
Handlanden fröken Hanna Forssell, c. s., adr.: Krylbo.

Boden:

Folkskollärarinnan fru Hildur Westring, ordf. och c. m.
Fru Anna Geijer, c. s.

Bollnäs:

Lärarinnan fröken Hilma Blomstrand, ordf. och c. s.
Fru Brita Eriksson, c. m.

Bomhus:

Folkskollärarinnan fröken Karin Boman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Emilia Bengtzon, c. s.

Borlänge—St. Tuna:

Lärarinnan fröken Signe Fridholm, ordf. och c. m.
Fröken Thyra Liljeqvist, c. s.

Borås:

Fru Leonore Odenrants, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Signe Dahlin, c. s.

Broby:

Fru Ida Lindahl, ordf.
Fru Maria Lindwall, c. m.
Fru Anna Johnsson, c. s.

Bräcke:

Fru Judith Fahler, ordf. och c. s.
Fru Stina Wägland, c. m.

Charlottenberg:

Verkst. dir. för A.-B. Värmlands Eda, fru Gerda Grill, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Beda Thorenius, c. s.

Degerfors:

Fru Agda Ekström, ordf.
 Lärarinnan fröken Maria Henriksson, c. m.
Fru Elin Stålberg, c. s.

Edane:

Handlanden fröken Anna Nilsson, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Anna Olsson, c. s.

Edsvalla:

Fröken Elise Ahlfvengren, ordf. och c. m., adr.: Lillnor, Edsvalla.
Fru Gunhild Edgren, c. s.

Eksjö:

Fru Hanna Scharp, ordf. och c. s.
 Lärarinnan fröken Maria Löfroth, c. m.

Elmhult:

Fru Maria Möllerberg, ordf.
Fru Bengta Månsson, c. m.
Fru Ida Johansson, c. s.

Enköping:

Fru Elin Pettersson, ordf. och c. m., adr.: Alexis Anderssons affär.
Fru Matilda Östlund, c. s., adr.: Enköpings Tidning.

Eringsboda:

Fru Jenny Johansson, ordf. och c. m., adr.: villa Ekeliden.
Fru Ida Pettersson, c. s.

Eskilstuna:

Folkskollärarinnan fröken Ingrid Hallman, ordf. och c. m.
Fru Nanny Grenander, c. s.

1916

Eslöv:

E. o. hovrättsnotarien fru Ester Hofvander-Sandberg, ordf.
 Fru Elsa Alkman, c. m.
 Fröken Walborg Bergström, c. s.

Falkenberg:

Fru Jisca Jacobsson, ordf.
 Lärarinnan fröken Anna Trägårdh, c. m.
 Fru Eliza Björk, c. s.

Falköping:

Handlanden fröken Mirjam Roos, ordf. och c. m.
 Fru Ingeborg Alexandersson, c. s.

Falun:

Seminarieadjunkten fröken Valborg Olander, ordf. och c. s.
 Skolföreståndarinnan fröken Gerda Martin, c. m.

Filipstad:

F. d. telegrafisten fröken Ottilia Marin, ordf. och c. m.
 F. d. samskolläraryninnan fröken Alma Rundberg, c. s.

Finspång:

Folkskolläraryninnan fröken Anna Bohman, ordf. och c. m.

Flen:

Lärarinnan fröken Lovisa Thorén, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fru Sigrid Andersson, c. s.

Forshaga:

Fru Agnes Thorelius, ordf. och c. m.
 Fru Marta Rudqvist, c. s.

Färgelanda:

Fru Elin Andersson, ordf. och c. m.
 Fru Sophie Engqvist, c. s.

Färila:

Barnmorskan fru Emma Kring, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Anna Assarsson, c. s.

Gislaved:

Folkskolläraryninnan fru Sofie Johnsson, ordf. och c. m.

Gnesta:

Folkskolläraryninnan fröken Olga Strandberg, ordf. och c. m.
 Småskolläraryninnan fröken Anna Skoglund, c. s.

Gräbbestad:

Telegrafkommissarien fröken Annie Busck, ordf. och c. m.
Skolköklärarinnan fröken Märta Carlsson, c. s.

Grängesberg:

Lärarinnan fru Agda Thorell-Adolfsson, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Margareta Pettersson, c. m.

Gränna:

Fru Jeanie Lundegård, ordf. och c. m.
Fru Berta Bergin, c. s.

Gällivare:

Folkskollärarinnan fröken Gunhild Forsell, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Bergqvist, c. s.

Gävle:

Fru Anna de Maré-Svensson, ordf. och c. m.
Fru Sigrid Hofrén, c. s.

Göteborg:

Skriftställarinnan fru Frigga Carlberg, ordf. och c. m.
Förste postexpeditören fröken Hildur Öijer, c. s.

Hallsberg:

Fru Josefina Molander, ordf. och c. m.
Fru Maria Björkstrand, c. s.

Halmstad:

Folkskollärarinnan fröken Anna Ljungberg, ordf. och c. m.
Fröken Elin de Maré, c. s.

Hanebo—Kilafors:

F. d. lärarinnan fru Anna Tybell, ordf. och c. m.
Lärarinnan fru Anna Skogsberg, c. s.

Haparanda:

Samskollärarinnan fröken Mia Grape, ordf.
Fotografen fru Mia Green, c. m.

Hedemora:

Fru Fredrika Collin, ordf. och c. m.
Fru Hilda Trotzig, c. s.

1916

Hjo:*Fru Gerda Bodén, ordf.*

Telefonisten fröken Aurora Andersson, c. m.

Lärarinnan fröken Lisa Gustafsson, c. s.

Horn:

Fru Thilda Gustafsson, ordf. och c. m.

Postföreståndarinnan fröken Sofi Abrahamsson, c. s.

Hudiksvall:

Folkskollärarinnan fröken Alma Persson, ordf. och c. m.

Lärarinnan fröken Caroline Tiblin, c. s.

Huskvarna:

Fru Hilma Andersson, ordf. och c. m., adr.: Tormenas, Huskvarna.

Fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, c. s.

Häggenås:*Fru Alva Jonsson, ordf.*

Lärarinnan fröken Selma Mattsson, c. m.

Fröken Selma Olsson, c. s.

Hälsingborg:*Fru Kristina Borg, ordf.*

Dr Hanna Christer-Nilsson, c. m.

Lärarinnan fröken Emily Bölling, c. s.

Härnösand:

Fru Hildegard Kallstenius, ordf. och c. m.

Fröken Anna Mankell, c. s.

Hässleholm:*Manufakturhandl. fru Alma Schånberg, ordf.*

Handlanden fru Gurli Bengtsén, c. m.

Fru Johanna Sommarin, c. s.

Hör:*Lärarinnan fröken Johanna Andersson, ordf.*

Lärarinnan fru Anna Lindström, c. m.

Fru Augusta Hovander, c. s.

Hörby:

Folkskollärarinnan fröken Ulrika Svensson, ordf. och c. m.

Lärarinnan fröken Minna Thornberg, c. s.

Johannishus:

Lärarinnan fröken Ebba Holgersson, ordf. och c. m.

Lärarinnan fröken Edit Paul, c. s.

Järpen:

Handelsidkerskan fru Märta Möller, ordf. och c. m.
Fru Anna Andersson, c. s., adr.: Strand, Järpen.

Jönköping:

Tecknaren fröken Emma Aulin, ordf. och c. m.
Fröken Emma Wigh, c. s.

Kalmar:

Fru Hilma Runbäck, ordf. och c. m.
Fru Anna Kreuger, c. s.

Karlshamn:

Fru Lisa Fjällbäck-Velander, ordf. och c. m.
Fru Bertha Forsberg, c. s.

Karlskoga:

Bitr. skolföreståndarinnan fröken Hulda Forsgren, ordf. och c. m.
Läraryninnan, fil. kand. fröken Clara Lundh, c. s.

Karlskrona:

Läraryninnan fröken Sigrid Kruse, ordf. och c. m.
Fröken Gertrud Neuendorff, c. s.

Karlstad:

Fil. kand. fru Gerda Hellberg, ordf. och c. m.
Fru Greta Gullström, c. s.

Katrineholm:

Läraryninnan fröken Helga Jeppson, ordf.
Läraryninnan fröken Anna Frick, c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Selma Lundin, c. s.

Kil:

Fru Adèle Melén, ordförande och c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Edit Boström, c. s.

Kiruna:

Folkskolläraryninnan fröken Ester Holm, ordf. och c. s.
Småskolläraryninnan fröken Laura Lindström, c. m.

Klippan:

F. d. telegrafkommissarien fröken Hilma Ramberg, ordf. och c. s.
Telegrafkommissarien fröken Helfrid Bergström, c. m.

1916

Knisslinge:

Barnmorskan fröken Ester Ekelund, ordf. och c. m., adr.: Knisslinge,
Vanås.
Fru Paulina Bengtsson, c. s.

Kopparberg:

Fröken Maja Forsslund, ordf. och c. m.
Fru Celin Andersson, c. s.

Kristianstad:

Fröken Anna Möller, ordf.
E. o. hovrättsnotarien fröken Elisabeth Nilsson, c. m.
Lärarinnan fröken Anna Hasselgren, c. s.

Kristinehamn:

Prokuristen fröken Sophie Broström, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hanna Unger, c. s.

Krokstrand:

Lärarinnan fröken Serafia Svensson, ordf. och c. m., adr.: Krokstrand,
Björneröd.
Fröken Annie Björneröd, c. s., adr.: Krokstrand, Björneröd.

Kumla:

Fröken Vienna Mesterton, ordf. och c. m.
Fru Gerda Åström, c. s.

Kälarna:

Fröken Jenny Sundin, ordf., adr.: Västane, Kälarna.
Fröken Linda Lindeman, c. m.
Fru Emma Åkergren, c. s.

Köping:

Fru Emilie Johansson, ordf. och c. m.
Fröken Amelie Salén, c. s.

Landskrona:

Fru Agnes Sjöberg, ordf.
Skriftställarinnan fru Berta Francke-Åkesson, c. m.
Fru Hilda Frisk, c. s.

Laxå:

Representant fru Amanda Karlsson.

Lidköping:

Handlanden fröken Emilia Lundqvist, ordf.
 Fru Hildegard Bäck, c. m.
 Fru Maria Johansson, c. s.

Lillhärdal:

Barnmorskan fru Anna Frisk, ordf. i interimstyrelsen.

Limmared:

Fotografen fru Thérèse Nilsson, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Marta Ankar, c. s.

Lindesberg:

Folkskollärarinnan fröken Beda Gustafsson, ordf. och c. m.
 Folkskollärarinnan fröken Elin Lennkvist, c. s.

Linköping:

Lärarinnan fröken Jenny Wallerstedt, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fru Eva Hanzén, c. s.

Linsäll:

Fru Ida Mesch, ordf. och c. m.
 Sömmerskan fröken Anna Bäckström, c. s.

Lit:

Fröken Linnéa Pährson, ordf.
 Fru Anna Thorén, c. m.
 Fröken Olga Månsson, c. s.

Ljungby:

Fru Frida Trankvist, ordf.
 Skolföreståndarinnan fröken Sigrid Hjelmqvist, c. m.
 Fröken Thekla Hammar, c. s.

Ljungbyhed:

Pensionatsinnehavaren fru Elin Nyström, ordf. och c. m.
 Fru Alice Rosén, c. s.

Ljusdal:

Fru Emelie Ivarsson, ordf. och c. s.
 Fru Karin Andersson, c. m.

Ludvika:

Fröken Gerda Carlsten, ordf.
 Fru Elsa Söderbaum, c. m.

1916

Luleå:

Lärarinnan fröken Märta Bucht, ordf. och c. m.
Skolföreståndarinnan fröken Anna Svensson, c. s.

Lund:

Fru Louise af Ekenstam, ordf.
Docenten fröken Hilma Borelius, c. m.
Jur. kand. fru Anna Wicksell, c. s.

Lyckeby:

Fröken Hulda Olsson, ordf. och c. m.

Lysekil:

Lärarinnan fröken Amanda Mattson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Alma Halldin, c. s.

Malmö:

Folkskollärarinnan fröken Naëmi Uddenberg, ordf. och c. m.
Fru Annie Gunnarsson, c. s.

Malung:

Fru Karin Holst, ordf.
Fröken Karin Lisell, c. m.
Fotografen fröken Anna Bülund, c. s.

Mariestad:

Skolföreståndarinnan fru Andriette Florén, ordf. och c. m.
Fru Jenny Lindberger, c. s.

Markaryd:

Folkskollärarinnan fröken Hildegard Herthelius, ordf. och c. m., adr.:
Postfack 52.
Fru Rina Frick, c. s.

Marstrand:

Organisten fru Annie Olán, ordf. och c. m.
Fröken Signe Widell, c. s.

Mellerud:

Folkskollärarinnan fröken Mathilda Jonsson, ordf.
Sjuksköterskan fröken Anna Svensson, c. m.
Fru Hulda Packendorff, c. s.

Mjölby:

Fru Helga Norrby, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ingeborg Barr, c. s.

Motala:

Fru Margit Holmgren-Ekman, ordf. och c. m.
Fröken Elli Wijckmark, c. s.

Munkfors:

Lärarinnan fröken Jenny Ekeberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hildur Karlsson, c. s.

Neder-Kalix:¹

Fru Dindi Svanberg, ordf.
Fröken Ester Taube, c. m., adr. Vassen.

Nora:

Telegrafkommissarien fröken Anna Arnander, ordf. och c. s.
Samskolläraryninnan fröken Ester Fröström, c. m.

Norberg:

Fru Mary Arosenius, ordf. och c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Olivia Nilsson, c. s.

Norrahammar:

Fru Alma Andersson, ordf. och c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Klara Hultkvist, c. s.

Norrköping:

Praktiserande läkaren fru Anna-Clara Romanus-Alfvén, ordf. och c. m.
Kamreraren fröken Sigrid Thyselius, c. s.

Norrtälje:¹

Samskolläraryninnan fröken Elsa Stenmark, ordf. och c. m.
Fru Maria Wennersten, c. s.

Nybro:

Fil. kand. fröken Gertrud Strandberg, ordf. och c. m.
Fil. mag. fröken Inez Flinta, c. s.

Nyköping:

Folkskolläraryninnan fröken Ingrid Örström, ordf. och c. m.
Skolföreståndaryninnan fröken Anna Molin, c. s.

Nässjö:

Fru Ida Thidell, ordf. och c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Sofia Jonsson, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

1916

Ockelbo:¹

Fru Sigrid Hedgren, ordf. och c. m.
Barnmorskan fru Elsa Stenvall, c. s.

Osby:

Lärarinnan fil. mag. fröken Hilda Widén, ordf. och c. m.
Lärarinnan fil. mag. fröken Lilly Callander, c. m.

Oskarshamn:

Lärarinnan fröken Malvina Vretman, ordf. och c. m.
Fröken Maria Ekholm, c. s.

Persberg:

Folkskollärarinnan fröken Hilda Fagerqvist, ordf. och c. m.
Fru Lydia Nääs, c. s.

Persön:

Fru Victoria Nordin, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Annie Åström, c. s.

Piteå:

Fru Lotten Lindgren, ordf. och c. m.
Dispensärsköterskan fröken Klara Käck, c. s.

Ronneby:

Fru Augusta Tonning, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hilda Pettersson, c. s.

Råneå:

Fru Hildur Tjerngren, ordf. och c. m.
Fröken Anna Wallstén, c. s.

Rönninge-Tumba:

Småbrukaren fru Maria Bolin, ordf. och c. m., adr. Rönninge.
Folkskollärarinnan fröken Anna Lundgren, c. s.

Sala:

Folkskollärarinnan fröken Hanna Mogren, ordf. och c. m.
Första lärarinnan fröken Ingrid Nilsson, c. s.

Sandviken:

Fröken Lilly Johnson, ordf. och c. m.
Fru Ninni Svensson, c. s.

Segmon:

Poststationsföreståndaren fru Gertrude Essén, ordf.
Lärarinnan fru G. Ek, c. m.
Lärarinnan fru Clara Heintz, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Sigtuna:

Fröken Kerstin Larsson, ordf. och c. m.

Simrishamn:

Biträdande skolföreståndarinnan fil. mag. fröken Agnes Björkman, ordf.
och c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Thyra Schultz, c. s.

Skara:

F. d. skolföreståndarinnan fröken Clara Wallmark, ordf.

Seminarieadjunkten fru Jenny Velander, c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Maria Cavallin, c. s.

Skellefteå:

Fru Karin Ocklind, ordf. och c. m.

Bankbokhållaren fröken Amélie Nordström, c. s.

Skutskär:

Folkskolläraryninnan fröken Adolffina Eriksson, ordf. och c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Augusta Hammarström, c. s.

Sköldinge:

Fil. kand. fru Anna Möller, ordf. och c. m.

Skövde:¹

Fru Anna Starck, ordf.

Gymnastikdirektören fröken Ebba Lagerberg, c. m.

Sollefteå:

Fru Agnes Westin, ordf. och c. s.

Fru Freja Fredrikson, c. m.

Stenstorp:

Fru Hilda Ahlenius, ordf.

Fru Eugénie Dimberg, c. m.

Stockholm:

Fil. d:r fru Gulli Petrini, ordf., adr. 106 Drottninggatan.

Barnavårdsinspektrisen fröken Anna Lindhagen, c. m., adr. 15 Floragatan.

Fru Karin Fjällbäck-Holmgren, c. s., adr. 16 Dalagatan.

Storvik:

Fru Karin Zetterlund, ordf.

Striberg:

Fru Maja Johansson, ordf. i interimstyrelsen.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

1916

Strängnäs:

Fru Augusta Widebeck, ordf. och c. m.
Elementarlärarinnan fröken Ninni Huldt, c. s.

Strömstad:

Fru Anna Hellborn, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Gurli Jacobsson, c. s.

Sund-Skön:¹

Fru Rut Erikson, ordf., adr. Sund, Sundsvall.
Fröken Sofie Nordlander, c. m., adr. Sund, Skönvik.

Sundsvall:

Lärarinnan fröken Elin Wahlquist, ordf. och c. m.
Fru Maja Gerdin, c. s.

Surte:

Lärarinnan fröken Anna Wenner, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hildur Selander, c. s.

Svartvik:

Fru Hilda Eriksson, ordf.
Fru Hilda Persson, c. m.
Postexpeditören fröken Emmy Rotvik, c. s.

Sveg:

Fru Maria Almström, ordf.
Fröken Stina Berglund, c. m.
Fröken Ester Johansson, c. s.

Säffle:

Telegrafisten fröken Alma Hallby, ordf.
Telegrafisten fröken Tyra Olsson, c. m.
Fru Maria Söderqvist, c. s.

Sävsjö:

Fröken Jenny Mattsson, ordf. och c. s.
Fröken Ester Rydberg, c. m.

Söderhamn:

Fru Elin Pohlman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Augusta Wallin, c. s.

Söderköping:

Fru Malla Grönlund, ordf.
Folkskollärarinnan fröken Virginia Qviberg, c. m.
Telegrafkommisarien fröken Bea Valgren, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Södertälje:

Redaktören fru Maria Dehn, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Maria Hallström, c. s.

Sölvesborg:

Folkskollärarinnan fröken Ebba Hultqvist, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Jönsson, c. s.

Tidaholm:¹

Fru Emelie Nyman, ordf. och c. m.
Telegrafkommissarien fröken Ester Ahlbom, c. s.

Tingsryd:

Fru Ellen Macintosh, ordf.
Fru Olsson, c. m.

Tomelilla:

Lärarinnan fil. kand. fröken Hulda Lundh, ordf. och c. m.
Bokbindaren fröken Davida Håkansson, c. s.

Torrskog:

Pastorskan Hallén, ordf.

Torshälla:

Folkskollärarinnan fru Frida Grönberg, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Maria Carell, c. s.

Tranås:

Skrivbiträdet fru Lilly Kalén, ordf.
Fru Amelie Högfelt, c. m.
Fru Hanna Gelotte, c. s.

Trollhättan:

Fröken Augusta Björkqvist, ordf. och c. m.
Fru Dagmar Rommel, c. s.

Trälleborg:

Lärarinnan fröken Anna Montelius, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Linéa Eriksson, c. s.

Uddevalla:

Fru Vally Thorburn, ordf.
Fru Thyra Berghman, c. m.
Fru Hilma Kullgren, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

1916

Ulricehamn:

Telegrafkommissarien fröken Hedvig Siedberg, ordf. och c. m.
Fru Anna Stenman, c. s.

Umeå:

Telegrafisten fröken Ingeborg Öquist, ordf. och c. m.
Seminarieadjunkten fil. kand. fröken Anna Grönfeldt, c. s.

Uppsala:

Fru Ellen Hagen, ordf. och c. m.
Fru Maria Hagelin, c. s.

Vadstena:

Lärarinnan fröken Marie Lybeck, ordf. och c. m.

Valdemarsvik:

Telegrafkommissarien fröken Maria Fogelqvist, ordf.
Fröken Astrid Eriksson, c. m.
Fru Hanna Lindstrand, c. s.

Varberg:

Fru Elin Linder, ordf. och c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Olivia Andersson, c. s.

Vaxholm:

Fru Alma Lénström, ordf. och c. m., adr. 70 A Grevturegatan, Stockholm.
Folkskolläraryninnan fröken Maria Andersson, c. s.

Vetlanda:

Fru Anna Nylén, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Agnes Petersson, c. s.

Vestkände:

Konstnären fru Caroline Benedicks-Bruce, ordf. och c. m.
Handlanden fru Elin Pettersson, c. s.

Vimmerby:

Folkskolläraryninnan fröken Gertrud Fröberg, ordf.
Samskolläraryninnan fil. kand. fröken Julia Helander, c. m.
Folkskolläraryninnan fröken Anna Johansson, c. s.

Visby:

Folkskolläraryninnan fru Sigrid Herlitz, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Vilna Christianson, c. m.

Vivsta varv:

Fru Anna Sundblad, ordf. och c. s.
Folkskolläraryninnan fröken Alice Johansson, c. m.

Vänersborg:

Lärarinnan fröken Ingrid Bergius, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ada Rosengren, c. s.

Västerås:

Fru Nina Andersson, ordf. och c. m.
Fröken Emilie Bergström, c. s.

Växjö:

Tandläkaren fröken Anna Svanbeck, ordf.
Stadsbarnmorskan fröken Stina Åkerstein, c. m.
Dövstumlärarinnan fröken Maria von Friesen, c. s.

Ystad:

Fru Maja Strandberg, ordf. och c. m.
Gymnastikdirektören fröken Elin Strandberg, c. s.

Ytterberg:

Fru Elin Svensson, ordf.

Åtvidaberg:

Lärarinnan fröken Ester Röhl, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Maria Johansson, c. m.

Ängelholm:

Bankkassören fröken Agnes Rosander, ordf.
Författarinnan fröken Ellen Wester, c. m., adr. 3 Gyllenkroksgatan, Lund.
Fru Hilma de Flon, c. s.

Örebro:

Folkskollärarinnan fru Elsa Perselli, ordf. och c. m.
Fru Ebba Sjölin, c. s.

Östersund:

Fru Doris Lekander, ordf.
Folkskollärarinnan fröken Elin Holm, c. m.
Fru Birgit Hedström, c. s.

Östhammar:

Gymnastikdirektören och bankkassören fröken Signe Jacobsson, ordf.
och c. m.
Lärarinnan fröken Maria Sjöqvist, c. s.

Över-Kalix:

Fröken Alida Bergman, ordf.

Överturingen:

Fru Julia Andersson, ordf. och c. m.
Fru Kristina Halvarsson, c. s.

1916

Öxnered:

Folkskollärarinnan fröken Hilma Jacobsson, ordf. och c. m., adr. Brinkebergskulle, Vänersborg.
Sömmerskan fröken Ida Larsson, c. s.

Representanter för filialerna 1916:**Fjugesta:**

Representant: fru Olga Johansson.

Gällersta:

Representant: fröken Kerstin Magnusson, adr. Almbro mejeri.

Hedeviken:

Representant: fru Sigrid Lindh.

Järna:

Representant: fru Sophie Le Moine.

Kungsör:

Representant: folkskollärarinnan fru Maria Larsson.

Landa:

Representant: folkskollärarinnan fröken Stina Wilhelmsson.

Leksand:

Representant: folkskollärarinnan fröken Anna Linder, adr. Häradsbygden.

Ljungsbro:

Representant: fröken Anna Broman.

Mariefred:

Representant: fröken Karin Norberg.

Muskossel:

Representant: fru Anna Lidström.

Strömsnäs bruk:

Representant: fröken Tekla Bengtsson.

Trosa:

Representant: fru Amanda Carlsson.

Uddeholm:

1916

Representant: fru Selma Ljunggren, adr. Hagfors.

Vara:

Representant: fru Beda Johansson.

Vindeln:

Representant: fru Ingeborg Holmström-Vifell, adr. Folkhögskolan.

Västra Strö:

Representant: fröken Anna Viktor, adr. Trollenäs slott, Trollenäs.

Åmmeberg:

Representant: fröken Nelly Franzén.

1916

Ordförande i länsförbunden 1916:

Blekinge länsförbund: fru Augusta Tonning, adr. Ronneby.

Dalarnas länsförbund: fröken Anna Sörensen, adr. Falun.

Gävleborgsförbundet: fru Gerda Modén, adr. Gävle.

Förbundet för Göteborgs- och Bohus län: fru Frigga Carlberg,
adr. Björboholm.

Jämtlands länsförbund: fru Willanowa Bergner, adr. Östersund.

Jönköpings länsförbund: fröken Emma Aulin, adr. Jönköping.

Skaraborgs länsförbund: fru Andriette Florén, adr. Mariestad.

Skåneförbundet: fru Anna Wicksell, adr. Lund.

Stockholms länsförbund: fru Alma Lénström, adr. 70 A Grevture-
gatan, Stockholm.

Södermanlands länsförbund: fru Augusta Widebeck, adr. Strängnäs.

Upplands länsförbund: fru Ellen Hagen, adr. Uppsala.

Värmlands länsförbund: fru Gerda Hellberg, adr. Karlstad.

Västmanlands länsförbund: fru Nina Andersson, adr. Västerås.

Älvsborgsförbundet: fröken Ingrid Bergius, adr. Vänersborg.

Örebro länsförbund: fröken Maja Forsslund, adr. Kopparberg.

Östergötlands länsförbund: fru Margit Holmgren-Ekman, adr. Motala.

Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1917.

Ständiga medlemmar:

1917

Fru Ann Margret Holmgren, adr.: Norr Mälarstrand 22, *Stockholm*.
Fröken Anna Whitlock, adr.: Glittne, *Djursholm*.

Verkställande utskottet:

Bankkassören, fröken Signe Bergman, ordf. och c. m.,* adr. 15 Grevmagnigatan.
Praktiserande läkaren, fröken Karolina Widerström, v. ordf. och c. m.,
adr. 19 G:a Kungsholmsbrogatan.
Friherrinnan Ebba Palmstierna, c. m., adr. 19 Villagatan.
Fil. d.r, fru Gulli Petrini, c. m., adr. 106 Drottninggatan.
Fil. kand., fru Ester Brisman, c. s.,** adr. *Råsunda*.
Jur. kand., fru Anna Wicksell, c. s., adr. Mörby, *Stocksund*.

Alby:

Fru Maria Widegren, ordf. och c. m.
Fotografen fröken Hildegard Hellström, c. s.

Alfta:

Fröken Ellida Brink, ordf., adr.: *Runamo*.
Fru Karin Isberg, c. m.
Fru Anna Jennische, c. s.

Alingsås:

Postexpeditören fru Anna Kling, ordf.
Samskollärarynnan fil. kand. fröken Elisabeth Peterson, c. m., adress:
Museum, *Göteborg*.
Fru Maggie Täcklind, c. s.

Alnö:

Folkskollärarynnan fröken Thérèse Almqvist, ordf. och c. m.
Fru Elizabeth Johnsson, c. s., adr.: Stornässets sågverk, *Alnö*.

Alsen:

Fru Karin Palmer, ordf. och c. m.
Fröken Märta Edman, c. s., adr.: Hov, *Alsen*.

* c. m. = centralstyrelsemedlem.

** c. s. = centralstyrelsesuppleant.

1917

Alvesta:

Fröken Carolina Bondesson, ordf. och c. m.
Fröken Edith Andersson, c. s.

Aneby:

Vakant ordf. och c. m.

Anundsjö—Bredbyn:

Fru Ida Andersson, ordf. och c. m.
Fröken Jenny Lundström, c. s.

Arboga:

Lärarinnan fröken Helga Sundborg, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Maria Blidberg, c. s.

Arjeppluog:

Lärarinnan fru Sofia Lundqvist, ordf.

Arvidsjaur:

Barnmorskan fru Hanna Johnsson, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Henny Åkerström, c. s.

Arvika:

Fotografen fröken Brita Crona, ordf. och c. m.
Fru Thekla Ohlsson, c. s.

Askersund:

Samskollärarinnan fröken Nicoline Blidberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Vilma Eriksson, c. s.

Avesta—Krylbo:

Fru Erica Falkman, ordf. och c. m., adr.: *Krylbo*.
Handlanden fröken Hildegard Örtendal, c. s., adr.: *Krylbo*.

Boden:

Fröken Hanna Andersson, ordf. och c. m.
Fru Mina Jonsson, c. s., adr.: Sanden, *Boden*.

Bollnäs:

Lärarinnan fröken Hilma Blomstrand, ordf. och c. m., adr.: *Väbo*.
Fru Brita Eriksson, c. s.

Bomhus:

Folkskollärarinnan fröken Karin Boman, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Emilia Bengtzon, c. s.

Borlänge—St. Tuna:

Lärarinnan fröken Signe Fridholm, ordf. och c. m., adr.: *Borlänge*.
Fröken Thyra Liljeqvist, c. s., adr.: *St. Tuna*.

Borås:

Fru Leonore Odencrants, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Signe Dahlin, c. s.

Broby:

Fröken Ida Lindahl, ordf., adr.: Lugnet, Broby.
Fru Maria Lindwall, c. m.
Fru Anna Johnsson, c. s.

Brunskog:

Fru Augusta Carling, ordf. och c. m., adr.: Västby, Edane.
Fröken Anna Johansson, c. s., adr.: Nytorp, Edane.

Bräcke:

Fru Judith Fahler, ordf. och c. s.
Fru Elin Wallskog, c. m.

Charlottenberg:

Vakant, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Beda Thorenus, c. s.

Degerfors:

Fru Agda Ekström, ordf.
Lärarinnan fröken Maria Henriksson, c. m.
Konditor fru Elin Ståhlberg, c. s.

Edane:

Handlanden fröken Anna Nilsson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Anna Olsson, c. s.

Edsvalla:

Fröken Elise Ahlfgvengren, ordf. och c. m., adr.: Lillnor, Edsvalla.
Fru Gunhild Edgren, c. s.

Eksjö:

Fru Hanna Scharp, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Maria Löfroth, c. m.

Eringsboda:

Fru Jenny Johansson, ordf. och c. m., adr.: Villa Ekeliden, Eringsboda.
Fru Ida Pettersson, c. s.

Eskilstuna:

Folkskollärarinnan fröken Ingrid Hallman, ordf. och c. m.
Fru Nanny Grenander, c. s.

Eslöv:

E. o. hovrättsnotarien fru Ester Hofvander-Sandberg, ordf.
Fru Elsa Alkman, c. m.
Fröken Walborg Bergström, c. s.

1917

Falkenberg:*Fru Jisea Jacobson, ordf.*

Samskollärarynnan fröken Anna Trägårdh, c. m.

Fru Eliza Björck, c. s.

Falköping:*Handlanden fröken Mirjam Roos, ordf.*

Handlanden fröken Lotten Ahlström, c. m.

Fru Karin Hagberg, c. s.

Falun:

Seminarieadjunkten fröken Valborg Olander, ordf. och c. m.

Skolföreståndarinnan fröken Gerda Martin, c. s.

Filipstad:

F. d. telegrafisten fröken Ottilia Marin, ordf. och c. m.

F. d. samskollärarynnan fröken Alma Rundberg, c. s.

Finspång:

Folkskollärarynnan fröken Anna Bohman, ordf. och c. m.

Flen:

Fru Marie Pegelow, ordf. och c. s.

Lärarynnan fröken Lovisa Thorén, c. m.

Forshaga:¹

Fru Agnes Thorelius, ordf. och c. m.

Fru Marta Rudqvist, c. s.

Färgelanda:

Fru Elin Andersson, ordf. och c. m.

Fru Hulda Svensson, c. s.

Färila:

Fru Maria Vallman, ordf. och c. m.

Barnmorskan fru Emma Kring, c. s.

Gislaved:

Folkskollärarynnan fröken Sofie Johnsson, ordf. och c. m.

Gnesta:

Folkskollärarynnan fröken Olga Strandberg, ordf. och c. m.

Småskollärarynnan fröken Anna Skoglund, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

1917

Gräbbestad:

Telegrafkommisarien fröken Annie Busck, ordf. och c. m.
Fru Emma Risp, c. s., adr.: *Resö*.

Grängesberg:

Lärlarinnan fru Agda Thorell-Adolfsson, ordf.
Lärlarinnan fröken Margareta Pettersson, c. m.
Lärlarinnan fröken Louise Schenström, c. s.

Gällivare:

Folkskollärlarinnan fröken Anna Bergqvist, ordf. och c. m., adr.: *Malmberget*.
Lärlarinnan fröken Ebba Lindskog, c. s.

Gävle:

Fru Anna de Maré-Svensson, ordf. och c. m.
Fru Sigrid Hofrén, c. s.

Göteborg:

Skriftstälrlarinnan fru Frigga Carlberg, ordf. och c. m., adr.: *Hjällbo, Göteborg*.
Förste postexpeditören fröken Hildur Öijer, c. s.

Hallsberg:

Fru Josefina Molander, ordf.
Fru Karin Gustafsson, c. m.
Fru Jenny Persson, c. s.

Halmstad:

Folkskollärlarinnan fröken Anna Ljungberg, ordf. och c. m.
Fröken Elin de Maré, c. s.

Hanebo—Kilafors:

F. d. lärlarinnan fru Anna Tybell, ordf. och c. m., adr.: *Kilafors*.
Lärlarinnan fru Anna Skogsberg, c. s., adr.: *Kilafors*.

Haparanda:

Samskollärlarinnan fröken Mia Grape, ordf.
Fotografen fru Mia Green, c. m.

Hedemora:

Fru Fredrika Collin, ordf. och c. m.
Fru Anna Bjurström, c. s.

Hjo:

Fru Gerda Bodén, ordf.
Telefonisten fröken Aurora Andersson, c. m.
Lärlarinnan fröken Lisa Gustafsson, c. s.

1917

Horn:¹

Fru Thilda Gustafsson, ordf. och c. m.
Postföreståndarinnan fröken Sofi Abrahamsson, c. s.

Hudiksvall:

Folkskollärarinnan fröken Alma Persson, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Caroline Tiblin, c. s.

Huskvarna:

Fru Hilma Andersson, ordf. och c. m., adr.: Tormenäs, *Huskvarna*.
Fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, c. s., adr.: 12 Bragevägen, *Stockholm*.

Husum:

Fru Mimmi Pjerrou, ordf. och c. m.
Fröken Signe Grundström, c. s.

Häggenås:

Fru Alva Jonsson, ordf.
Lärarinnan fröken Selma Mattsson, c. m.
Fröken Emma Olsson, c. s. adr.: Österåsen, *Häggenås*.

Hälsingborg:

Fru Kristina Borg, ordf.
Doktor Hanna Christer-Nilsson, c. m.
Fröken Signe Wennberg, c. s.

Härnösand:

Fru Hildegard Kallstenius, ordf. och c. m.
Fröken Anna Mankell, c. s.

Hör:

Lärarinnan fröken Johanna Andersson, ordf. och c. m.
Fru Augusta Hovander, c. s.

Hörby:

Folkskollärarinnan fröken Ulrika Svensson, ordf. och c. s.
Lärarinnan fröken Sonja Nilsson, c. m.

Johannishus:

Lärarinnan fröken Ebba Holgersson, ordf. och c. m., adr.: Vång, *Johannishus*.
Lärarinnan fröken Edit Paul, c. s., adr.: Vång, *Johannishus*.

Järpen:

Handelsidkerskan fru Märta Möller, ordf. och c. m.
Fru Tilda Uhlin, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

1917

Jönköping:

Tecknaren fröken Emma Aulin, ordf. och c. m.
Fröken Emma Wigh, c. s.

Kalmar:

Fru Hilma Runbäck, ordf. och c. m.
Fru Anna Kreuger, c. s.

Karlshamn:

Fru Lisa Fjällbäck-Velander, ordf. och c. m.
Fru Bertha Forsberg, c. s.

Karlskoga:

Bitr. skolföreståndarinnan fröken Hulda Forsgren, ordf. och c. m.
Fru Ninnie Elgeskog, c. s.

Karlskrona:

Lärarinnan fröken Sigrid Kruse, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Signe Måhlén, c. s.

Karlstad:

Fil. kand. fru Gerda Hellberg, ordf. och c. m.
Fru Greta Gullström, c. s.

Katrineholm:

Lärarinnan fröken Helga Jeppson, ordf.
Lärarinnan fröken Anna Frick, c. m.
Folkskollärarinnan fröken Selma Lundin, c. s.

Kil:

Fru Adèle Melén, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Edit Boström, c. s.

Kiruna:

Folkskollärarinnan fröken Ester Holm, ordf. och c. m.
Fru Selma Gelinder, c. s.

Klippan:

F. d. telegrafkommissarien fröken Hilma Ramberg, ordf. och c. m.
Fil. mag. fröken Britta Lindblad, c. s.

Knisslinge:

Barnmorskan fröken Ester Ekelund, ordf. och c. m., adr.: Knisslinge,
Vanås.
Fru Paulina Bengtsson, c. s., adr.: Norup, *Vanås.*

Kopparberg:

Fröken Maja Forsslund, ordf. och c. m.
Fru Celin Andersson, c. s.

1917

Kristianstad:

Fröken Anna Möller, ordf.
Lärarynnan fröken Anna Hasselgren, c. m.
Fru Elsa Nordlund, c. s.

Kristinehamn:

Prokuristen fröken Sophie Broström, ordf. och c. m.
Fru Berta Englesson, c. s.

Krokstrand:

Lärarynnan fröken Serafia Svensson, ordf. och c. m., adr.: Krokstrand,
Björneröd.
Fröken Annie Björneröd, c. s., adr.: Krokstrand, *Björneröd.*

Kumla:

Fröken Vienna Mesterton, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Emma Pettersson, adr.: *Hardemo.*

Kälarne:

Fröken Jenny Sundin, ordf., adr.: Västane, Kälarne.
Fröken Linda Lindeman, c. m.
Fru Emma Åkergren, c. s.

Köping:

Fru Emelie Johansson, ordf. och c. m.
Första lärarynnan fröken Gerda Stenberg, c. s.

Landskrona:

Fru Agnes Sjöberg, ordf.
Skriftställarynnan fru Berta Francke-Åkesson, c. m.
Fru Hilda Frisk, c. s.

Laxå:

Fru Ebba Andersson, ordf.

Lidköping:

Fru Hildegard Bäck, ordf. och c. m.
Handlanden fröken Emilia Lundkvist, c. s.

Lillhärdal:

Barnmorskan fru Anna Frisk, ordf. och c. m.
Fru Anna Liljemark, c. s., adr.: Nordanhö, *Sveg.*

Limmared:

Fotografen fru Thérèse Nilsson, ordf. och c. m.
Lärarynnan fröken Marta Ankar, c. s.

1917

Lindesberg:

Folkskollärarinnan fröken Beda Gustafsson, ordf. och c. m., adr.: Aspa,
Gusselby.
 Småskollärarinnan fröken Elin Lennkvist, adr.: *Gusselby.*

Linköping:

Lärarinnan fröken Jenny Wallerstedt, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fru Eva Hanzén, c. s.

Linsäll:

Fru Ida Mesch, ordf. och c. m.
 Sömmerskan fröken Anna Bäckström, c. s.

Lit:

Fru Karin Bergman, ordf. och c. s.
 Fru Vilma Vikberg, c. m.

Ljungby:

Fru Frida Trankvist, ordf.
 Skolföreståndarinnan fröken Sigrid Hjelmqvist, c. m.
 Fröken Thekla Hammar, c. s.

Ljusdal:

Fru Emelie Ivarsson, ordf. och c. s.
 Fru Karin Andersson, c. m.

Ludvika:

Fröken Gerda Carlsten, ordf.
 Fru Elsa Söderbaum, c. m.

Luleå:

Lärarinnan fröken Märta Bucht, ordf. och c. m.
 Skolföreståndarinnan fröken Anna Svensson, c. s.

Lund:

Fru Louise af Ekenstam, ordf.
 Docenten fröken Hilma Borelius, c. m.
 Jur. kand. fru Anna Wicksell, c. s., adr.: Mörby, *Stocksund.*

Lysekil:

Lärarinnan fröken Amanda Mattson, ordf. och c. m.
 Lärarinnan fröken Alma Halldén, c. s.

Malmö:

E. o. hovrättsnotarien fröken Elisabeth Nilsson, ordf. och c. m.
 Folkskollärarinnan fröken Naëmi Uddenberg, c. s.

1917

Malung:

Fru Karin Holst, ordf.
Fröken Karin Lisell, c. m.
Fotografen fröken Anna Bülund, c. s.

Mariestad:

Skolföreståndarinnan fru Andriette Florén, ordf. och c. m.
Fru Jenny Lindberger, c. s.

Markaryd:

Folkskollärarinnan fröken Hildegard Herthelius, ordf. och c. m., adress:
Postfack 52.
Fru Anna Nilzén, c. s.

Marstrand:

Organisten fru Annie Olän, ordf. och c. m.
Fröken Signe Widell, c. s.

Mellerud:

Sjuksköterskan fröken Anna L. Svensson, ordf. och c. m.
Fru Hulda Packendorff, c. s.

Mjölby:

Fru Helga Norrby, ordf. och c. m.
Fru Hildur Källström, c. s.

Motala:

Fru Margit Holmgren-Ekman, ordf. och c. m.
Fröken Elli Wijkmark, c. s.

Munkfors:

Lärarinnan fröken Jenny Ekeberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Hildur Karlsson, c. s.

Mölnlycke:

Folkskollärarinnan fröken Vendla Lindvall, ordf. och c. m.
Fru Helga Severinsson, c. m.

Neder-Kalix:

Fru Dindi Svanberg, ordf.
Fröken Ester Taube, c. m., adr.: Vassen.

Nora:

Telegrafkommissarien fröken Anna Arnander, ordf.
Lärarinnan fil. mag. fröken Ester Sjöquist, c. m.
Handlanden fröken Sigrid Lindahl, c. s.

1917

Norberg:*Fru Mary Arosenius, ordf.*

Lärarinnan fröken Frida Bergström, c. m., adr.: Näs, Klackberg.

Folkskolläraryninnan fröken Olivia Nilsson, c. s.

Norrahammar:

Fru Alma Andersson, ordf. och c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Klara Hultkvist, c. s.

Norrköping:

Praktiserande läkaren fru Anna-Clara Romanus-Alfvén, ordf. och c. m.

Bokförelären fröken Betty Olsson, c. s.

Norrtälje:¹

Samskolläraryninnan fröken Elsa Stenmark, ordf. och c. m.

Fru Maria Wennersten, c. s.

Nybro:

Fil. kand. fröken Gertrud Strandberg, ordf. och c. m.

Fil. mag. fröken Inez Flinta, c. s.

Nyköping:

Folkskolläraryninnan fröken Ingrid Örström, ordf. och c. m.

Skolföreländaryninnan fröken Anna Molin, c. s.

Nässjö:

Fru Ida Thidell, ordf. och c. m.

Folkskolläraryninnan fröken Sofia Jonsson, c. s.

Ockelbo:¹

Fru Sigrid Hedgren, ordf. och c. m.

Barnmorskan fru Elsa Stenvall, c. s.

Orsa:

Kontorsbiträdet fröken Sigrid Ranke, ordf. och c. m.

Läraryninnan fröken Ida Larsson, c. s.

Osby:

Läraryninnan fil. mag. fröken Hilda Widén, ordf. och c. m.

Läraryninnan fröken Hildur Lindh, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

1917

Oskarshamn:

Lärarinnan fröken *Elsa Gabrielsson*, ordf.
 Lärarinnan fröken *Malvina Wretman*, c. m.
 Fröken *Sigrid Granér*, c. s.

Persberg:

Folkskollärarinnan fröken *Hilda Fagerqvist*, ordf. och c. m.
 Fru *Lydia Nääs*, c. s.

Persön:

Fru *Victoria Nordin*, ordf. och c. m.
 Fröken *Anny Åström*, c. s.

Piteå:

Dispensärsköterskan fröken *Klara Käck*, ordf. och c. m.
 Fröken *Hulda Åberg*, c. s.

Ronneby:

Fru *Augusta Tønning*, ordf. och c. m.
 Fröken *Adèle Rosensvärd*, c. s.

Råneå:

Fru *Hildur Tjerngren*, ordf. och c. m.
 Fröken *Anna Wallstén*, c. s.

Rätan:

Fru *Emma Hermansson*, ordf., adr.: *Rätan, Rätanbyn*.
 Fru *Anna Andersson*, c. m., » » »

Rönninge—Tumba:

Småbrukaren fru *Maria Bolin*, ordf. och c. m., adr. *Rönninge*.
 Folkskollärarinnan fröken *Anna Lundgren*, c. s., »

Sala:

Folkskollärarinnan fröken *Hanna Mogren*, ordf. och c. m.
 Första lärarinnan fröken *Ingrid Nilsson*, c. s.

Sandslån:

Fru *Jenny Holmgren*, ordf. och c. m.
 Fru *Hilda Bergström*, c. s.

Sandviken:

Lärarinnan fröken *Maja Olsson*, ordf. och c. m.
 Fru *Ninni Svensson*, c. s.

Segmon:¹

Fröken Elisabeth Johnsson, ordf.
Lärarynnan fru G. Ek, c. m.
Lärarynnan fru Clara Heintz, c. s.

Sigtuna:

Fröken Kerstin Larsson, ordf. och c. m.

Simrishamn:

Bitr. skolföreståndarynnan fil. mag. fröken Agnes Björkman, ordf. och c. m.
Målararynnan fröken Ellen Trotzig, c. s.

Skara:

F. d. skolföreståndarynnan fröken Clara Wallmark, ordf.
Seminarieadjunkten fru Jenny Velandar, c. m.
Skolföreståndarynnan fröken Maria Jansson, c. s.

Skellefteå:

Sjuksköterskan fröken Hulda Lindberg, ordf. och c. m.
Bankbokhållaren fröken Amélie Nordström, c. s.

Skutskär:

Folkskollärarynnan fröken Adolfina Eriksson, ordf. och c. m.
Folkskollärarynnan fröken Augusta Hammarström, c. s.

Sköldinge:

Fil. kand. fru Anna Möller, ordf. och c. m., adr. Sköldinge, *Kantorp*.

Skövde:¹

Fru Anna Starck, ordf.
Gymnastikdirektören fröken Ebba Lagerberg, c. m.

Sollefteå:

Fru Agnes Westin, ordf. och c. s.
Fru Freja Fredriksson, c. m.

Sprängsviken:

Fröken Beda Buréus, ordf.

Stenstorp:

Fru Hilda Ahlenius, ordf.
Fru Eugénie Dimberg, c. m.

Stockholm:

Fil. d:r fru Gulli Petrini, ordf., adr. 106 Drottninggatan.
Fru Karin Fjällbäck-Holmgren, c. m., adr. 16 Dalagatan.
Barnavårdsinspektisen fröken Anna Lindhagen, c. s.,¹ adr. 15 Floragatan.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

1917

Storvik:*Fröken Stina Norbäck, ordf.*

Fru Eva Forsmark, c. m.

Fru Karin Zetterlund, c. s.

Striberg:*Fru Maja Johansson, ordf.*

Folkskollärarinnan fröken Ebba Ström, c. m.

Strängnäs:

Fru Augusta Widebeck, ordf. och c. m.

Direktrisen för Södermanlands läns lanthushållsskola vid Benninge
fröken Eva Sack, c. s.**Strömstad:**

Fru Anna Hellborn, ordf. och c. m.

Lärarinnan fröken Gurli Jacobsson, c. s.

Stöde:*Handelsidkerskan fru Agda Björlin, ordf.***Sund-Skön:¹***Fru Rut Eriksson, ordf., adr. Sund, Sundsvall.*

Fröken Sofie Nordlander, c. m., adr. Sund, Skönvik.

Sundsvall:

Lärarinnan fröken Elin Wahlqvist, ordf. och c. m.

Fru Maja Gerdin, c. s.

Surte:

Lärarinnan fröken Anna Wenner, ordf. och c. m.

Sömmerskan fröken Jenny Ambjörnsson, c. s.

Svartvik:

Fru Hilda Eriksson, ordf. och c. m.

Postexpeditören fröken Emmy Rothvik, c. s.

Sveg:*Lärarinnan fru Maria Almström, ordf.*

Fru Anna Eriksson, c. m.

Fru Ester Creutz, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

1917

Säfle:

Telegrafisten fröken Alma Hallby, ordf. och c. m.
Fru Maria Söderqvist, c. s.

Sävsjö:

Handlanden fröken Signe Johansson, ordf. och c. m.

Söderhamn:

Fru Elin Pohlmann, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fru Augusta Wallin, c. s.

Söderköping:

Fru Malla Grönlund, ordf. och c. m.
Telegrafkommissarien fröken Bea Valgren, c. s.

Södertälje:

Redaktören fru Maria Dehn, ordf. och c. m., adr. 2 St. Nygatan.
Fotografen fröken Maria Hallström, c. s.

Sölvesborg:

Folkskollärarinnan fröken Ebba Hultqvist, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Anna Jönsson, c. s.

Tidaholm:

Fru Emelie Nyman, ordf. och c. m.

Tingsryd:¹

Fru Ellen Macintosh, ordf.
Fru Olsson, c. m.

Tomelilla:

Lärarinnan fil. kand. fröken Hulda Lundh, ordf. och c. m.
Bokbindaren fröken Davida Håkansson, c. s.

Torshälla:

Folkskollärarinnan fru Frida Grönberg, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Maria Carell, c. s.

Tranås:

Lärarinnan fil. mag. fröken Marga Backman, ordf. och c. m., adr. fru
Norrman.
Fru Hanna Gelotte, c. s.

¹ Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

1917

Trollhättan:

Fröken Augusta Björkqvist, ordf. och c. m.
Doktorinnan Eva Helleberg, c. s.

Trälleborg:

Lärarinnan fröken Anna Montelius, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Linéa Eriksson, c. s.

Uddevalle:

Fru Wally Thorburn, ordf.
Fru Thyra Berghman, c. m.
Fru Hilma Kullgren, c. s.

Ulricehamn:

Telegrafkommissarien fröken Hedvig Siedberg, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Ellen Envall, c. s.

Umeå:

Telegrafisten fröken Ingeborg Öquist, ordf. och c. m.
Seminarieadjunkten fil. kand. fröken Anna Grönfeldt, c. s.

Uppsala:

Fru Ellen Hagen, ordf. och c. m.
Fru Maria Hagelin, c. s.

Vadstena:

Lärarinnan fröken Maria Lybeck, ordf. och c. m.

Valdemarsvik:

Lärarinnan fröken Frida Berglund, ordf.
Fru Maria Andersson, c. m.
Fru Hanna Lindstrand, c. s.

Vara:

Lärarinnan, fil. mag. fröken Ebba Wichman, ordf. och c. m.
Fru Anna Karlsson, c. s.

Varberg:

Fru Elin Linder, ordf. och c. m.
Sjuksköterskan fröken Conny Christensson, c. s.

Vaxholm:

Fru Alma Lénström, ordf. och c. m., adr. 70 A Grevturegatan, *Stockholm*.
Folkskollärarinnan fröken Maria Andersson, adr. *Rindö*.

Vemdalen:

Fru Hilda Fladvad, ordf.
Fröken Kristina Höglund, c. s.

Vetlanda:

Fru Anna Nylén, ordf. och c. m.
Fil. kand. fröken Najme Stendahl, c. s.

Vimmerby:

Folkskollärarinnan fröken Gertrud Fröberg, ordf.
Samskollärarinnan fil. kand. fröken Julia Helander, c. m.
Fröken Anna Johansson, c. s.

Visby:

Folkskollärarinnan fru Sigrid Herlitz, ordf. och c. s.
Lärrarinnan fröken Vilna Christianson, c. m.

Vivsta varv:

Fru Anna Sundblad, ordf. och c. s.
Folkskollärarinnan fröken Alice Johansson, c. m.

Vänernsberg:

Lärrarinnan fröken Ingrid Bergius, ordf. och c. m.
Lärrarinnan fröken Ada Rosengren, c. s.

Västerås:

Fru Helga Silfverstolpe, ordf. och c. m., adr. Villa Welcome.
Fru Nina Andersson, c. s.

Västkinde:

Konstnären fru Caroline Benedicks-Bruce, ordf. och c. m., adr. Brucebo,
Visby.
Fru Lova Molander, c. s.

Växjö:

Folkskollärarinnan fröken Inez Malm, ordf.
Stadsbarnmorskan fröken Stina Åkerstein, c. m.
Folkskollärarinnan fru Judit Olsson, c. s.

Ystad:

Fru Maja Strandberg, ordf. och c. m.
Gymnastikdirektören fröken Elin Strandberg, c. s.

Ytterberg:

Fru Elin Svensson, ordf., adr. Ytterberg, Sveg.

1917

Ytterhogdal:

Barnmorskan fru Brita Borg, ordf.
Fröken Anna Pehl, c. m.
Lärarinnan fröken Helga Andersson, c. s.

Åtvidaberg:

Lärarinnan fröken Ester Röhl, ordf. och c. m.
Lärarinnan fröken Maria Johansson, c. s.

Älmhult:

Lärarinnan fröken Alma Blohmé, ordf. och c. m.
Handelsidkerskan fröken Agnes Timelin, c. s.

Älvros:

Fru Beda Jonsson, ordf. och c. m.
Fru Ingeborg Persson, c. s.

Älvsjö:

Fru Olga Widegren, ordf. och c. m., adr. Långbro, *Älvsjö*.

Ängelholm:

Bankkassören fröken Agnes Rosander, ordf.
Författarinnan fröken Ellen Wester, c. m., adr. 3 Gyllenkroksgatan,
Lund.
Fru Hilma de Flon, c. s.

Örebro:

Folkskollärarinnan fru Elsa Perselli, ordf. och c. m.
Fabrikören fru Hanna Béen, c. s.

Östersund:

Fru Birgit Hedström, ordf. och c. m.
Folkskollärarinnan fröken Malin Cassberg, c. s.

Östhammar:

Gymnastikdirektören och bankkassören fröken Signe Jacobsson, ordf.
och c. m.
Fröken Ellen Jansson, c. s.

Överhogdal:

Folkskollärarinnan fröken Svea Borg, ordf. och c. m.
Fru Märta Grip, c. s.

Över-Kalix:

Fröken Allida Bergman, ordf.

Överturingen:

Fru Julia Andersson, ordf.
Sömmerskan fru Maria Flisager, c. m.
Fru Kristina Halvarsson, c. s.

Öxnered:

Folkskollärarinnan fröken Hilma Jacobsson, ordf. och c. m., adr.
Brinkebergskulle, *Vänersborg.*
Sömmerskan fröken Ida Larsson, c. s.

Representanter för filialerna 1917:**Fjugesta:**

Representant: fru Olga Johansson.

Frövi:

Representant: fru Olga Viberg.

Gällersta:

Representant: fröken Kerstin Magnusson, adr. Almbro mejeri.

Hedeviken:

Representant: fru Sigrid Lindh.

Järna:

Representant: fru Sophie Le Moine.

Kungsör:

Representant: fru Maria Larsson.

Landa:

Representant: folkskollärarinnan fröken Stina Wilhelmsson.

Leksand:

Representant: folkskollärarinnan fröken Anna Linder, adr. Häradsbygden.

Ljungsbro:

Representant: fröken Anna Broman.

Mariefred:

Representant: fröken Karin Norberg.

1917

Muskosel:

Representant: fru Anna Lidström.

Ringkarleby:

Representant: lärarinnan fröken Emy Larsson.

Strömsnäs: Representant: fröken Tekla Bengtsson, adr. *Strömsnäs bruk*.**Trosa:**

Representant: fru Amanda Carlsson.

Uddeholm: Representant: fru Greta Kay-Danielsson, adr.: *Geijersholm*.**Vindeln:**

Representant: fru Ingeborg Holmström-Vifell, adr. Folkhögskolan.

Västra Strö: Representant: fröken Anna Viktor, adr. Trolleås slott, *Trolleås*.**Åmmeberg:**

Representant: lärarinnan fröken Nelly Franzén.

Ordförande i länsförbunden 1917:

1917

Blekinge länsförbund: fru Augusta Tonning, adr. Ronneby.

Dalarnas länsförbund: fröken Anna Sörensen, adr. Falun.

Gävleborgsförbundet: fru Gerda Modén, adr. Gävle.

Förbundet för Göteborgs- och Bohuslän: fru Frigga Carlberg, adr. Hjällbo, Göteborg.

Jämtlands länsförbund: fru Willanowa Bergner, adr. Östersund.

Jönköpings länsförbund: fröken Emma Aulin, adr. Jönköping.

Skaraborgs länsförbund: fru Jenny Velander, adr. Skara.

Skåneförbundet: fru Anna Wicksell, adr. Mörby, Stocksund.

Stockholms länsförbund: fru Alma Lénström, adr. 70 A Grevturegatan, Stockholm.

Södermanlands länsförbund: fru Augusta Widebeck, adr. Strängnäs.

Upplands länsförbund: fru Ellen Hagen, adr. Uppsala.

Värmlands länsförbund: fru Gerda Hellberg, adr. Karlstad.

Västmanlands länsförbund: fru Nina Andersson, adr. Västerås.

Älvsborgsförbundet: fröken Ingrid Bergius, adr. Vänersborg.

Örebro länsförbund: fröken Maja Forsslund, adr. Kopparberg.

Östergötlands länsförbund: fru Margit Holmgren-Ekman, adr. Motala.

Tabell

över mäns och kvinnors deltagande i stadsfullmäktigvalen 1916, utarbetad med stöd av
uppgifter från 40 F. K. P. R.

Stad	Deltagande i va- let: % av röst- berättigade		Avgivet röstetal: % av röstbe- rättigade för		Medeltal röster för person, som äges av		Kvinnliga stadsfullmäktige		
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Antal	Valda av	
								Medl. av F. K. P. R.	
Arboga	—	—	—	—	—	—	1	De frisinnade.	1
Arvika	48.3	57.6	81.0	76.8	10.4	6.2	1	De frisinnade.	—
Falun	59.1	50.5	71.4	43.5	14.3	8.7	1	De frisinnade.	1
Filipstad	61.8	50.5	74.3	75.1	10.8	6.6	1	De frisinnade.	1
Gävle	—	—	—	—	—	—	2	{ 1 De moderata. 1 De frisinnade.	2
Hjo	51.6	50.7	78.0	67.2	8.3	6.8	—	De frisinnade.	—
Huskvarna	60.5	94.0	61.6	97.1	14.4	7.6	—	De frisinnade.	—
Härnösand	56.5	30.0	72.5	46.1	14.8	6.7	—	De frisinnade.	—
Kalmar	27.9	33.8	57.0	57.2	10.4	6.9	—	De frisinnade.	—
Karlshamn	44.0	49.9	77.7	67.2	12.4	8.7	—	De frisinnade.	—
Karlskrona	31.3	24.7	53.3	45.0	10.7	7.0	1	De frisinnade.	1
Karlstad	57.3	46.8	74.8	70.6	13.0	7.6	2	{ 1 De moderata. 1 De frisinnade.	1
Kristianstad	39.1	25.3	66.5	56.1	11.0	4.7	1	De moderata.	1
Lindesberg	45.0	36.2	63.6	56.2	9.6	6.4	1	De moderata.	1
Lindköping	24.9	21.3	48.7	45.7	9.0	6.0	—	De moderata.	—
Lund	39.7	25.9	72.9	72.0	10.0	4.7	1	De moderata.	1
Lysekil	37.3	53.7	58.5	58.6	9.8	8.7	—	De borgerliga.	—
Mariestad	39.9	36.1	61.7	65.0	9.1	6.5	—	Utom partierna.	—
Marstrand	46.2	46.4	65.8	64.7	10.2	8.5	1	De moderata.	1
Motala	49.3	47.2	67.7	60.6	10.7	6.5	1	De moderata.	—
Nyköping	49.1	40.0	61.6	56.4	11.9	6.2	—	De moderata.	—

Simrishamn	56.6	60.6	79.6	71.3	9.7	6.9			
Skara	49.7	49.4	72.6	70.6	9.9	6.7			
Strömstad	77.7	46.5	78.6	71.5	11.6	6.2	1		De frisinnade.
Sundsvall	30.7	25.1	57.4	54.6	11.0	7.7	1		
Söderhamn	30.1	37.3	48.9	59.5	9.1	6.0			
Söderköping	43.3	25.7	59.2	37.5	10.1	5.9			
Södertälje	53.7	43.7	70.9	58.1	11.3	6.9	1		De frisinnade.
Sölvesborg	46.8	52.3	71.8	70.2	11.0	6.7	2		Socialdemokraterna.
Trälleborg	—	—	—	—	—	—			
Ulricehamn	54.5	54.7	81.6	74.3	10.2	5.6			
Umeå	63.0	59.1	77.5	77.0	14.9	7.9	2		{1 De frisinnade.
Vaxholm	36.1	30.5	66.8	59.7	8.8	5.0	1		{1 De moderata.
Visby	23.1	9.5	40.4	20.1	11.6	6.6			De moderata.
Vänernsborg	48.9	42.8	66.7	63.0	11.1	6.8			
Västerås	35.5	27.9	55.6	54.6	10.9	6.8	1		De frisinnade.
Växjö	43.2	21.2	55.8	36.2	12.9	7.5			
Ängelholm	52.3	38.5	69.9	75.1	11.9	4.9	1		De moderata.
Örebro	53.3	33.8	70.9	56.1	13.3	6.8	1		De frisinnade.
Östersund	58.8	37.4	75.7	64.8	16.1	7.9	1		
I medeltal	46.9	40.0	66.7	61.0	11.2	6.8			

Tabell, utvisande det antal kvinnor, som under uppdrag och

	Kommunalstyrelsen (stads-, municipal- och kommunalfullmäktige, municipal- och kommunalnämnd)				Drätselkammaren		Fattigvårdsnämnd		Byggnadsnämnd		Hälsövårdsnämnd	
	valda av de moderata	valda av de frisinnade	valda av socialdemokr.	valda utan parti- eller teckning	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.
Medlemmar av F. K. P. R.	17	30	8	13	1	1	76	39	—	—	4	4
Icke medlemmar av F. K. P. R.	4	2	5	2	—	—	69	27	—	—	1	2

år 1916 på 112 orter innehaft olika kommunala befattningar.

Pensionsnämnd		Barnavårdsnämnd		Livsmedelsnämnd		Folkskolestyrelse eller skolråd		Kyrkoråd		Andra kommunala kommittéer		Styrelserna för mennens politiska organisationer					
												De moderata		De frisinnade		Socialdemokraterna	
ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.	ordinarie	suppl.		
119	79	55	11	38	5	49	18	1	2	123	30	20	4	55	3	6	1
70	60	40	9	15	1	18	11	—	2	65	11	7	3	5	—	—	1

Översikt

över Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.
Lokalföreningarnas bildande. Medlemsantalet 31 december 1916.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Alby	Västernorrlands	1913	Mars	2	102	—
Alfta	Gävleborgs	1912	Mars	29	16	—
Alingsås	Älvsborgs	1913	April	13	34	—
Alnö	Västernorrlands	1912	December	1	50	—
Alsen	Jämtlands	1915	Mars	15	19	—
Alvesta	Kronobergs	1907	Augusti	31	18	—
Aneby	Jönköpings	1914	Oktober	22	10	—
Anundsjö-Bredbyn	Västernorrlands	1916	December	5	19	—
Arboga	Västmanlands	1904	November	16	51	—
Arjeplog	Norrbottnens	1916	Juli	16	35	24
Arvidsjaur	»	1907	November	2	59	6
Arvika	Värmlands	1905	»	29	127	—
Askersund	Örebro	1911	April	28	34	—
Avesta-Krylbo	Kopparbergs	1909	Februari	9	95	2
Boden	Norrbottnens	1913	April	3	35	—
Bollnäs	Gävleborgs	1909	Mars	24	123	4
Bomhus	»	1909	Februari	17	115	15
Borlänge-St. Tuna	Kopparbergs	1911	November	11	65	—
Borås	Älvsborgs	1908	Maj	7	92	—
Broby	Kristianstads	1915	December	8	47	7
Brunskog	Värmlands	1916	Februari	13	28	—
Bräcke	Jämtlands	1908	Maj	10	27	—
Charlottenberg	Värmlands	1910	Mars	12	26	—

Degerfors.....	Örebro	1909	23	Oktober	40
Edane.....	Värmlands	1913	14	September	21
Edsvalla.....	»	1906	18	November	23
Eksjö.....	Jönköpings	1904	2	December	53
Eringsboda.....	Blekinge	1910	10	Oktober	18
Eskilstuna.....	Södermanlands	1908	3	Februari	110
Eslöv.....	Malmöhus	1903	4	December	31
Falkenberg.....	Hallands	»	5	Maj	72
Falköping.....	Skaraborgs	1908	17	Mars	19
Falun.....	Kopparbergs	1905	11	December	190
Filipstad.....	Värmlands	»	26	Mars	100
Finspång.....	Östergötlands	1913	18	Maj	29
Flen.....	Södermanlands	1909	6	Mars	48
Forshaga.....	Värmlands	1910	9	April	69
Färgelanda.....	Älvsborgs	»	25	Mars	28
Färila.....	Gävleborgs	1908	30	Januari	28
Östslaved.....	Jönköpings	1907	9	Oktober	26
Önesta.....	Södermanlands	»	7	Augusti	20
Gräbbestad.....	Göteborgs o. Bohuslän	»	28	December	69
Grängesberg.....	Kopparbergs	1905	10	Januari	41
Gällivare-Malmberget.....	Norrbottnens	1904	4	April	200
Gävle.....	Gävleborgs	1902	7	Oktober	900
Göteborg.....	Göteborgs o. Bohuslän	1909	30	»	27
Hallsberg.....	Örebro	1903	24	April	78
Halmstad.....	Hallands	1912	27	Mars	44
Hanebo-Kilafors.....	Gävleborgs	1907	19	November	66
Haparanda.....	Norrbottnens	1916	13	April	47
Hedemora.....	Jämtlands	1906	10	Maj	50
Hjo.....	Kopparbergs	1908	26	Mars	27
Horn.....	Östergötlands	1913	1	December	9*
Hudiksvall.....	Gävleborgs	1903	3	»	50
Huskvarna.....	Jönköpings	1908	28	November	189
Husum.....	Västernorrlands	1916	12	December	16
Hägggenäs.....	Jämtlands	1915	3	Mars	34
Hälsingborg.....	Malmöhus	1903	10	Februari	181
			Transport		113
					3,323

* Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Föreningens namn	L ä n	Å r	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Härnösand	Västernorrlands	1904	Mars	2	3,323	113
Hässleholm.	Kristianstads	1907	September	22	73	—
Hör.....	Malmöhus	1913	December	6	23	—
Hörby	»	1906	»	6	26	—
Johannishus.....	Blekinge.	1915	»	5	47	—
Järpen	Jämtlands	1911	Februari	1	26	—
Jönköping	Jönköpings	1906	Mars	8	26	4
Kalmar	Kalmar	1907	April	6	220	—
Karlshamn	Blekinge	1905	Maj	6	95	—
Karlskoga	Örebro	1907	»	15	92	4
Karlstad	Blekinge	1904	April	15	73	5
Katrineholm.	Värmlands	1903	Mars	9	103	—
Kil	Södermanlands	1913	Oktober	16	260	—
Kiruna.....	Värmlands	1906	December	16	57	3
Klissan	Norrbottnens	1913	Februari	15	33	—
Knipplinge	Kristianstads	1908	December	2	100	—
Kopparberg	»	1915	November	21	44	—
Kristianstad	Örebro	1906	Januari	17	17	—
Kristinehamn	Kristianstads	1906	November	31	60	—
Krokstrand	Värmlands	1910	April	6	130	2
Kumla	Göteborgs o. Bohuslän	1910	April	8	66	—
Kälarna	Örebro	1906	Juni	26	86	2
Köping	Jämtlands	1915	April	28	54	—
Landskrona	Västmanlands	1908	»	8	10	—
Laxa.....	Malmöhus	1903	»	21	64	—
Lidköping	Örebro	1916	»	6	90	—
Liljhärdal	Skaraborgs.	1913	Januari	15	15	—
Limmared	Jämtlands	1915	November	13	23	—
Lindesberg	Älvsborgs	1913	April	13	30	—
	Örebro	1905	Maj	3	6	1
			December	12	49	3

Linköping	1903	Östergötlands	1903	2	149	—
Linsäll	1913	Jämtlands	1913	25	27	—
Lit	1913	»	1913	21	18	—
Ljungby	1907	Kronobergs	1907	5	48	—
Ljusdal	1907	Gävleborgs	1907	16	67	—
Ludvika	1905	Kopparbergs	1905	10	20	—
Luleå	1907	Norrbottnens	1907	11	168	—
Lund	1903	Malmöhus	1903	24	142	—
Lysekil	1907	Göteborgs o. Bohuslän	1907	6	46	1
Malmö	1903	Malmöhus	1903	21	339	—
Malung	1913	Kopparbergs	1913	14	44	—
Mariestad	1904	Skaraborgs	1904	21	78	—
Markaryd	1908	Kronobergs	1908	31	30	—
Marstrand	1908	Göteborgs o. Bohuslän	1908	6	47	—
Mellerud	1911	Ålvsborgs	1911	26	17	—
Mjölby	1913	Östergötlands	1913	27	24	—
Motala	1909	»	1909	17	137	—
Munkfors	1910	Värmlands	1910	4	30	—
Mölnlycke	1916	Göteborgs o. Bohuslän	1916	11	37	3
Neder-Kalix	1907	Norrbottnens	1907	10	22*	—
Nora	1905	Örebro	1905	17	26	—
Norberg	1909	Västmanlands	1909	5	50	2
Norrahammar	1907	Jönköpings	1907	3	26	—
Norrköping	1903	Östergötlands	1903	9	138	—
Norrälje	1905	Stockholms	1905	6	55*	—
Nybro	1914	Kalmar	1914	5	23	—
Nyköping	1903	Södermanlands	1903	9	71	—
Nässjö	1909	Jönköpings	1909	13	34	—
Ockelbo	1911	Gävleborgs	1911	21	34*	—
Orsa	1911	Kopparbergs	1911	17	32	1
Osby	1907	Kristianstads	1907	14	28	—
Oskarshamn	1908	Kalmar	1908	22	63	—
Oviken	1913	Jämtlands	1913	7	10*	—
Persberg	1913	Värmlands	1913	23	26	—
Persön	1915	Norrbottnens	1915	20	19	—
Piteå	1907	»	1907	10	18	—
		Transport			7,370	144

* Senaste uppgift; uppgift för 1916 saknas.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Ronneby	Transport	1903	April	24	7,370	144
Råneå	Blekinge	1915	November		128	2
Rätan	Norrbottnens	1916	April		15	—
Rönninge-Tumba	Jämtlands	1912	Juni	21	20	—
Sala	Västmanlands	1912	Februari	16	44	1
Sandslän	Västernorrlands	1916	November	29	40	—
Sandviken	Gävleborgs	1907	Juni	2	32	1
Segmon	Värmlands	1913	Maj	24	25	3
Sigtuna	Stockholms	1907	Augusti	20	15	—
Simrishamn	Kristianstads	1907	December	8	30	—
Skara	Skaraborgs	1903	Oktober	13	65	3
Skellefteå	Västerbottnens	1907	Juli	8	29	—
Skutskär	Uppsala	1906	April	4	50	—
Sköldinge	Södermanlands	1914	Mars	22	36	—
Skövde	Skaraborgs	1909	September	4	25*	—
Sollefteå	Västernorrlands	1906	Oktober	22	46	—
Stenstorp	Skaraborgs	1909	Augusti	1	27*	—
Stockholm	Skaraborgs	1902	Juni	4	2,491	—
Storvik	Gävleborgs	1907	December	15	7	—
Striberg	Orebro	1915	November		15	—
Strängnäs	Södermanlands	1906	Februari	14	79	1
Strömstad	Göteborgs o. Bohuslän	1906	Februari	16	65	5
Stöde	Västernorrlands	1916	Juli	9	49	4
Sund-Skön	Västernorrlands	1910	Februari	23	41*	—
Sundsvall	Västernorrlands	1903	December	4	105	—
Surte	Älvsborgs	1910	Maj	7	60	—
Svartvik	Västernorrlands	1910	Februari	26	36	—
Sveg	Jämtlands	1913	Februari	24	30	1
Sättele	Värmlands	1907	Januari	7	23	3
Sävsjö	Jönköpings	1904	November	23	16	—

Söderhamn	1903	December	9	76	2
Söderköping	1907	November	30	107	
Södertälje	1906	Februari	9	80	
Sölvesborg	1911	Maj	4	103	12
Tidaholm	1906	»	15	10	
Tingsryd	1907	Oktober	22	22*	
Tomelilla	1913	Januari	2	55	
Torshälla	1909	Mars	19	22	
Tranås	1910	November	22	25	
Trollhättan	1907	September	12	145	4
Trälleborg	1906	Maj	5	32	1
Uddevalle	1905	Februari	10	89	1
Ulricehamn	1908	Oktober	1	36	2
Umeå	1903	November	24	134	1
Uppsala	1903	Mars	21	200	
Vadstena	1915	April	15	17	
Valdemarsvik	1913	»	0	32	
Vara	1916	December	10	22	
Varberg	1903	April	20	99	
Vaxholm	1906	November	26	80	
Vemdalen	1916	April	28	15	1
Vetlanda	1908	November	7	26	
Vimmerby	1908	Mars	7	13	
Visby	1906	September	17	89	
Vivsta varv	1910	Februari	16	55	
Vänersborg	1904	December	6	49	
Västerås	1906	Oktober	13	191	
Västkinde	1912	December	15	15	
Växjö	1903	Mars	23	50	
Ystad	1907	December	7	89	
Ytterberg	1915	April	11	30	5
Ytterhogdal	1916	»	7	25	5
Åtvidaberg	1908	Oktober	18	76	
Ålmhult	1907	Juli	16	41	
Ålvros	1916	April	16	30	
Ålvsjö	1917	December	17	17	
Gävleborgs	1903	December	17	17	
Östergötlands	1907	November	30	107	2
Stockholms	1911	Februari	9	80	
Blekinge	1911	Maj	4	103	12
Skaraborgs	1906	»	15	10	
Kronobergs	1907	Oktober	22	22*	
Kristianstads	1913	Januari	2	55	
Södermanlands	1909	Mars	19	22	
Jönköpings	1910	November	22	25	
Älvsborgs	1907	September	12	145	4
Malmöhus	1906	Maj	5	32	1
Bohuslän	1905	Februari	10	89	1
Älvsborgs o. Bohuslän	1908	Oktober	1	36	2
Västerbottens	1903	November	24	134	1
Östergötlands	1903	Mars	21	200	
»	1915	April	15	17	
»	1913	»	0	32	
Skaraborgs	1916	December	10	22	
Hallands	1903	April	20	99	
Stockholms	1906	November	26	80	
Jämtlands	1916	April	28	15	1
Jönköpings	1908	November	7	26	
Kalmar	1908	Mars	7	13	
Gotlands	1906	September	17	89	
Västernorrlands	1910	Februari	16	55	
Älvsborgs	1904	December	6	49	
Västmanlands	1906	Oktober	13	191	
Gotlands	1912	December	15	15	
Kronobergs	1903	Mars	23	50	
Malmöhus	1907	December	7	89	
Jämtlands	1915	April	11	30	5
»	1916	»	7	25	5
Östergötlands	1908	Oktober	18	76	
Kronobergs	1907	Juli	16	41	
Jämtlands	1916	April	16	30	
Stockholms	1917	December	17	17	
Transport				13,234	202

* Senaste uppgift; uppgift för 1917 saknas.

Föreningens namn	Län	År	Månad	Dag	Medlemsantal	
					Kvinnor	Män
Ängelholm	Transport				13,234	202
Örebro	Kristianstads	1903	April	23	92	—
Östersund	Örebro	1903	Maj	13	221	5
Östhammar	Jämtlands	1903	December	14	138	—
Överhogdal	Stockholms	1908	Februari	1	29	—
Över-Kalix	Jämtlands	1916	April	9	12	10
Överturingen	Norrbottnens	1915	November	—	15	—
Öxnered	Västernorrlands	1915	Maj	25	29	9
	Älvsborgs	1908	April	5	40	5
<i>Filialer:</i>						
Fjugesta	Örebro	1915	November	16	7	—
Gällersta	Örebro	1915	November	19	7	—
Hedeviken	Jämtlands	1916	April	—	12	—
Järna	Stockholms	1913	December	15	20	—
Kungsör	Södermanlands	1913	November	27	21	—
Landa	Gävleborgs	1912	Mars	—	15	—
Leksand	Kopparbergs	1907	—	—	30	—
Ljungsbro	Östergötlands	1909	—	—	48	—
Mariefred	Södermanlands	1907	Augusti	18	24	—
Muskosel	Norrbottnens	1911	—	—	12	—
Strömsnäs	Kronobergs	1913	—	—	9	—
Trosa	Södermanlands	1913	—	—	13	—
Uddeholm	Värmlands	1910	April	3	10	—
Vindeln	Västerbottnens	—	—	—	5	—
Västra Strö	Malinöhus	1912	—	—	8	—
Ämneberg	Örebro	1916	April	—	7	—
Till Blekinge länsförbund direkt	anslutna medlemmar				52	—
» L. K. P. R.					75	—
Summa					14,185	231

* Senaste uppgitt; uppgitt för 1917 saknas.

STADGAR

för

Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

§ 1.

Landsföreningen är en sammanslutning av lokalföreningar och, på ort där ingen sådan finnes, direkt anslutna medlemmar, som verka för att svensk kvinna må erhålla politisk rösträtt och valbarhet på samma villkor som svensk man.

§ 2.

Varje lokalförening väljer sin egen styrelse och antager sina egna stadgar, vilka dock icke få vara stridande mot Landsföreningens.

§ 3.

Mom. A. I spetsen för Landsföreningen står en centralstyrelse, till vilken varje lokalförening äger rätt utse en medlem jämte en suppleant.

Mom. B. Medlem av centralstyrelsen och eventuellt suppleant för henne för nästa kalenderår utses å allmänt höstsammanträde inom den lokalförening de skola representera. Justerat valprotokoll insändes före november månads utgång till det löpande årets centralstyrelse.

Mom. C. Centralstyrelsen äger att, därest det befinnes lämpligt och möjligt, anställa fast resetalare. Denna blir under sin funktionstid medlem av centralstyrelsen.

§ 4.

Mom. A. Centralstyrelsen har årligen ett ordinarie sammanträde å mellan ledamöterna överenskommen tid och plats. Mellan sammanträdena föras förhandlingarna skriftligt. Flertalets mening utgör styrelsens beslut. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Mom. B. Centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar av lokalstyrelser äga rätt att väcka förslag till ämnen att å centralstyrelsens årsmöten behandlas.

Avgörandet, huruvida föreslaget ämne skall upptagas, tillkommer centralstyrelsen.

§ 5.

Mom. A. Centralstyrelsen utser på sitt ordinarie årsmöte inom eller utom sig ett verkställande utskott, bestående av fyra ordinarie medlemmar jämte suppleanter, och väljer bland dessa Landsföreningens ordförande. Verkställande utskottets medlemmar äga deltaga i centralstyrelsens förhandlingar och beslut.

Mom. B. V. U. väljer inom sig Landsföreningens vice ordförande samt inom eller utom sig till Landsföreningens sekreterare och skattmästare i Stockholm bosatta kvinnor, vilka uppbära av centralstyrelsen för varje år bestämda arvoden.

Mom. C. Den lokalförening, vars centralstyrelsemedlem inväljes i V. U., äger rätt utse ny representant.

§ 6.

Mom. A. Centralstyrelsen utgör organ för de var för sig självständiga lokalföreningarnas gemensamma uppträdande samt beslutar angående alla sådana åtgärder, som taga deras samfälliga verksamhet i anspråk. I fråga om åtgärder, som röra gemensamt uppträdande för uppnående av Landsföreningens mål, äro lokalföreningarna pliktiga att ställa sig centralstyrelsens beslut till efterrättelse.

Mom. B. Förslag från lokalförening angående gemensamma åtgärder hänskjutas alltid till centralstyrelsens avgörande. Dock må ärende, som av centralstyrelsen avslagits och ånyo upptagits av minst 6 föreningar, i sista hand avgöras genom behandling i alla de särskilda lokalföreningarna, varvid den mening, som biträdades av flertalet lokalföreningar, blir Landsföreningens beslut.

Mom. C. Åtgärder, som angå den politiska ledningen av Landsföreningens arbete, exempelvis hänvändelser till regering och riksdag, äro av gemensam natur och må icke utan centralstyrelsens medgivande av någon lokalförening självständigt företagas.

§ 7.

Centralstyrelsens verkställande utskott förmedlar behandlingen av de frågor, som stå under centralstyrelsens avgörande, samt sörjer för verkställigheten av dess beslut. I sådana utomordentliga fall, då särskilda omständigheter göra ett hänvändande till hela centralstyrelsen

omöjligt, har verkställande utskottet myndighet att besluta och handla efter bästa övertygelse i Landsföreningens namn.

§ 8.

Till bestridande av utgifterna för det gemensamma arbetet inbetalar varje lokalförening före april månads utgång till centralstyrelsens skattmästare ett belopp, som motsvarar 35 öre pr medlem. Till grund för beräkningen lägges antalet föreningsmedlemmar 31 dec. föregående år.

För under jan.—mars löpande året bildade föreningar erlägges avgiften efter beräkning av antalet medlemmar 31 mars och inbetalas under april. För under april—juni löpande året bildade föreningar erlägges avgiften efter beräkning av antalet medlemmar 30 juni och inbetalas före september månads utgång. Senare under året bildade föreningar befrias från avgift under kalenderåret.

Direkt anslutna medlemmar betala 1 kr.

§ 9.

Landsföreningens räkenskaper granskas av två i Stockholm bosatta revisorer, vilka jämte två revisorssuppleanter väljas av styrelserna inom de fem största lokalföreningarna. Års- och revisionsberättelser utskändas under mars månad varje år till lokalföreningarnas styrelser, vilka äga bevilja eller vägra centralstyrelsen ansvarsfrihet. Justerat protokoll om decharge insändes före april månads utgång till V. U.

§ 10.

Mom. A. För att beslut om ändring av dessa stadgar skall vara giltigt, skall ändringsförslaget antagas av två på varandra följande centralstyrelsemöten, och å det senaste biträdas med minst $\frac{2}{3}$ av de röstande. Centralstyrelsens ändringsförslag tillställs därefter lokalföreningarnas styrelser, vilka framlägga det vid närmaste föreningsammansträde. Till stadgeändringens antagande fordras att minst $\frac{2}{3}$ av föreningarna biträda detsamma.

Mom. B. Rätt att väcka stadgeändringsförslag tillkommer centralstyrelsemedlemmar, lokalföreningar, lokalstyrelser och enskilda medlemmar av lokalstyrelser.

L. K. P. R:s ställning till andra sociala frågor.

Centralstyrelsens uttalande på årsmötet 1915.

1. Centralstyrelsen anser, att de egentliga kvinnofrågorna så att säga äro innefattade i frågan om politisk rösträtt för kvinnor, och att följaktligen L. K. P. R. såväl som lokalföreningarna äga rätt och plikt att arbeta för dessa frågor på samma sätt och med stadgeenliga inskränkningar som för rösträttsfrågan.

2. Beträffande åter sådana sociala och humanitära strävanden, som utan att vara rena kvinnofrågor dock särskilt intressera kvinnorna, såsom exempelvis nykterhetsfrågan och fredsfrågan, anser centralstyrelsen att L. K. P. R. icke bör deltaga i den ordinarie propagandan för dessa frågor, men att i fall under kristider någon undantagsåtgärd behöver vidtagas, och vår organisation anmodas att understödja åtgärden, detta bör tillåtas, ifall kvalificerad majoritet inom centralstyrelsen uttalar sig härför.

3. Vad åter lokalföreningarna beträffar, må de själva avgöra lämpligheten av ett medverkande i dessa frågor även under normala förhållanden. Dock bör vid beslut härom alltid fordras $\frac{2}{3}$ majoritet.

Rösträttslitteratur.

- Gustaf A. Aldén:** *Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter.* 15 öre.
- Elsa Alkman:** *Rösträttsbrevet för dagen. Några ord till vänner och motståndare.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre.
- Emma Aulin:** *Den heliga Birgitta.* Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- F. A. Bather, M. A., D. Sc., F. R. S.:** *Till de svenska männen.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 6 öre; 4:50 pr 100 ex.
- Hilma Borelius:** *Varför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigat?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- Anna Bugge-Wicksell:** *Gifta kvinnors kommunala rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 25 öre pr 100 ex.
- Frigga Carlberg:** *Varför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.¹
- Varför fru Håkanssons dotter gick in i rösträttsföreningen.* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre.
- Samma don.* Dialog. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre.
- Några skäl varför kvinnorna icke skola ha politisk rösträtt.* Monolog av en motståndare. Efter amerikansk förebild. 10 öre.
- Huru kvinnorna fingo politisk rösträtt.* Översättning från Cicely Hamiltons och Christopher St. Johns engelska original. 50 öre.
- Varför böra kvinnorna erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Göteborgs F. K. P. R.
- Statsministerns döttrar.* Skådespel i tre akter. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 75 öre.
- Carrie Chapman Catt:** *Går kvinnorösträttsrörelsen framåt?* Jämte en kort biografi över Mrs. Catt av Ezaline Boheman. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.
- Eva Fröberg:** *Birgitta.* Prolog. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.

¹ Av Göteborgs F. K. P. R. utgivna flygblad, brevkort m. m. rekvideras genom fröken Hildur Öjer, Göteborg 1.

- H. E. Hallberg:** *Kvinnan i hemmet och samhället.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Ann Margret Holmgren:** *Mor Karin.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre. 2:25 pr 100 ex.
- Rösträttsbrevet för dagen. II. Om sammanslutningens betydelse.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre, 4 kr. pr 100 ex.
- Anna Kleman:** *Kvinnans medborgarrätt.* 25 öre.
- Sigrid Kruse:** *Grannarna.* Utgivet av L. K. P. R. 2 öre. 1:25 pr 100 ex.
- Kristid, nykterhet och kvinnorösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 35 öre pr 100 ex.
- Nykterhetsfrågan och kvinnornas rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 75 öre pr 100 ex.
- Selma Lagerlöf:** *Hem och stat.* Utgivet av Falu F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Klara Lindh:** *Den svenska kvinnorösträttsrörelsens historia i korta drag.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Sofi Lindstedt:** *Varför böra religiöst övertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Ragnhild Modin:** *Bröllopet på Ensillre.* 25 öre.
- Gulli Petrini:** *Kvinnorösträttens riksdagshistoria.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Landstingens uppgifter och betydelse.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 3 kr. pr 100 ex.
- Kvinnorna och kriget.* Utgivet av L. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 ex.
- Hilda Sachs:** *Kvinnornas rösträtt.* 25 öre.
- K. A. Sheppard:** *Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Elin Wahlquist:** *Partipolitiken och kvinnornas rösträttsfråga.* Utgivet av L. K. P. R. 3 öre.
- Lydia Wahlström:** *Statsintresset och kvinnans rösträtt.* Utgivet av L. K. P. R. 40 öre.
- Lärdomar av den kvinnliga rösträttsrörelsen.* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 5 öre.
- Den svenska kvinnorörelsen.* 45 öre.
- Anna Whitlock:** *Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?* Utgivet av Stockholms F. K. P. R. 10 öre.
- Alice Zimmern:** *Kvinnornas rösträtt i skilda länder.* Med ett förord av Mrs. Chapman Catt. 50 öre.
- Hjalmar Öhrvall:** *Kvinnans anställande i statstjänst.* Utgivet av Uppsala F. K. P. R. 5 öre.

Anvisningar för rösträttsföreningarnas styrelser och deras funktionärer.

Kvinnornas rösträttsfråga inför Första kammaren 1914. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.

Kortfattad ledning för kvinnornas deltagande i de kommunala valen. 60 öre pr 100 ex.

Minneslista. (8:de uppl.) 5 öre.

Om sättet att bilda rösträttsföreningar och att leda förhandlingar. 5 öre.

Hur kvinnorösträtten vinner terräng ute i världen. Utgivet av L. K. P. R. 10 öre.

Kvinnorörelsens landvinningar. Översikt över de sista 70 årens utveckling i Sverige. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre, kr. 1:50 pr 100 ex.

Bergman-Österbergska samhällskursernas skriftserie:

Emma Aulin:

I. *Kommunernas organisation och förvaltning.* 5 öre.

V. *Äktenskapslagstiftningen.* 5 öre.

VI. *Folkpensioneringen.* 5 öre.

IX. *Statens organisation och förvaltning.* 5 öre.

Walborg Bergström:

VII. *Skyddslagstiftningen.* 5 öre.

* * *

The International Woman Suffrage Alliance. Report of sixth Congress, Stockholm, Sweden. June 12, 13, 14, 15, 16, 17, 1911. Kr. 1:50.

Den internationella kvinnliga rösträttsalliansens sjätte kongress i Stockholm 1911. Utgivet av fru Augusta Widebeck, Strängnäs, 50 öre.

The International Woman Suffrage Alliance. Report of seventh Congress, Budapest, Hungary. June 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 1913. Kr. 1:50.

Adress of the President at the seventh Congress of the I. W. S. A. Budapest. 10 öre.

Report of Woman Suffrage in Norway, presented at Budapest. June 1913. 10 öre.

Woman Suffrage in Practice. 1913, published by The International Woman Suffrage Alliance. Kr. 1:50.

Kvinnornas Kalender 1916. På uppdrag av L. K. P. R. utgiven av Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg. Resterrande upplaga. Pris 50 öre.

Kvinnornas Kalender 1917. På uppdrag av L. K. P. R. utgiven av Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg. Pris 1 kr.

Rösträttsbrevkort m. m.

Brevkort med porträtt och uttalanden av kända förkämpar för kvinnans politiska rösträtt:

- Ser. I utgiven av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.
 » II » » Uppsala F. K. P. R. 5 öre pr st., 50 öre pr 12 st.
 » III » » Paul Heckschers förlag. 10 öre pr st., 1 kr. pr 12 st.

Brevkort med rösträttskarta, utgivet av L. K. P. R. 5 öre pr st., 4 kr. pr 100 st.

Brevkort med motiv från rösträttsmötet på Visingsö. 25 öre pr st.

Brevkort med motiv från sommarmötet i Strängnäs. Utgivet av Strängnäs F. K. P. R. 5 öre. 4 kr. pr 100 st.

Jul- och nyårskort, olika sorter, 1 och 2 kr. pr 100 st.

Brevkort med uttalanden av Fredrika Bremer, Selma Lagerlöf och Ellen Key. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre, 4 kr. pr 100 st.

Brevkort med svenska flaggan. Utgivet av L. K. P. R. 5 öre, 4 kr. pr 100 st.

Affisch med rösträttsflaggan och rösträttsmärket. Utgiven av L. K. P. R. Två storlekar à 10 och 15 öre st.

Agitationsfrimärke, utgivet av L. K. P. R. 1 kr. pr 50 st.

Läskpapper, konstnärligt utstyrt, utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 5 öre pr st.

Pappersservetter med rösträttsmärket. Utgivna av Göteborgs F. K. P. R. 50 öre pr bunt om 25 st.

Miniatyrbordvimpel med rösträttsmärket. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 50 öre.

Annotationsblock. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 12 öre.

Korsbandsomslag. Utgivet av Göteborgs F. K. P. R. 25 öre pr bunt om 10 st.

Korrespondenskort och kuvert. Utgivna av Göteborgs F. K. P. R. 60 öre pr bunt om 10 st.

Rekvisitioner av litteratur, brevkort m. m. ställas till

L. K. P. R:s expedition

6 Lästmakaregatan, Stockholm.

Telefoner: Riks 86 00; Allm. tel. 147 29.

Öppen alla vardagar kl. $\frac{1}{2}$ 1— $\frac{1}{2}$ 5 e. m.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR.

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Utkommer den 1 och 15 i var månad. Pris pr år kr. 1:35.
Lösnummer 6 öre. All prenumeration sker genom posten.

Redaktion och Expedition:

6 Lästmakaregatan, Stockholm. Telefoner: Riks 86 00; Allm. tel. 147 29.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Centralstyrelsens årsberättelse 1916	3
Kassaförvaltarens rapport	25
Revisionsberättelse	27
Lokalföreningarnas årsberättelser 1916	28
Filialer	83
Länsförbundens årsberättelser	84
Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1916.....	89
Representanter för filialerna 1916	106
Ordförande i länsförbunden 1916	108
Ordförande och centralstyrelsemedlemmar 1917.....	109
Representanter för filialerna 1917	127
Ordförande i länsförbunden 1917	129
Tabell över mäns och kvinnors deltagande i stadsfullmäktig- vålen 1916	130
Tabell över kvinnors kommunala uppdrag	132
Översikt över L. K. P. R. Lokalföreningarnas bildande. Med- lemsantal 31 dec. 1916.....	134
Stadgar för L. K. P. R.	141
L. K. P. R:s ställning till andra sociala frågor	144
Rösträttslitteratur	145

